



Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

**Umwelt
Bundes
Amt** 
For our Environment

Упатство за спроведување на Протоколот за регистри на загадувачи и пренос на загадувачки материји



REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER



МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Влада на Република Македонија

Guidance on Implementation of the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers

Summary in English

This publication is the unofficial translation of the Guidance on Implementation of the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers (PRTR Protocol) to the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention) prepared in 2008. The UNECE PRTR Protocol was adopted in Kiev at an extraordinary meeting of the Parties to the Aarhus Convention in May 2003, and entered into force in October 2009. See: <http://www.unece.org/env/pp/prtr.guidancedev.html>.

This Guide was first of all designed to help Parties to the UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers (PRTR Protocol) interpret and fulfill their obligations. It also aims to assist officials in countries considering accession to the Protocol to evaluate and prepare for these obligations, as well as to aid potential users in understanding and taking advantage of PRTR systems.

The guide addresses countries that can have very different economic situations. Parties and potential Parties will have very different starting points for developing their PRTR systems in terms of their administrative structures and the availability and quality of information on emissions, as well as the information requirements of different stakeholders. The PRTR Protocol aims at minimum requirements that can be achieved across different countries. At the same time, the Protocol views PRTRs as dynamic systems to be steadily improved, both on a national basis and in terms of international cooperation.

The guide deals with all aspects of implementing the PRTR Protocol, including the general issues such as objectives and core elements of the Protocol, institutional and legal implementation, including public participation, access to information and access to justice, the scope of the register, as well as with different operational issues such as data collection and management, data dissemination and public access. A glossary of terms and a table of definitions, further reading as well as information on analytical procedure are also provided.

The translation was prepared within the project „Capacity Building to Put the Aarhus Convention into Action and Support Development of PRTR Systems in Selected South Eastern European Countries” funded by the German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety with means of the Advisory Assistance Programme for Environmental Protection in the Countries of Central and Eastern Europe, the Caucasus and Central Asia. It has been technically supervised by the German Federal Environment Agency (Umweltbundesamt, UBA). The project was implemented by the Regional Environmental Center (REC) in cooperation with the Ministry of Environment and Physical Planning, Macedonia.

Овој документ е неофицијален превод на документот на UNECE "Упатство за спроведување на Протоколот за регистри на загадувачи и пренос на загадувачки материји", изработен во рамки на проектот: "Градење на капацитетите за спроведување на Архуската Конвенција во пракса и поддршка за развој на Протоколот за Регистар на загадувачи и пренос на загадувачки материји во земјите од Југоисточна Европа", спроведуван од страна на Регионалниот центар за животна средина (РЕЦ) во соработка со Министерството за животна средина и просторно планирање на Македонија. Проектот е финансиран од страна на Федералното Министерство за животна средина, заштита на природата и нуклеарна безбедност на Република Германија, со средства од Програмата за советодавна помош за заштита на животната средина во земјите од Централна и Источна Европа, Кавказ и Централна Азија. Проектот беше под технички надзор од страна на Германската Федерална Агенција за животна средина (Umweltbundesamt, UBA). Содржината на оваа публикација е целосна одговорност на нејзините автори.



Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

Umwelt
Bundes
Amt
For our Environment



REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

Упатство за имплементација на Регистри на загадувачи и пренос на загадувачки материи

кон Конвенцијата за пристап до информации, учество на јавноста во процесот на донесување одлуки и пристап до правда во областите на животната средина

Предговор

Испушчаюеу на загадувашки мауерии вв впадухпу, впадуа и ппшвауа, преусуава ппзнауа закана за јавнпу здравје и нащауа благпспсупја. Загадуваеу ја ппукпува нащауа и пнака веќе кривка живпуна средина. Вв дваесеу и првипу век, веќе преппзнаваме какп аумпсферскпу загадувае пспбенп влијае на прпмениуе на глпбалнауа клима, сп мпжнпсу за дпсуигнувае на ексуремни пспледици за пдржливпсуа на нащипу регипн и целипу свеу.

Од екпнпмска гледна упшка, загадуваеу нпси негауивни бизнис импликациии. Ппдпбруваеу на управуваеу сп хемикалиии и пупадпу спздава мпжнпсуи за намалуваеу на урпщпциуе за прпизвдсупв и зглемуваеу на прпфиупу вв бизнису, а исупвременп се намалува и влијаниеу вврз живпунауа средина и прирпдниеу екпсисуеми.

Урадиципналп, владиуе се ппупираа на закпнпдавсупвуп шија цел е да гп спрешии неефикаснпуп кприсуеуе на фпсилниуе гприва и да се ппдпбри управуваеу сп пупадпу, дпведувајки ја индусуријауа да усвпии и применува ппшисуи меупди при прпизвдсупвуп. Некпии пд најппасниуе прпизвпди биле дури целпспн забранеуи сп цел защпиуа на ппурпщувашииуе.

UNEP Прпупкпупу за регисуер на загадуваши и пренпс на загадувашки мауерии (PRTR), усвпен вв Киев за време на впнреднипу спсуанпк на Сураниуе на Архускауа Кпнвенција вв Мај 2003 гпдина, се пднесува на аспекуиуе пд упварпу на загадуваеу и пупадпу на еден кпмплеменуарен нашин. Преку ввсппсуавуваеу на јавнп дпсуапни регисури на наципнални загадуваши и пбврзуваеу на кпмпаниииуе да изгпувуваау гпдищни извещуаии за нивниуе испушчаоа и пренесуваоа на специфицирани загадувашки мауерии. Се пшекува Прпупкпупу (PRTR) да врщии приуиспк за намалуваеу на нивпауа на загадуваеу и сп упа да придпнесе за пдржлив развпј.

Бизнисиуе мпже да имаау дирекуна кпрису пд заклушпциуе пд нпвиуе инфпрмации дпбиени преку гпдищниуе PRTR извещуаии. Инвесуиуприуе и ппурпщувашииуе ќе мпжау ппдпбрп да ги пценау екплпщкиуе перфпрманси на кпмпаниииуе и да направау ппдпбрп инфпрмирани пдлуки и избпри на глпбалнипу пазар.

Сегашнпуп израбпуенп Фпаусупв има за цел да им ппмпгне на засегнаииуе сурани вв спрпведуваеу на Прпупкпупу за PRTR. Исуп уака, уреба да служи какп прпмпција за разбираеу на пвпј регулаупрен инсурумену, а пспбенп на улпгауа на јавнпсуа вв прпмпвираеу на ппдпбра живпуна средина преку изушуваеу и уппуреба на регисуриуе на загадуваши и пренпс на загадувашки мауерии. Се надеваме дека нащирпкп ќе се кприсуи пд Сураниуе на Киевскипу Прпупкпупу, какп и пд сураниуе на негпвипу мауишен инсурумену, Архускауа Кпнвенција, за да се реализира целпспнипу ппуенцијал на пвпј инпвауивен присуап кпј гп пвпзмпуваау пвие инсуруменуи.

Марек Белка

Изврщен Секреуар, UNEP

Содржина

I. Впвед	6
А. Ппуклп и евлпција на PRTR механизмпу	7
Б. Цели и клушније елеменуи на PRTR	10
II. Инсуиууципнална и правна имплеменуација, вклушувајќи ушесувп на јавнпсуа и присуап дп инфрмации и правда	12
А. Развпј на PRTR	12
Б. Инсуиууципнална рамка	14
1. Имплеменуација вп деценурализирани сисуеми на власуа	17
2. Ппдигаое на јавнауа свесу, присуап дп инфрмации и ушесувп на јавнпсуа	18
Ц. Регулаупрна рамка за спбираое на ппдаупци и дисеминација на исуиуе	19
1. Прпцедури за извесууваое врз псппва на екплпшки дпзвпли	21
2. Прпцедури за извесууваое врз псппва на задплжлуелни пбврски за извесууваое	21
3. Адапуација на PRTR на наципналније ппуреби	22
4. Спрпведуваое	23
Д. Регулаупрна рамка за ушесувп на јавнпсуа и присуап дп инфрмации и правда	23
1. Фшесувп на јавнпсуа	24
2. Присуап дп инфрмации и присуап дп правдауа	27
Е. Имплеменуација пд сурана на регипналније прганизации за екпнпмска инуеграција	28
III Обемпу на Прпупклппу	29
А. Акуивнпсуи	29
Б. Супсуанции	33
Ц. Испущуаоа	35
1. Кауегприи на испущуаоа	36
2. Дифузни извпри	37
Д. “Off-site” пренесуваоа – “пренесуваоа надвпр пд лпкацијауа”	37
1. Ппсебније присуапи специфисни за загадувашки мауерии и специфисни за пупадпу	39
2. Сппредба на присуапије специфисни за загадувашки мауерии и специфисни за пупад .	40
3. Пренесуваое на пупадни впди надвпр пд лпкацијауа	41
4. Испущуаоа вп земјищуеуп или пренесуваое надвпр пд лпкацијауа?	41
Е. Рабпуа за псуваруваое на приближуваое (кпнвергенција)	42
IV. PRTR Ппдаупци	43
А. Ппдаупци на нивп на капацуеуе	44
1. Дефинираое на капацуеуеи	44
2. Класификација на капацуеуеи сппред Анекс I	46
3. Избпр на загадувашки мауерии за извесууваое пд сурана на капацуеуеи	53
4. Пренпс надвпр пд лпкацијауа	77
5. Ошекуванп испущуаое и пренпс на загадувашки супсуанции	83

6. Извесување.....	87
7. Пример за формулар за извесување на капацитетуе.....	90

V.	Дифузни извпри.....	92
	1. Дефинираое на кауегприиуе на дифузни извпри	93
	2. Одредуваое на ппдаупциуе пд дифузни извпри	94
C.	Уехинки за пдредуваое на испуцуаоеуп	95
	1. Дпкуменуи и упаусува за пдредуваое на испуцуаоауа	95
V.	Фправуваое сп ппдаупци.....	97
A:	Пренпс на ппдаупци	97
	1. Одгпврпнпсу	98
	2. Меупди за извесуваое и пренпс на ппдаупци и спфвурски рещенија	100
B.	Оценка на квалиуеупу.....	102
	1. Валидација на ппдаупци	102
C.	Презенуација на ппдаупци.....	104
D.	Временска уабела	105
	1. Една гпдина пауза ппмеду првауа и вупрауа гпдина за кпја се извесува	106
	2. Исклушпк кпј важи за Регипналниуе прганизации за екпнпмска инуеграција.....	106
	3. Предлпжена временска рамка.....	107
VI.	Дисеминација на ппдаупци.....	109
A.	Присуап дп PRTR базауа на ппдаупци	109
	1. Елекурпнски средсува	110
	2. Олеснуваое на елекурпнскипу присуап.....	112
	3. Присуап пп ппднесенп бараое	113
	4. Други средсува	114
	5. Урпщпци на кприснициуе	116
B.	Доверливост	116
	1. Дпверливпсу на кпмерцијална или индусуриска инфпрмација.....	119
	2. Прикажуваое на инфпрмација кпја се шува какп дпверлива	120
C.	Кприсуеое на PRTR инфпрмацииуе	121
	1. Суаваое на PRTR инфпрмацијауа вп пдреден кпнуексу	122
	2. Ппврзуваое на PRTR регисуриуе сп дпплпниуелни инфпрмации.....	124
	3. Врски дп кпмпании и јавен секупри	125
	4. Врски (линкпви) дп други PRTR бази на ппдаупци.....	125
	5. Инуернеу врски (линкпви) кпи мпжау да бидау вклушени вп PRTR веб суранауа.....	126
VII.	Градеое на капацуеуи и јавна свесу	127
A.	Градеое капацуеуи	127
	1. Зајакнуваое на владиниуе капацуеуи.....	128
	2. Ефекуивнп извесуваое на капацуеуиуе.....	129
	3. Градеое на капацуеуи на PRTR кприснициуе преку невладини прганизации	129
B.	Ппдигаое на јавнауа свесу	130
C.	Медунарпдна спрабпука.....	131

1. Медунарпдни прганизации кпи рабпуау на PRTR регисуриуе	132
2. Билауерална уехнишка пмпщ	133

3. Медунарпдни PRTR сисуеми	133
4. Ппдигаое на јавнауа свесу на медунарпднп нивп	134
D. Фспгласуваое.....	134
A Решник и уабела сп дефиниции	136
V. Дефиниции.....	138
1. Дефиниции пд шлен 2 пд Прпупкплпу.....	138
2. Дефиниции врз пснпва на PRTR.....	139
3. Дефиниции врз пснпва на IPPC ЕФ Дирекуивауа	139
II. Библипграфија	141
A. United Nations Institute for Training and Research (UNITAR)	141
B. Commission of the European Community.....	141
C. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).....	142
D. Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC)7.....	142
III. Аналиуишки прпцедури	143
Објаснуваое:.....	146
Крауенки за Опщуиуе суандарди за емисии вп впздух и/или впда:.....	147

Општи прашања

I. Вовед

Ова упасувп е првенсувенп дизајниранп за да им пмпгне на Сурание на UNECE Прпупкплпу за загадуваши и пренпс на загадувашки мауерии (PRTR Protocol), пллеснп да ги уплкуваау и да ги исплнау свпиуе пбврски. Исуп уака, има за цел да им пмпгне на надлежниуе пргани вп земјиуе кпи гп имаау предвид присуапубаоеуп кпн Прпупкплпу, да пценау и да се пддгпувау за пвие пбврски, какп и да им пмпгне на ппуенцијалниуе кприсници вп разбираоеуп на пбврскиуе и преднпсуа пд усвпјуваоеуп на PRTR сисуемиуе.

PRTR Ппупкплпу беше усвпен на впнредна седница на Сурание на Архускауа Кпнвенција на 21 Мај 2003 гпдина, вп рамкиуе на пеууауа медунарпдна Минисуерска кпнференција кпја се пдржа вп Киев. Прпупкплпу беше ппупищан пд сурана на 36 земји и Еврппскауа Заедница.

Прпупкплпу, е првипу правнп пбврзувашки медунарпден инсуремену за регисури на загадуваши и пренпсливи загадувашки мауерии. Негпви цели се да се пдпбри присуаппу на јавнпсуа дп инфпрмациуе за живпнауа средина, да се пвзмпжи ушесувпуп на јавнпсуа, и да се придпнесе кпн спрешуваое и намалуваое на загадуваоеуп (шлен 1 пдплу).

Сиуе држави имаау мпжнпсу да присуапау кпн Прпупкплпу, вклушувајќи ги и пние кпи не ја рауификувале Архускауа Кпнвенција и не се шленки на Екпнпмскауа кпмисија за Еврппа на Обевниуеуи Нации (UNECE). Уака да самипу Прпупкпл, вп свпјауа кпнцепција преусуавува – пувпрен – глпбален Прпупкпл.

Се пднесува на земји кпи мпже да имаау мпгу разлишна екпнпмска сиууација и пкплнпсуи. Сураниуе и ппуенцијалниуе Сурани (шленки) на Прпупкплпу, ќе имаау мпгу различни ппјдпвни упшки за развпју на нивниуе PRTR сисуеми вп пднпсу на нивниуе админисурауивни сурукуури и дпсуапнпсуа и квалиуеупу на инфпрмациуе за емисиуе на мауерии, какп и за бараоауа за инфпрмации пд разлишниуе засегнауи сурани. Прпупкплпу PRTR има за цел, псуварливи минимални пбврски кпи уреба да се реализираау вп разлишниуе земји. Исупвременп, Прпупкплпу ги спгледува PRTR сисуемиуе какп динамишни сисуеми кпи уреба ппсупјанп да се пдпбруваау, на наципнална пснпва и вп ппглед на медунарпднауа спрабпука.

Ппле 1: Член 1 – Цел на Прпткпллт

Целта на овој Протокол е да се подобри пристапот на јавноста до информациите преку воспоставување на доследни, интегрални, национални Регистри на загадувачи и пренос на загадувачки материји (ПРТР) во согласност со одредбите на овој Протокол, кои што можат да обезбедат учество на јавноста во одлучувањето во областа на животната средина, како и да придонесат кон спречување и намалување на загадувањето на животната средина.

А. Потекло и еволуција на PRTR механизмот

Идејата за спздавање на региструвачки системи за загадувачки материји, за првпат се појави во САД по ураганска несреќа во Бопал (Индија) во 1984 година. Крајниот резултат, Конгресот во САД го поддржи законот за планирање во впередна спсрјба и законот за правоп на заедницата да биде информираана, преку кои се воспостави региструвачки систем, наречен Инвенуар за првпат испуштање (TRI), кој ги следи испуштањата на материји во медиумите на животната средина (вода, воздух и почва) како и други, уаканарешени off-site пренесувања (пренесувања надвор од локацијата) на повеќе од 600 хемикалии и загадувачки материји до други инсталации кои управуваат загадувачки материји. Други земји, вклучувајќи ги Австралија и Канада, ги следеа овие идеи и започнаа развој на национални PRTR системи.

Овој прв американски инвенуар (TRI) првпат невиден преседан, за присуап до информации за загадување кои дојат јавен карактер. Уака испрва, спздаде силен стимул и суимул за капацитетување кои извесуваат сп информации за испуштање на загадувачки материји, самиот впертурски да започнаат сп намалување на загадување. Иакв PRTR Пропулплт директно не ги регулира клишесувањата на испуштање загадувачки материји, уј спздава приуспк врз компаниите да ја избегнаат квалификацијата – големи загадувачи – и сп уака дава стимул на компаниите и инсталациите да направат инвестиции за намалување на емисиите. Присуап на јавност до информации е секакв клучна PRTR карактеристика и навишина придонесува за спречување и намалување на загадување на животната средина.

Во 1992 година, Конференцијата на ОН за Животна Средина и развој (UNCED) во Рио де Женеиро (Бразил), ја препозна важността за присуап на јавност до информации за загадување на животната средина, вклучувајќи ги и инвенуариите за емисии на загадувачки материји, во свјата уаканарешена – Агенда 21. Во принципот бр. 10 се наведува дека “секвј пединец мпра да има спдвоен присуап до информации поврзани со животната средина, кои ги спседуваат власите и институциите”, како и “мпжнсп да ушесуваат во процесите на днесување долу”, и дека земјите ќе “ја спуикнуваат јавната свест и ушесуваат на јавност, сп уака шуп информации ќе ги направат наспртно спсуапни”.

Ппгравјеуп бр. 19 пд Агендауа 21, преппрашува на владиуе да спбираау дпвплнп ппдаупци за различни медиуми на живпунауа средина, приупа пвпзмпжувајќи присуап на јавнпсуа дп исуиуе инфрмации. Владиуе, вп спрабпука сп индусуријауа и јавнпсуа, уреба да имплеменуираау и да ги унапредау базиуе на ппдаупци за хемикалии, какп и инвенуариуе за емисии на загадувашки мауери. Ппнауаму, ппглавјеуп бр. 19 наведува дека најшироката свесу за ризициуе пд хемискиуе мауери, е предуслпв за безбеднпсуа на хемискиуе мауери.

Пп пдржуваоеуп на UNCED, Организацијауа за екпнпмска спрабпука и развпј (OECD) ги презеде првиуе шекпри за да се пбезбеди реализација на пваа цел. Вп 1993 гпдина, земјиуе шленки на OECD и на Обединеуиуе Нации, пдпбрија мандау на Генералнипу секреуар на OECD, да ппдгпуви упаусувп, пднпснп прирашник за наципналниуе влади заинуересирани за регисури на загадуваши и пренпс на загадувашки мауери, кпј беце публикуван вп 1996 гпдина. Беце спздадена рабпуна група вп рамкиуе на OECD сп цел, справуваое сп најуещкиуе аспекуи при спзаваоеуп на PRTR сисуеми. Вп спгласнпсу сп преппракауа на UNCED, OECD ја презема пваа рабпуа вп рамки на Меду-прганизацискауа прпграмауа за правилнп управуваое сп хемикалии (IOMC).

Дпкуменупу на OECD гп дефинира PRTR какп кауалпг или регисуер на ппуенцијалнп шцеуени загадувашки мауери и емиисии вп живпунауа средина, пд брпјни различни извпри. PRTR регисуерпу, спдржи инфрмации за емисиуе вп впздухпу, впдауа и ппшвауа, какп и пренесуваоеуп на загадувашки мауери и пупад дп други месуа каде би се уреуирале или складирале. Регисуерпу мпже да вклушува ппдаупци за специфисни мауери, какп и за ппширни кауегприи на загадуваоеуп.

На упј нашин, PRTR преусуавува инвенуар на загадуваоеуп пд индусурискиуе капацитуеуи и другиуе извпри. Развпјпу и имплеменуацијауа на наципналниуе PRTR сисуеми, преусуавува средсупв на владиуе за следее на спдаваоеуп, емисиуе, какп и на судбинауа на разниуе загадувашки мауери вп пдреден временски рпк.

Пп UNCED, и други земји впсппсуавија наципнални PRTR сисуеми. Дппплнпелнп, Инсуиууупу за пбуки и исуражуваое на Обединеуи Нации, изврци пилпу прпеку и акуивнпсуи за градеое на капацитуеуиуе вп некплку земји, меду кпи и Хрвауска, Египеу, Мексикп и Слпвашка.

Вп кпнуексу на “Environment for Europe” пднпснп, уаканарешенипу прпцес на UNECE - Живпуна средина за Еврппа и за ппнауампшнпуп спрпведуваое на Агендауа 21, UNECE заппшна да рабпуи на Кпнвенција за присуап дп инфрмации, ушесувп на јавнпсуа вп нпсееуп на пдлуки, и присуап дп правда вп пбласуиуе на живпунауа средина, вп 1996 гпдина. Вп исуипу кпнуексу, PRTR преусуавува алаука за присуап на јавнпсуа дп инфрмации пд пбласуа на живпунауа средина и на упј нашин уеснп е ппврзана сп целиуе на Архускауа Кпнвенција. Самауа Кпнвенцијауа вклушува пбемни и флексибилни пдредби кпи ги ппвикуваау Сураниуе ппуписнишки да впсппсуавау на наципналнп нивп,

јавно дпсуапни регисури или инвенуари, кпи ќе ги ппфауау внесуваоау, емисиине и пренесуваоау на прпдукуине, загадувашиуе и загадувашкиуе мауери (ппгледни шлен 5, суав 9, ппле 2).

Кпнвенцијауа беше ппупишана пд сурана на 39 земји-шленки на UNECE и пд сурана на Еврппскауа Заедница вп Јуни 1998 гпдина. Уаа суапи на сила вп Окупмври 2001 гпдина.

Ппле 2: Член 5, став 9, на UNECE Архуска Кпнвенција

Секоја Страна е должна да преземе мерки за постепено формирање на сеопфатен национален систем за инвентари или регистри на загадувачи, во структурирана, компјутеризирана и јавно расположива база на податоци, компилирана со помош на стандардизираното доставување на извештаи. Ваквиот систем би можел да содржи и податоци и трансфери за прецизен опфат на супстанции и производи, вклучувајќи го тука и користењето (експлоатиацијата) на водите, енергијата и ресурсите, од конкретизиран обем на активности до еколошките медиуми, и до локалитетите на теренско и не-теренско пречистување и депонирање

На првауа средба на ппуписнициуе на Кпнвенцијауа, беше креирана рабпуна група за да се ппдпувау преппраки за иднауа рабпуа вп наспка на PRTR. На вуприпу спсуапк, рабпунауа група (Task Force) ги презентуираше свпиуе напди и предлпжи спздаваое на пувпрена медувадина рабпуна група за PRTR регисури.

Паралелно, сп медунарпдниеуе разгпври за спздаваоеуп на прпупкпл за PRTR, Еврппскауа Фнија усвпи свпјпу сисуем, нарешен Еврппски Регисуер на загадувашки емисии (EPER). EPER беше спздаден вп кпнуексу на Инуегриранп спрешуваое и кпнурпла на загадуваоеуп, пднпснп IPPC Дирекуивауа, какп една пд камен-уемелнициуе на еврппскпуп закпнпдавсупв за живпуна средина, сп кпја се вппспсуавува инуегриран сисуем на дпзвпли вп целауа Фнија. EPER и PRTR Ппупкплпу делау ппвеќе елеменуи и гп пдразувау нивнипу исупвремен развпј. На пример, акуивнпсуиуе наведени вп Анекс I на PRTR Прпупкплпу се вп гплема мера заснпвани на Анекс I пд IPPC Дирекуивауа и вклушувауа елеменуи какп щуп се, енергијауа, меуалиуе, минералниуе и хемискиуе индусурии, пдгледуваоеуп дпбиупк или управуваоеуп сп пупад.

PRTR Прпупкплпу и EPER, сепак имаау некплку знашајни разлики: EPER ппфаќа ппмалку загадувашки мауери и ппмалку загадувашки акуивнпсуи; ппкрај упу, и не спдржи пдредби за уаканарешениуе off-site урансфери на пупад (пренесуваоа надвпр пд ликацијауа), какп и за емисиинеуе пднпснп испущуаоауа вп ппшвауа и прпценкиуе за дифузнпуп загадуваое.

Шупм Еврпскауа Заедница гп ппупишца PRTR Прпупкплпу, EPER беше надграден вп E-PRTR, пднпснп Еврппски PRTR, кпј беше пбјавен какп Регулауива (EC) No 166/2006, на 4уи Фебруари 2006 гпдина, а суапи на сила 20 дена ппуа. Еврппскауа Заедница, гп деппнирала свпјпу дпкумену за пдпбруваое, на 21 Фебруари 2006 гпдина, а вуприпу ппуписник беше Луксембург. Првауа гпдина за извесуваое сппред E-PRTR е 2007

гпдина; резулуиуе ке бидуа дисурибуирани на инуернеу вп Окупмври 2009 гпдина.

Б. Цели и клучните елементи на PRTR

Целта на протокот е да се поддржи присуството на јавноста до информации и да се повземе улогата на јавноста, како и да се овозможат намалувањето на загадувањето (шлен 1). На првпат нашин, PRTR системот се пред се наменет да служи на поддршката на јавноста. Преамбулата на Протокот бележи дека, сепак PRTR системот може да поддржи на властите во следното на уредбата на загадувањето, поддржувањето припадностите и следното на усогласеноста со меѓународните поврски, како и присуството на индустријата преку поддржаното управување со животната средина.

Навистина, поддржата многу приоритетни кривници на PRTR. Ука се вклучени, пред се, јавноста и граѓанските организации кои се заинтересирани за добивањето на информации за загадувањето на локално, регионално или национално ниво. Здравствениите експерти може да ги присуваат информациите во донесувањето или унапредувањето на здравствениот подолк. PRTR регистрира може да бидат и значајна алака во обрзанието за животната средина. Организациите на управување за животна средина може да ги присуваат PRTR информациите за ревизија на дозволите на локалните инсталации, како и за цел на проценката на националното напредокот кои се воведуваат на меѓународните поврски. Капацитетите кои се идентификувани како загадувачи, покрај проценката за нивното удел во загадувањето и објавувањето на истите податоци, може и да бидат охрабрани за правото наспроти кои ќе се поддржи нивната ефикасност и ќе се намали нивното загадување.

Самиот Проток бара под Суранието да се воспостават системи на национално ниво, кои ќе собираат информации и ќе извесуваат, а истовремено и идентификуваат серија на основни елементи кои PRTR (види поглавје 3). Бидејќи првата цел на Протокот е да се поддржат информациите под јавен контрол, PRTR информациите треба да бидат достапни преку директен електронски пристап, како што е веб-страница под површен контрол. Суранието (земјите) мора да обезбедат и “други ефикасни средства” за јавноста која нема електронски пристап. PRTR системот треба да обезбедат информации за индивидуалните инсталации и капацитетите, за дифузно загадување, како и за агрегативните нивоа на загадување. Протокот повзема преговорна поддршка со која загадувачите можат да побараат нивните податоци да се постават поддржливи.

Протокот поддржува за улогата на јавноста во развојот и модернизацијата на PRTR системот. Преговорите за самиот Проток поддржуваат еден добар пример, бидејќи вклучуваат технички експерти под страно на властите, експертски невладини организации, меѓународни организации и индустријата. Фактот на истото

заинтересирани и засегнати страни се смеаат за клучно за да се гарантира уранспаренунпс и ппщуп прифаќаое на Прпупкплпу.

Широката меѓународна соработка, истакава ќе биде важен елемент при процесот на имплементација, во области како што се размена на информации во преграничните области, како и обезбедување на техничка поддршка за Страните, кои преусуваат земји во развој или земји со екстремно во уранзација. Покрај ова, Прпупкплпу е дизајниран како динамичен инструмент кој може да биде ревидиран врз основа на потребите на страните, како и нови технички доразвоји.

Првиот дел од првиот документ, како уставен, предложува спречување главје, каде се презентирани клучните прашања кои Страните треба да ги спгледаат при институционална и легислативна имплементација на Прпупкплпу.

Глава 3, го разгледува тематот на Прпупкплпу, фокусирајќи се на предвидени чекори на активни мерења/иницијативи, вклучувајќи ги и различни мерки за предвидување на прашањето за капацитетите, и видети на патот. Во првиот дел постојат прашања поврзани со поддршка: Во Глава 4, се разгледуваат чекорите на поддршката, а Глава 5 ги опишува системите кои се потребни за да се воспользват прпупк на поддршка. Во вториот дел се разгледуваат барањата за поддршката кои се предмет на дисеминација, поддршка дистрибуција, како и градење на капацитетите и поддршка на јавната свесност, вклучувајќи ги и области за меѓународна соработка (Подглава 7).

Анексите обезбедуваат основни информации, вклучувајќи ги и решенија, уапсена на аналитички мерки, индикативен список на загадувачки мерења и референциите кои се користат при подготвувањето на првиот документ.

Пле 3: Член 4 – основни елементи на PRTR систем

Во согласност со овој Протокол, секоја Страна е должна да воспостави и да одржува јавно достапен регистар на национални загадувачи и преносливи загадувачки материји, кој:

(а) е специфичен за секоја инсталација во однос на известувањето од точкести извори (б) овозможува известување за дифузни извори

(ц) е специфичен за загадувачката материја или отпадот, како што е соодветно; (д) е мултимедијален, правејќи разлика помеѓу емисиите во воздух, вода или почва; (е) вклучува информации за пренесувањата;

(ф) се базира на задолжително известување на периодична основа; (г) вклучува стандардизирани и навремени податоци, ограничен број на стандардизирани прагови и ограничени одредби, доколку ги има, во однос на доверливоста; (х) е доследен и дизајниран да биде лесен за користење и јавно достапен, како и во електронска форма; (и) овозможува учество на јавноста во својот развој и соодветни промени

(модификации) ; и (j) е структурирана, компјутеризирана база на податоци или неколку поврзани бази на податоци, одржувани од надлежен орган.

II. Институционална и правна имплементација, вклучувајќи учество на јавноста и пристап до информации и правда.

Имплементација на обврските под PRTR Пропилп, ќе спдржаа глем брпј на пдлуки поврзани сп PRTR дизајну, сурукууриуе и пперациуе. Овие ќе се имаау пбсег меду разниуе уехнишки ппции за дизајну на еден ценурален, јавнп дпсуапен регисуер за да се ууврди инсуиууципналнау рамка ппуредна за пбезбедувае на кппрдиниран сисуем за прпупк на инфрмации.

Правнау рамка, ќе биде ппуредна исуп уака за да се ууврдуваау права и пбврски за различниуе клушни играши; на пример, пбврска на загадувашпу-капацуеуепу да извесува, какп и правпуп на јавнпсуа да ушесувауе вп пдлукиуе кпи се пднесуваау на PRTR сисуемпу. Ова пглавје се фпкусира на некпи инсуиууципнални и правни пращаоа кпи ќе уреба да се спгледаау при вппспуавуваеуеп на наципналниуе PRTR сисуеми. Пп разгледуваеуеп на некпи пд ппщииуе пращаоа, пглавјеуеп се фпкусира на кпнкреуни инсуиууципнални и правни сурукуури, ппуредни за да се псигура кппрдиниран сисуем на спбираеуе на ппдаупци и дисеминација, какп и ушесуеп на јавнпсуа и присуап дп инфрмации.

Ппле 4: член 3, став 1 – Мерки

Секоја Страна е должна да ги преземе неопходните законодавни, управни и други мерки и соодветни мерки за спроведување со цел да ги реализира одредбите на овој Протокол.

A. Развој на PRTR

Вп развпјпу на наципналнипу PRTR, на Сураниуе им се преппрашува, да вклушау вп прпцеспу експеруи сп уехнишка сурушнпсу за кпнурплауа на индусурискпуп загадуваеуе, мпниупринг и анализа, какп и правни, инсуиууципнални и експеруи пд пбласуа на инфрмаиушкауа уехнппгија. Глава 3 – за пбемпу и Глава 4 – за PRTR ппдаупци, даваау увид вп уехнишкиуе пращаоа кпи уреба да се земау вп предвид. Ппкрај упа, ќе биде мнпгу важнп вп гплема мера да се направи кпнсулуација сп различниуе засегнауи сурани, вклушувајќи ги и капацуеуиуе кпи извесуваау сп ппдаупци, какп и јавнпсуа.

Депека сурауегијаа на секпја земја и кпнкреуниуе акуивнпсуи уреба да ги пусликуваау наципналниуе услпи за развпј, предлпжен е щесу-шекпрен прпцес за развпј на PRTR пд сурана на UNITAR, кпј е базиран на искусувпуп вп некплку земји шленки на OECD, земјиуе вп развпј и земјиуе сп екпнпмии вп уранзиција (види Ппле 5).

Оспбенп, пвпј присуап вклушува лпкален PRTR пилпу прпеку, за да се направи уесу и да се иденуификуваау клушниуе прпблеми или ппуецкпуии преку уесу-имплеменуација. Мексикп заппшна сп развпј на PRTR преку пилпу-вежби, а пилпу-PRTR регисури беа заппшнауи вп најмалку пеу регипни на Рускаау Федерација.

Алуернауивен присуап, е да се заппшне сп пгранишен брпј на загадувашки мауерии и капацуеуи и ппуа да се прпщирова сп уекпу на времеуп. Сепак, ппвеке земји заппшнаа сп дпбрпвплни сисуеми пред да суапу вп сила пбврскиуе за задплжиуелнп извесуваое и исуиуе да бидау јасни и сеппфауни.

Вп секпј слушај, најважен шекпр е да се заппшне прпцеспу. Дпбра пракуика мпже да биде фпрмираоеуп на наципналнп кппрдинауивнп уелп за дпгпвараое на медуминисуерски, и други пращаоа кпи засегаау ппвеке сурани и шиниуели вп прпцеспу, ппврзани сп спздаваоеуп и развпјпу на PRTR. На пример, сп цел да се прилагпдау на ппнауампщнипу развпј на PRTR, вп Хпландија е фпрмирана ппсебна кппрдинауивна група за ппсуигнуваое на дпгпвпр за нпви усвпени дефиниции или меупди и емисипни факупри.

Ппле 5: Предлпг чекпри за развпј на наципнален PRTR

1. Национална работилница за идентификување на PRTR целите

Добро подготвена национална работилница, со учество на широк спектар на експерти и засегнати страни, претставува можност да се идентификуваат главните цели и клучните прашања за развојот на националниот PRTR. Учество може да земат: клучни службеници на национални и локални органи, претставници на големите загадувачки инсталации, експерти од истражувачките институти и универзитетите, и претставници на клучните кориснички групи, вклучително и експерти за јавното здравство, невладини организации за екологија и новинари. Протоколот вклучува, како основен елемент на PRTR, учество на јавноста во развојот и модификациите на PRTR системите.

2. Студија за изводливост (feasibility study) за да се процени постоечкиот капацитет за PRTR

Заклучоците од работилницата ќе обезбедат појдовна точка за продлабочена студија на потребите од капацитети. Студијата треба да осигура дека идентификуваните цели се реални. Подготовката на студијата треба да вклучува и консултации со клучните заинтересирани страни вклучени во работилницата.

3. Дизајн на клучните PRTR карактеристики

Студијата за изводливост може да биде проследена со еден детален дизајн на техничките, правните и институционалните пристапи.

4. Пилот тест

Можен е тест проект или фаза, во одреден регион на земјата, каде може да се

тестира предложениот PRTR систем и промислените механизми за известување од страна на загадувачките капацитети. Областа од пилот тестот треба да содржи репрезентативен примерок од индустриските сектори. Инсталациите може да учествуваат на доброволна основа, и со тоа намалувајќи ги потребите за правни подготовки. Пилот проектот може да ги тестира различните PRTR прашања, вклучувајќи ги и методите за податоци и нивната точност, како и механизмите за комуникација на информациите на локално и национално ниво.

Оваа пилот фаза, исто така може да тестира методи за презентирање на PRTR податоците за јавноста и на заинтересираните страни. Пилот фазата треба да вклучува и градење на капацитетите, како и напори за подигнување на јавната свест.

5. Развој на националните предлози за PRTR

Добиените резултати и заклучоци од пилот тестот може да се искористат за да се развие комплетен предлог, кој би вклучувал и неопходни правни инструменти. Може да биде корисно да се спореди добиеното искуство, со искуството од другите земји. Предлогот треба да содржи и детален преглед на потребите за градење на капацитети, како и конкретни планови за подигање на јавната свест.

6. Национална PRTR работилница

На работилницата на која треба да земат учество бројни експерти, вклучувајќи и учесници на политичко ниво, треба да се разгледа PRTR предлогот и да се усвои и започне со конечен предлог за национален PRTR.

Врз основа на UNITAR, 1997 година

Б. Институционална рамка

Вспспсуавуваоеуп на наципналнипу PRTR ќе бара нпсоее на пдлуки пд сурана на сппдвееунауа инсуиууципнална сурукуура за спбираое и евиденуираое на ппдаупциуе за загадувашиуе, емисиуе и пренесуваоауа, какп и пбезбедуваое дека пвие ппдаупци се јавнп дпсуапни.

Ппјдпвна упшка мпже да биде и деуален преглед на пбврскиуе пд PRTR Прпупкплпу и ууврдуваое на упа дали ппсупјниуе инсуиууции и сисуеми се сппдвееуни за изврщуваое на различни задаши и пбврски. Ова ќе вклуши и преглед на ппсупјниуе сисуеми за мпниупринг и регисурираое на загадувашкиуе емисии, вклушувајќи гп и нашинпу на кпј инфрмациуе за загадувашкиуе емисии имаау прпупк ппмеду разниуе инсуиууции.

Некпи пд Сураниуе, мпжеби веќе имаау ппсуавенп дплгпгпдищни сисуеми за спбираое и евиденуираое на ппдаупци за емисии; на пример, преку дпзвплиуе за врщоее на дејнпсу или мпниупринг сисуемиуе, дпдека други земји мпжеби се вп прпцес на развпј на уаквиуе сурукуури.

Какп пример, некпи нпви земји шленки на ЕФ, какп и вп земјиуе пд Југп-Исупшна Еврппа, Исупшна Еврппа, Кавказпу и Ценурална Азија, се уще се вп прпцес на пресурукуурираое на свпиуе сисуеми за кпнурпла на емисиуе на загадувашкиуе

други меупди. Каде щуп е сппдвепнп, пва уреба да се врши вп спгласнпсу сп медунарпднп пдпбрени меупдплпгии.

Некпи пд земјиуе мпже да пдлушау да фпрмираау една инсуиууција кпја ќе биде пдгпврпа за спбираое, валидација и сппделуваое на PRTR ппдаупциуе. Вп други слушаи, мпже да се задржау ппспјниуе инсуиууципнални сурукуури, на пример инсуиууциуе за мпниупринг и спрпведуваое на закпнпу и да се редефинираау пдредени задаши, какп и да се пбединау меупдплпгииуе кпи се кприсуау за спбираое и валидираое на ппдаупци, сп цел да се успее при впспсуавуваоеуп на регисуер.

Валидацијауа на ппдаупциуе дпсуавени за PRTR преусуавува разлишен вид на предизвик вп сппредба сп спздаваоеуп и пдржуваоеуп на наципнален PRTR. Дпдека вупрауа задаша неппхпднп ппвлекува некпј суепен на ценурализиранп спбираое и управуваое сп ппдаупци, валидацијауа на ппдаупциуе мпже пплеснп да се ппсуигне дпкплку им се делегира на лпкалниуе или наципналниуе надлежни пргани, бидејќи уие ќе бидау ппблиску дп пперауприуе и капациуеуиуе, и ппверпјаунп е да имаау пдпбар преглед на нивниуе акуивнпсуи. Еден пд мпжниуе нашини за валидираое на ппдаупци е да се кприсуау инфрмациуе пд други изврщени кпнурпли на инсуалациуе, на пример, преку редпвни или впнредни инспекции.

Друга ппција би мпжела да биде, ппделба на пдгпврпнпсуиуе за валидација на ппдаупциуе меду разлишниуе надлежни пргани, вп спгласнпсу сп нивниуе надлежнпсуи, какп на пример вп Шпанија, шии щуп авупнпмни заедници и надлежни пргани за управуваое сп решни сливпви ги валидираау ппдаупциуе вп рамкиуе на ппдрашјеуп на нивнауа надлежнпсу. Медуупа, вп сисуеми каде щуп пвие инсуиууции се ценурализирани, би билп пдпбрп валидацијауа и ппнауаму да се врши на регипналнп или лпкалнп нивп.

Поле 6: Список за проверка на елементи за кои може да се потребни институционални структури

1. Институција која ќе управува со националниот PRTR систем (член 2, став 5)
2. Структура за меѓу-агенциска координација
3. Соодветни системи за спроведување (член 3, став 1)

Собирање, валидација и управување со податоци

4. Собирање на податоци доставени од страна на сопствениците или операторите на инсталации кои известуваат (член 7, став 2 и 5)
5. Проценка на квалитетот на собраните податоци во однос на комплетност, доследност и кредибилитет (член 10, став 2)
6. Собирање на информации за испуштањето на загадувачки материи од дифузните извори (член 7, став 4)
7. Развој и управување со регистер кој се состои од структурирана, компјутеризирана база на податоци која може да одржува податоци за десет години за известување (член 4, став (j) и член 5, став 3)
8. Дистрибуирање на информациите и обука (член 8, 11 и 15)

Секпја земја ќе урба да пдлуши кпј е најдпбрипу нашин да се спрпведау пбврскије за извесуваое, вклушувајќи гп и бараоеуп за сппсувениције и пперауприје да гп псигураау квалијеупу на инфрмације сп кпи извесуваау. Ова би мпжелп да се направи преку ппсупешкије сисеми за кпурпла на загадувашкије инсуалации, на пример, преку инспекупраије за живпуна средина или други админисурауивни сисеми за спрпведуваое на пбврски за живпунауа средина.

1. Имплементација во децентрализираните системи на власта

Некпи пд земјије мпжау да имаау регипнални или други деценурализирани сурукуури. Уие мпжау да бидау придружени сп пдамна вппспсуавеније сисеми за управуваое сп живпунауа средина, врз пснпва на регипналнп ууврденије бараоа за мпниупринг и спбираое на ппдаупци за живпунауа средина. Ова мпже да гп кмпплицира прпцеспу на ппсуавуваое на PRTR (кпј ппдразбира преухпднп успгласени, пднпснп хармпнизирани ппдаупци).

На пример, Германија има деценурализиран сисеми на управуваое сп живпунауа средина, врз пснпва на Федералније шленки (Länder). Правније и инсуиууципналније сурукуури за спбираое на ппдаупци се разликуваау вп зависнпсу пд медиумије вп живпунауа средина. Обврскије за исвесуваое сп ппдаупци за емисији вп впда се ппсуавени пд сурана на пвие регипнални надлежни пргани, и ппдаупције се управувани на регипналнп нивп. Обврскије за извесуваое на емисије вп впздухпу се ппсуавени вп наципналнпуп закпнпдавсуп, нп ппвупрнп, спбираоеуп на ппдаупци и валидацијау се управувани на регипналнп нивп. Заеднишкипу регипнален сеу на ппдаупци за емисије вп впздухпу и впдауа е спсуавен пд сурана на Федералније држави шленки.

Иакп закпнскауа надлежнпсу е ппделена меду регипналнпуп и наципналнпуп нивп, вп пракса, самп една инсуиууција – Агенцијауа за живпуна средина (UBA) – преусуавува наципнална инсуиууција за кпнуаку, пдгпврпа за спсуавуваое и кмпплеуираое на ппдаупције за Германија. Оценуваое на квалијеупу се врши на сије нивпа при прпупкпу на ппдаупци, а резулуаије се дпсуавуваау и назад дп ппераупрпу, пп исуије канали за кпмуникација на ппдаупције. Вп деценурализираније сисеми, ппсуигнуваое на успешен наципнален регисуер, ќе бара успгласуваое на ппдаупције пд разлишније регипни. Овпј прпцес ќе вклушува и успгласуваое на меупдије за квануификација за секпј уип на испуцаоа или емисији вп секпј регипн (види Глава 4), за да пвпзмпжи сппредба на спбраније ппдаупци на наципналнп нивп. Децентрализиранпуп спбираое на ппдаупци и управуваоеуп, ќе има ппуреба пд пренпс на ппдаупције спбрани на регипналнп нивп, дп една или ппвеќе наципнални инсуиууции надлежни за регисурација, групираоеуп и спсуавуваоеуп на ппдаупције. Овпзмпжуваоеуп на регипналнауа инсуиууција да ги регисурира ппдаупције вп PRTR, дирекупнп пп елекурпнски пау, мпже да гп плесни пвпј прпцес. Земеуе вп предвид дека

Член 4, суав (j) пд Прпупкплпу, сугерира на мпжнпсуа за сурукуурирана, кмпјууеризирана база на ппдаупци или пак некплку ппврзани бази на ппдаупци, пдржувани пд сурана на гплем брпј на надлежни пргани (на пример, за различни регипни вп федерален сисуем). Дали спбираоеуп на ппдаупци, управуваоеуп и урансфериуе се правау на ценурализиран или деценурализиран нашин, пвие задаши ќе бедау вп гплема мера ппеднпсуавени акп сиуе инсуалации и пргани на управауа кпи се вклушени, кприсуау инуегрирани кмппауибилни елекурпнски сисуеми.

Ппле 7: Спписк на елементи за кпи мпже да бидат ппребни институципнални структури

Подигање на јавната свест и градење на капацитетите

1. Промоција на подигањето на јавната свест за национален PRTR и обезбедување на помош и насоки во пристапот и користењето на информациите кои се содржани во наведените насоки (член 15, став 1)
2. Градење на капацитети и насоки за одговорните органи, за извршување на нивните должности во рамки на Протоколот (член 15, став 2)

Пристап до инфрмации; дпверливпст; пристап до правдата

3. Структури за обезбедување на информации до јавноста, на нивно барање, во случаи кога информациите не се лесно достапни за јавноста преку директни електронски медиуми (член 11, став 2). По можност, да постои и разумна наплата за оваа услуга (член 11, став 4)
4. Овозможување на електронски пристап до регистерот, на јавно пристапни локации даде што пристапот не е достапен преку директни елетронски средства (член 11, став 5)
5. Обработка на барања за одржување на доверливоста на одредени информации, вклучувајќи и донесување на одлуки за тоа кога тие информации можат да се исклучат од процесот (член 12, став 1)
6. Обработка на барања за објавување на одредени информации кои се сметаат како доверливи, вклучувајќи и давање на генерички хемиски информации, и објаснување на причината зошто претходните информации не биле објавени (член 12, став 3)

Учествп на јавнпста

7. Обезбедување на можности за учество на јавноста во развојот на националниот PRTR во рамките на ограничувањата на националните закони (член 13, став 1)
Обезбедување на информации до јавноста, кога ќе се донесе одлука за воспоставување или за значителна промена на регистерот (член 13, став 3)

2.Подигање на јавната свест, пристап до информации и учество на јавноста

PRTR Прпупкплпу, исуп уака предвидува прпмпција на јавнауа свесу за PRTR и за пбезбедуваое на инфрмации до јавнпсуа, заеднп сп мпжнпсуиуе за ушесувп на јавнпсуа (видеуе гп сппискпу ппдплу)

Спрпведуваоеуп на пвие пдредби мпже да бара админисурауивни сурукуури, различни пд пние ппуребни за впппсуавуваое и управуваое сп PRTR. Некпи пд пдгпврпнпсуиуе

мпже да бидау слишни на задашиуе кпи веќе се спрпведени пд сурана на службенициуе вп наципналниуе, регипналниуе или лпкалниуе екплпшци админисурации. На пример, пднпси сп јавнпсуа и едукација за живпунауа средина.

Сп цел да се псигура дека пвие пдредби кпи прпизлегуваау пд PRTR Прпупкплпу се имплеменуирани, би билп кприснп да се развие план кпј ппспшува кпнкреуни дејсува и кпј назнашува пдгпвпрнпсуи на ппсебниуе единици или пфицијални лица.

Секпја сурана кпја впсппсуавува свпј наципнален PRTR ќе уреба да впсппсуави правна рамка, кпја јаснп ја ууврдува власуа и пбврскиуе на прганиуе пдгпвпрни за PRTR, какп и пбврскиуе за извесуваое пд сурана на инсуалациуе. Некпи земји веќе имаау дпбрп развиени правни сурукуури за спбираое на ппдаупци за емисиуе пд уаканарешениуе упшкесуи извпри и дифузниуе извпри. Други земји, на пример, земјиуе пд Западен Балкан мпжеби се ущеуе ги впсппсуавуваау ппуребниуе правни и инсуиууципнални сурукуури за спбираое и управуваое сп ппдаупци за емисиуе.

Ц. Регулаторна рамка за собирање на податоци и дисеминација на истите

Пвупрнп, ппјдпвна упшка за секпја Сурана уреба да биде сисуемаускауа прпценка и Преиспиууваоеуп на свпеуп закпнпдавсуп, какп и иденуификацијауа на упа, какп свпјпу правен сисуем уреба да се дпнесе вп спгласнпсу сп пбврскиуе пд Прпупкплпу. На спискпу пдплу се наведени ппвеќеуп елеменуи кпи уреба да бидау дел пд наципналнпуп закпнпдавсуп или ппдзакпнскиуе прпписи. На спискпу мпже да се забележау и ппщуйуе пдредби, ппуребни за да се пбезбеди функципнален наципнален PRTR.

Наципналнауа закпнска рамка ќе уреба да ги дефинира пбврскиуе на управниуе пргани кпи ќе спбираау ппдаупци, валидираау и управуваау сп регисуерпу, какп и дефинираое на присуапнпсуа дп ппдаупциуе и пращаоа за дпверливпсуа на исуйуе. Вп ппвеќеуп слушаи, ппуребен е нпв правен инсуремену за да се пбезбеди сеппфауен и функципнален сисуем. Вп други слушаи, мпжнп е да се направау измени на ппспјнпуп закпнпдавсуп за да се пдгпвпри сппдвееуп на бараоауа на PRTR Прпупкплпу. Од пспбена важнпсу е да се земе вп предвид пваа ппција, уаму каде щуп сурукууриуе за спбираое и управуваое сп ппдаупци за загадувашки емисии се веќе ппсуавени.

Вп Обединееупуп Кралсуп, регулаупрниуе уела имаау дплжнпсу да пдржуваау јавни регисури сп пдредени инфрмации ппврзани сп загадуваоеуп на живпунауа средина преку “дпзвплени акуивнпсуи”. Мпдалиуеуиуе и бараоауа за јавнп дпсуапни регисури се ууврдени вп прпписиуе. Бриуанскпуп закпнпдавсуп за кпнурпла на загадуваоеуп, исуп уака, им пвпзмпжува на регулаупрниуе уела да ги пбврзау пперауприуе да дпсуавуваау кпнкреуни релевануни инфрмации, и да спбираау инфрмации за

емисиите и испуштањата на материји, супстанции и несакани материји на супстанции, како и да бараат вакви информации да се подготвени на определен начин.

Република Чешка, на сличен начин го воспоставила својот интегриран регистар за загадување, преку одредбите на Законот за интегрирано спрешување и контрола на загадување под 2002 година, што го поврзува Министерството за животна средина да воспостави и одржува ваквиот регистар, како и контролира на регистрирани супстанции да известуваат со одредени податоци до Министерството. Законот, исушак го повластува Министерството, да ги утврди критериите за имплементација кои го наведуваат нашиот закон за утврдување и проценување на пријавените супстанции, како и нашиот закон за одреден интегриран регистар “за да се обезбеди еден унифициран информативен систем во врска со животната средина”.

Во земјите кои веќе имаат системи, две најчестите сурукури кои се во употреба за собирање на податоците кои се потребни за да се воспостави регистар, се: (а) барања за информации кои се припадници во експлицитни дивизи; и (б) задолжителен внатрешен мениџинг и известување.

Пле 8: Список за проверка на законодавните елементи за собирање на податоци и дисеминација

Општи одредби

8. Органи (или обврска) за воспоставување и одржување на јавен регистар (член 4)
9. Назначување на надлежен орган за управување со PRTR (член 2, став 5, и член 3, став 1, поврзан со член 4(j) (Управување со PRTR, собирање на податоци и спроведување на обврските за известување, не е задолжително да се врши од страна на истиот орган)
10. Дефиниции; на пример, инсталација, загадувач, емисии, испуштања, пренесувања надвор од локацијата (спореди со Член 2 каде што е потребно)
11. Означување кои точкести извори ќе бидат предмет на задолжително известување на периодична основа (или, овластување да се побара информации од капацитетите, потребни за PRTR)
12. Со какви информации треба да се известува и во каков формат (член 7, став 5 и 6)
13. Циклуси на известување и роковите за известување (член 8)
14. Мерки за обезбедување на ефективното спроведување на одредбите од овој Протокол; на пример, одредби кои означуваат прекршок ако се знае дека поднесените информации се лажни, и санкционирање на таквите дела.

Обврски за спроведниците и оперативите

1. Да се собираат податоци и да се води евиденција преку записи за пет години (член 9, став 1)
2. Да се користат најдобрите достапни информации кога се известува, како и да се користат меѓународно одобрени методологии, каде што е соодветно (член 9, став 2)

3. Да се осигура квалитетот на информациите со кои се известува (член 10, став 1)

Обврски на страните

1. Обврска да се обезбеди директен електронски пристап до регистерот преку јавни телекомуникациски мрежи, а доколку тоа не е изводливо, пристап да се овозможи до регистерот, на јавно пристапни локации (член 11, став 1, и член 11, став 5)
2. Обврски за извршување на квалитетни проценки на податоците во регистерот, и да се осигура дека податоците се комплетни, доследни и уверливи (член 10, став 2)
3. Одредби за тоа, кои информации од регистерот може да се чуваат како доверливи, како и постапката (критериумите) за носење на одлуки и информации за причината поради која одредени податоци се задржани како доверливи (член 12, став 1,2 и 3)
4. Мерки со кои ќе се осигура дека вработените или јавноста која што пријавува прекршок од страна на капацитетот, нема да бидат казнети, прогонувани од законот или вознемирувани (член 3, став 3)
5. Технички мерки за собирање на информации за дифузното загадување (член 7, став 4 и 7)

1. Процедури за известување врз основа на еколошки дозволи

Многу земји, особено во Западна Европа, веќе имаат доразвиени системи за издавање дозволи на плански индустриски капацитети, вклучувајќи и задолжителен – внатрешен мониторинг и известување за загадувачките емисии. За да се избегне дуплирање на рабнута, земјите ги поврзале собирањето на податоци за нивните PRTR регистри, со барањата кои се веќе поставени во системот за

издавање на дозволи. Иако на прв план нашето мислење да се избегне дуплирање при известувањето, и сепак укажуваме и да ги ограничуваме примените на националните PRTR и доколку има некои примени на PRTR. Препоручуваме, уште би знаеле дека треба да се бараат измени и доопштувања на националните системи за издавање дозволи. На пример, Европската Заедница и нејзините земји-членки, врз основа на нивните први генерации на PRTR (EPER), базирани на основа на интегрираниот систем за издавање дозволи според IPPC Директивата 96/61/ЕС. Инсталациите кои се поставени под Анекс I, се должни да известуваат за нивните емисии на супстанции поставени под Анекс AI на EPER Одлуката 200/479/ЕС.

2. Процедури за известување врз основа на задолжителни обврски за известување

Друга можност е собирањето на податоци за PRTR, да се базира на правна рамка која поставува посебни обврски за известување со релеванни податоци. Оваа рамка може да биде поврзана со локалните или регионалните мониторинг системи за животна средина. Во Австралија, законот за поставување на инвентар на

национални загадувачи, преусувава кприсен пример за пвпј присуап на ппсуавуваое задплжиуелни пбврски за извесууваое.

Ппле 9: Член 3, став 5 – Интеграција сп ппстпечки извпри на инфрмации

Со цел да се избегнат дуплирани известувања, системите на регистерот на испуштање и пренесување на загадувачки материи можат да се интегрираат до степен што е практично можено со постоечките извори на информирање, како што се механизмите за известување во рамките на лиценците или дозволите за работа.

Земјиуе кпи размислуваау за присуапсуваое кпн PRTR Прпупкплпу, нп се сппшуваау сп знашиуелни ппуешкпуии вп впсппсуавуваоеуп на ефикасен мпниупринг на загадуваоеуп и извесууваоеуп, мпже да ппсакаау да се разгледа ппцијауа на уаканарешен “пред-PRTR” сисуем; упа е сисуем за прикажуваое и пценка на ефикаснпсуа (performance rating) кпј се кприсуи вп земји вп развпј, какп щуп е Индпнезија, и се разгледува вп пилпу фаза вп Фкраина. Уаквипу сисуем, ппуа мпже ппсуепенп да се ппдпбри и прпщери за сп уек на времеуп да се задпвплау бараоау на Прпупкплпу.

3. Адаптација на PRTR на националните потреби

Прпупкплпу ппсуавува минимум бараоа, пднпснп услпви. Земјиуе кпи развиваау PRTR вп спгласнпсу сп свпиуе пбврски, уреба да имаау на ум дека мпже да се напредува, дпкплку се ппсуапва сппдвееуп сп националние приприуеуи и инуереси. На пример, акп еден лпкален индусуриски капациуеу, емиуира знашиуелни кплишини на супсуанции кпи сеушеу не се ппфауени сп Прпупкплпу, знаши дека мпже да биде важнп, уие супсуанции да се вклушау вп бараоау за извесууваое. Земјиуе мпже исуп уака да ппсакаау да се зглеме присуапнпсуа на инфрмации кпи ги спдржи регисуерпу; на пример, преку пгранишуваое на видпвиуе на инфрмации кпи мпжау да се шуваау вп уајнпсу и за кпмерцијални пришини.

Ппкрај упа, земјиуе мпже да ппсакаау да дпдадау и други елеменуи вп нивниуе национални PRTR регисури, какп щуп се пбврскиуе за извесууваое на мали и средни преупријауија (SMEs). Имајќи ја предвид мпжнпсуа за иднипу развпј на Прпупкплпу, и ппуребауа за флексибилнпсу, би билп инуереснп да се впведау нпви елеменуи на дпбрпвплна пснпва или ппради пилпу уесуираое. На пример, Хпландија бара пд ппединешниуе прпвинции, да бараау пд кмпаниуеу кпи извесууваау, да пријавау инфрмации за нивниуе емисии дпкплку пвие емисии се знашиуелни на лпкалнп нивп.

Кпнешнп, земјиуе ќе уреба да ги разгледаау мпжнпсуиуе, какп да ги вклушау ппдаупциуе за дифузни извпри на загадувачки мауерии вп нивниуе PRTR регисури, уаму каде щуп ппдаупциуе веќе се спбираау пд сурана на релевануниуе пргани и мпже да се вклушау на пракуишен нашин. Секакп, вп рамкиуе на PRTR Прпупкплпу, земјиуе се дплжни да

преземау мерки за да иницираау уакви извесуваоа, акп ууврдау дека не ппсупјау ппдаупци за дифузни извпри на загадуваое.

4. Спроведување

Спддвееуније мерки за спрпведуваое на пдредбије пд Прпупкплпу, наведени во шлен 3, суав 1, ќе се применуваау пд сије ппераупри, какп и лица пдгпвпрни за регистрација, а кпи ппсуапуваау сп лпца намера, сп измама или небрежнп, за щуп пва пднесуваое е мпжнп да гп пппреши спрпведуваоеуп на Прпупкплпу. Земјије уреба да разгледаау, дали меркије за спрпведуваое уреба да спдржау и санкции, и дали уие санкции уреба да бидау админисурауивни и/или кривишни.

Впведуваоеуп на двауа вида санкции, би спздап сисуем на ппсуепенп кприсуеое на пвие санкции. Исуипу резулуау би се ппсуигнал акп за различни админисурауивни нивпа се впведау санкции, во зависнпсу пд серипзпнсуа на прекрщпкпу. Предвиденије санкции мпра да бидау прпппрципнални. Ппвупруваоеуп на прекрщпк и ппвреди на пбврскауа да се извесуува сп инфрмации или дпсуавуваоеуп на лажни инфрмации и ппдаупци, ќе се смеуа за ппуежпк прекрщпк пдкплку пдлпженпуп дпсуавуваое на инфрмации.

Дппплиуелнп, Прпупкплпу бара пд Сураније да преземау мерки за защуиуа на врабпуеније во инсуалациије и щирпкауа јавнпсу кпја пријавува слушај на прекрщпк на наципналније закпни пд сурана на инсуалациије, при имплеменуација на Прпупкплпу (шлен 3, суав 3). Еден пд нашиније за да се направи упа е, да се задплжау надлежније пргани да ја пбезбедау анпнимпсуа на лицауа кпи пријавиле прекрщпк, и исуауа прпцедура да се пддржи сп спддвееуни санкции. На пример, во САД ппсупјау сурпги казни за пние кпи ги казнуваау, прпгпнуваау или впзнемируваау лицауа кпи пријавиле прекрщпк, а шиј щуп иденуијеуе е пукриен.

Д. Регулаторна рамка за учество на јавноста и пристап до информации и правда

Гплем дел пд регулаупрнауа рамка кпја е ппуребна за успгласуваое сп Прпупкплпу, ппврзана сп присуап дп инфрмации, ушесувп на јавнпсуа и присуап дп правдауа, веќе е ппсуавена во земјије кпи се ппуписнишки на Архускауа Кпнвенција, иакп мпжеби се ппуребни некпи прилагпдуваоа во земјије, ппради специфишнпсуије на Прпупкплпу.

Прпупкплпу спдржи специфишни Членпви кпи се пднесуваау кпнкреупн на ушесувп на јавнпсуа, присуап дп инфрмациије и присуаппу дп правда. Оваа спдржина е пд важнпсу ппради упа щуп Прпупкплпу е пувпрен и кпн земји кпи не се фпрмалнп-правни Сурани на Кпнвенцијауа (Архуска). Закпнскауа рамка за секпј пд пвие суплбпви е наведена пдплу.

1. Учество на јавноста

Фшесувп на јавнпсуа е меду клушниуе елеменуи на PRTR сисуемпу. Искусувпуп пд земјиуе сп длпа урадиција на PRTR сисуеми, ппкажува дека вклушуваоеуп на јавнпсуа е мнпгу важнп за успехпу вп спздаваоеуп на PRTR. Вклушуваоеуп на јавнпсуа ппмага да се ппдигне јавнауа свесу, вклушувајќи и аспекуи на кприсуеое на PRTR регисуерпу. Бидејќи PRTR е наменеу да биде алаука за јавнпсуа, уаа уреба да биде вклушена вп креираоеуп и дизајнпу на PRTR регисуерпу. Опщииуе пбврски, ппврзани сп ушесувп на јавнпсуа се наведени вп Член 4.

Ппле 10: Член 4 – Општи пбврски, ппврзани сп учествп на јавнпста

Во согласност со овој Протокол, сека страна е Должна да воспостави и да одржува јавно достапен регистер на загадувачи и пренос на загадувачки материи, кој: (...) (i) овозможува учество на јавноста во цвојот развој и можните промени...

Сураниуе на Архускауа Кпнвенција, вп свпеуп наципналнп закпнпдавсупв уреба да пвпзмпжау права за ушесувуваое вп нпсоеуп на пдлуки кпи имаау влијание врз живппунауа средина (Член 8). Дпкплку Суранауа на Прпупкплпу, не е Сурана на Кпнвенцијауа и нема вппспсуавенп сппдвееуп закпнпдавсупв, Суранауа ќе уреба да спздаде правна рамка за уриуе суплба (у.е. шленпвиуе 11,13 и 14) пд пвпј Прпупкпл. Елеменуиуе кпи се ппуреби и прппищани вп Прпупкплпу, се наведени вп пплеуп бр. 8.

Ппсупи закпнскп правп кпе е даденп на ппщирпкауа јавнпсу за ушесувп вп нпсоеуп на пдлуки. За да се псигураау пвие права, преппрашанп е да се пбезбеди правен инсуремену. Дпкплку закпнпдавсупвуп е веќе ппсуавенп, мпжнп е да биде ппуребнп да се адапуира или дппплниуелнп да се развива преку кпмуникации, пдлуки или други ппдзакпнски прпписи кпи ќе бидау нащирпкп дпсуапни за јавнпсуа. Сураниуе на Архускауа Кпнвенција, мпже да ппсакаау да пбезбедау ппсебни правила за ушесувп на јавнпсуа вп ппсуавуваоеуп или мпдификацииуе на PRTR регисуерпу, преку вппспсуавуваое на кппрдинауивнп уелп или прпдплжуваое на рпкпвиуе за вппспсуавуваое на регисуерпу.

Ппле 11: Спписк на елементи на наципналнпттп закпнпдавствп за учествп на јавнпста

1. Да се обезбедат соодветни можности за учество на јавноста во развојот на PRTR (член 13, став 1)
2. Да се обезбеди дека јавноста ќе има навремен пристап до информациите за предложените мерки (член 13, став 3)
3. Да се обезбеди можност за пристап до информации во врска со предложените мерки поврзани со развојот на PRTR (член 13, став 2)
4. Да се земе во предвид секој вид на придонес од страна на јавноста (член 13, став 4)

Пропуклпу пспшува на два примери, кга ушесувуп на јавнпсуа се смеа за релевануп: (а) За време на вспспсуавуваоеуп на PRTR, и (б) при мпдификациуе, пднспуп измениуе на PRTR. Вп секпј слушај, мпжнпсуиуе за ушесувп на јавнпсуа, уреба да се пбезбедау за време на ппшеуниуе фази, кга јавнпсуа мпже да влијае на прпцеспу на дпнесуваое пдлуки. Иакп мпра вп секпј слушај да се исплпнау минималниуе бараоа на Прпуклпу, секпј придпнес пд јавнпсуа мпже да влијае на упа, какп минималниуе услпви и бараоа на Прпуклпу ќе се исплпнау, и дали ќе има напредк вп наципналнипу PRTR.

(а) Учество на јавнпста во вспспставуваоеуп на PRTR

Паруиципауивнипу прпцес за вспспсуавуваое или развиваое на PRTR, е пд суцуинскп знашеое за иднипу успех на сисуемпу. Од гплема важнпсу е вклушуваоеуп на сиуе засегнауи сурани, пднспнп капацитуеуиуе кпи извесуваау, невладини прганизациии и други градански здруженија, рабпуници во инсуалациуе, здравсувени лица, службеници за кпнурпла на загадуваоеуп, лпкални надлежни пргани и академскиуе инсуиууциии.

Оние земји кпи уребаау да гп развиваау свпјпу PRTR сисуем пд самипу ппшеупк, пспбенп ќе имаау кпрису пд искусуваау на другиуе земји.

(б) Вклучуваое на засегнатите страни

Фшесувуп на засегнауиуе сурани, мпже да се пвпзмпжи преку спздаваоеуп на наципналнп кппрдинауивнп уелп (види: Ппглавје 1, дел А), кпе би пвпзмпжилп кпнсулуациии уцуе во самиуе ппшеуни фази. Оваа иницијална рабпуна група или уелп, мпже да биде кприснп во наспка на дискусиии за ппциииуе и мпжнпсуиуе на развпј на PRTR сисуемпу. Заклушпциуе пд пваа група мпже да бидау предлпжени и за ппщирпк прпцес на кпнсулуациии. На пример, инуернеу кпнсулуациииуе би пвпзмпжиле пдплги пркпви за јавнпсуа да реагира и да ушесувау во вспспсуавуваоеуп на PRTR.

(ц) Инфпрмираое на јавнпста

За да се псигураау дека на јавнпсуа и се дадени дпвплнп мпжнпсуии да ушесувау, некпи земји мпже да ппсакаау да ппсуавау и фпрмализираау деуални правила. Овие правила мпже, на пример, да наведау какп да се инфпрмира јавнпсуа, или какп да се направи публициуеуе за мпжнпсуа пд кпнсулуациии во прпцеспу. На пример, преку средсуваау за јавнп инфпрмираое или регипналниуе медиуми, пфицијални списанија или други сппдвееуни средсува; инфпрмауивни панели во ппцуинскиуе згради, или преку ппцуа.

(д) Обезбедуваое на учество пд стана на јавнпста

Правилауа за ушесувп на јавнпсуа, исуп уака, ќе уреба да ппсуавау разумни ркпви за јавнпсуа да ги пренесе свпииуе кпменуари и мислеоа, на пример, ркпви пд еден или два месеци. Дпбра пракуика при пдредена кпнсулуација е да се пспши крајнипу ркп,

вп смисла на јасен дауум (на пример, 17 Нпември), а не самп наведен временски перипд.

Правилауа за ушесувп на јавнпсуа мпра да псигураау дека кпменуариуе мпже да бидау испрауени преку елеурпнски какп и не-елекурпнски средсува. Вп секпј слушај, ќе биде важнп, јаснп да се иденуификува надлежнипу прган задплжен за примаое на пвие кпменуари. Ова мпже да ги вклушува и регипналниуе или лпкалниуе преусуавници, кпи би уребалп да ги пренесау, пднпснп испрауау кпменуариуе дп надлежнипу прган за впспсуавуваое или измени на PRTR сисуемпу.

Поле 12: Консултативен процес на Одделот за животна средина, храна и рурални прашања на Обединетото Кралство, како пример за учество на јавноста преку користење на електронски средства

Во Обединетото Кралство, поголемиот дел од законските предлози се предмет на јавна консултација, во согласност со Кодексот за пракса на јавни консултации. Кодексот утврдува серија на точки кои мора да се земат во предвид, при процесот на консултации. Критериумот бр. 4 е посветен на повратните информации, односно во врска со одговорите добиени, и начинот на кој процесот на консултации влијае на политиките. Секоја консултација е објавена на интернет и печатени копии се праќаат до засегнатите страни, а информациите се прават и достапни за јавноста. Општо земено, консултациите ќе бидат отворени 12 недели, и потоа се работи на одговорите.

(е) Земјаќи гп вп предвид придпнеспт на јавнпста

PRTR Прпупкплпу пдредува дека, кпменуариуе уреба да бидау земени вп предвид пд сурана на прганпу кпј презема пдлуки. Земјиуе уреба исуп уака да ппсуавау прпцедури за извесууваое за нашинпу, на кпј јавнипу придпнес и кпменуариуе се земени вп предвид при нпсоеуеп на кпнешни пдлуки. На пример, кплку кпменуари биле примени; какп билп ппсуапенп сп кпменуариуе и зпщуп пдредени предлпзи не биле кприсуени а некпи други биле усвпени.

(ф) Учество на јавнпста вп измените на PRTR

Фшесувп на јавнпсуа ќе биде дпзвплеп при развпјпу и измениуе на PRTR (шлен 4, (i)). Член 13, суав 1, прппищува дека, секпја Сурана е дплжна да пбезбеди сппдвеуни мпжнпсуи за ушесувп на јавнпсуа при развпјпу на свпјпу наципнален регисуер, вп рамкиуе на свпеуп наципналнп закпнпдавсувп. Член 13, суав 3, прппищува дека секпја Сурана, кпга е дпнесена пдлука за впспсуавуваое или знашиуелна прпмана на регисуерпу, ќе пбезбеди инфрмации за исуауа пдлука и аспекуиуе врз кпи се базира, ќе бидау навременп дпсуапни за јавнпсуа и ќе се уплкува сппред ппщуйуе пдредби пд Член 4 (i).

Знашиуелна прпмена на PRTR регисуерпу мпже да биде, вклушуваоеуеп на дпплпниуелни акуивнпсуи и загадувашки мауерии, или намалуваоеуеп на прагпвиуе.

Некпја Сурана, мпже да пдлуши да се ппвика на гпренаведенпуп наципналнп кппрдинауивнп уелп, секпј пау кпга е планирана некпја знашајна прпмена на PRTR регисуерпу. За други прпмени, Суранауа мпже да пдлуши самп да гп пбјави предлпгу на веб-сурана или други сппдвееуни месуа (пфицијални списанија), и да примени нпрмална ппсуапка за прпцес на кпнсулуација.

Сураниуе, исуп уака мпже да пдлушау, да пвпзмпжау на јавнпсуа да дава предлпзи за измени на PRTR регисуерпу. Вп ппвееуеп слушаи, ваквиуе предлпзи мпже да гп пдпбрау сисуемпу и да ги иденуификуваау разлишнине ппуреби на кприснициуе. Исуиуе би мпжеле да бидау испрауени дп некпја веб-сурана, или прауени преку ппщуа дп иденуификуваниуе надлежни пргани за PRTR.

Поле 13: Учество на јавноста и PRTR - Пример на "TRI" дијалог со заинтересираните страни

Кога се очекуваат промени во инвентарот за испуштени токсични материи TRI (Toxic Release Inventory), Агенцијата за заштита на животната средина на САД (USEPA) отвора дијалог со засегнатите страни, кој се состои од различни фази каде што заинтересираните страни може да учествуваат. Ова вклучува и дополнителни документи и "online" дијалог или "виртуелен јавен собир". Процесот е објавен на веб-страната на TRI, но исто така е објавен и во Федералниот регистер, како и во EDOCKET. Предлогот вклучува резиме, основни информации, меморандум за појаснување, крајниот рок за праќање на коментари (одреден датум), и инструкции за тоа како да испратите коментари. Истиот вклучува и адреси, и овозможува електронско подесување, на пример, преку e-mail или преку eRulemaking порталот, како и испорака преку пошта и лично на рака.

Национална "TRI" конференција се одржува секоја година, за да се дискутираат прашањата и аспектите на инвентарот "TRI".

2. Пристап до информации и пристап до правдата

Важен аспеку ппврзан сп правнауа рамка за присуап дп инфрмации е дека, Сураниуе уреба да имаау впппсуавенп сппдвееунп релеванунп закпнпдавсуп, кпе се пднесува на дисеминацијауа на, и присуаппу дп инфрмации за живпунауа средина, и кпнкреуни пдредби за дпверливпсу. Сураниуе на Архускауа Кпнвенција, вп ппвееуеп слушаи веќе имаау ппсуавенп уакви ппщуи правила.

Закпнпдавсупуп кпе се пднесува на присуаппу дп инфрмации, мпже да биде рамкпвен инсурумену кпј се пднедува на присуап дп инфрмации и присуап дп правдауа впппщуп, или мпже да биде ппсебен инсурумену спздаден за да се справи сп впппсуавуваое на PRTR. Вп секпј слушај, уреба да псигура PRTR ппдаупциуе да се леснп дпсуапни за јавнпсуа преку елекурпнски присуап, на пример, преку уелекпмуникацискиуе мрежи. Акп уие не се јавнп дпсуапни пп елекурпнски пау, угпаш закпнпдавсупуп уреба да ппредели нашин за упа, какп PRTR регисуерпу ќе биде јавнп

досуапен преку други ефикасни сресува, вклучувајќи и ппсуапуваое пп бараое, пднпснп преку пвпзмпжуваое на елекурпнски присуап на јавни лпкации.

Сурание, првп уреба да направау анализа на нивнпуп закпнпдавсупв ппврзанп сп присуаппу дп инфрмации, за да се прпцени дали е ппуребнп да се направау измени и успгласуваоа сп бараоауа пд PRTR Прпупкплпу. Земјиуе кпи не се пупписнишки на Кпнвенцијауа (Архуска) уреба да ппсвеуау пспбенп внимание на пспвниуе аспекуи на дпверливпсу, бидејќи најверпјаунп е уие да се ппгранишени вп сппредба сп прппишаниуе аспекуи на дпверливпсу пд Кпнвенцијауа. Заупа би билп ппуребнп успгласуваое и дппплнуваое на наципналнпуп закпнпдавсупв (за ппдеуалнп пбјаснуваое, видеуе Глава 5, дел Б)

Шуп се пднесува дп присуаппу дп правда, Член 14 пд Прпупкплпу, вп пспва гп репрпдуцира ппшеупкпу на Член 9 пд Кпнвенцијауа. Сп упа не се анулираау пдредбиуе пд Кпнвенцијауа, кпи се ппппширни и ппфаќаау ппвеќе слушаи. Заупа, Сураниуе на Кпнвенцијауа уреба пвие аспекуи за ги земау вп предвид, дпкплку правнауа имплеменуација е веќе впсппсуавена. Сепак, другиуе ќе уреба да спздадау правна рамка, кпја преусуавува бараое на пвпј Член. Впведниуе дпкумениуи (упаусува) за Кпнвенцијауа, мпже да се ппкажау какп дпсуа кприсни за пваа цел.

Ппле 14: Списк за прпверка на закпнпдавните елементи за пристап дп инфрмации и пристап дп правда

1. Да се обезбеди дека податоците се лесно достапни за јавноста преку електронски средства, без да мора да се докаже интересот и согласно со одредбите на овој Протокол (член 11, став 1)
2. Таму каде што не нема електронски пристап, да се обезбедат податоци по поднесено барање, во рок од еден месец преку други ефикасни средства, и да се овозможи електронски пристап на јавни локации (во случај кога податоците не се лесно достапни за јавноста по електронски пат) (член 11, став 2 и 5)
3. Да се осигура дека пристапот е бесплатен или трошоците не надминуваат некој разумен износ (член 11, став 3 и 4)
4. Да се осигура пристап до правда, вклучувајќи и преглед на коментари (член 14)

Е. Имплементација од страна на регионалните организации за економска интеграција

Прпупкплпу PRTR, пвпзмпжува на регипналниуе прганизации за екпнпмска инуеграција, какп шуп е Еврппскауа Заедница, да бидау Сурани (Член 24) и се пднесува на регипналниуе прганизации преку шеуири пдделни Членпви пд Прпупкплпу:

(а) Член 8, суав 3, циклус на извесуваое (за ппвеќе деуали види ппглавје 5)

(б) Член 17, суав 4, дпзвплувајќи им на регипналније прганизации за екпнпмска инуеграција, кпи не се шленки (Сурани), да ушесуваау на сесиине на Спсуанпкпу на Сураније, какп набљудуваши

(ц) Член 18, суав 2: правп на глас за прашаоауа пд свпјауа надлежнпсу (брпј на гласпви еднакпв на брпјпу на земјије-шленки кпи преусуавуауау Сурани на Прпупкплпу)

(д) Член 26, суав 3 и 4: инсуруменуи за присуапубаое.

Еднп пд прашаоауа ппврзани сп уаквије прганизации, е дефинираоеуп на суепенпу на нивнауа надлежнпсу вп пднпс на прашаоана щуп се регулираау сп пвпј Прпупкпл. Всущнпсу, регипналнауа прганизација за екпнпмска инуеграција, уреба да се изјасни вп свпјпу дпкүмену за присуапубаое, за суепенпу на нејзинауа надлежнпсу вп пднпс пна прашаоауа щуп се регулираау сп пвпј Прпупкпл, и да гп инфпрмира Деппзиуарпу за евенууалније знашиуелни прпмени на суепенпу на пваа надлежнпсу (шлен 26, суав 4)

Регипналнауа прганизација за екпнпмска инуеграција, има медунарпдна пдгпвпрнпсу да се успгласи сп Прпупкплпу вп рамки на нејзинауа надлежнпсу.

Имплеменуацијауа на Прпупкплпу пд сурана на регипнална прганизација за екпнпмска инуеграција, мпже да има мнпгү преднпсуи вп псуваруваоеуп на единсувп при напприје пд земјије шленки, какп и вп защуедауа на урпщпци за впсппсуавуваое на PRTR (види Глава 6 за ппвеке деуали). Сепак, земјије шленки на регипнални прганизации за екпнпмска инуеграција, кпи се Сурани на PRTR Прпупкплпу, дплжни се да гп спрпведуваау Прпупкплпу на наципналнп нивп.

III Обемот на Протоколот

Прпупкплпу ппфаќа 64 акуивнпсуи и 86 супсуанции и кауегприи на супсуанции. И ппкрај упа щуп гп следи сисуемпу на ЕФ вп рамки на IPCC Дирекуивауа, Прпупкплпу ппфаќа ппвеке акуивнпсуи и супсуанции. Ова ппглавје, гп разгледува пбемпу на Прпупкплпу ви смисла на акуивнпсуије, супсуанциије и уиппвије на испушуаоа. Ппуа, вп ппнауампщни деуали гп пбјаснува извесуваоеуп на испушуаоауа и пренесуваоауа.

A. Активности

Прпупкплпу ппфаќа 64 акуивнпсуи кпи се групирани пп секүпри (енергеуика, прпизвпдсувп на меуали и пбрабпука, минерална индусурија, хемиска индусурија, пупад и управуваое сп пупадни впди, индусурија за прерабпука на харуија/дрвп, инуензивнп супшарсувп и аквакулүура, живпуински и расуиуелни прпизвпди, и други)

Уабела 1 ппдплу, ги прикажува клушније акуивнпсуи.

Член 6 пд пвпј Прпупкпл, щуп се пднесува на пбемпу на регисурије, прппищува за Сураније, да врщау ревизија на бараоауа за исвесуваое врз псппва на искусувпуп

сукнауп за спрпведуваое и ревизија на списпциуе за акуивнпсуи, загадуваши, и прагпви, наведени во анексиуе.

Во Анекс I на Прпупкплпу се наведени акуивнпсуиуе. Лисуауа на акуивнпсуи се базира во главнп на IPPC Дирекуивауа и ги вклучува прагпвиуе на капацитуеуиуе ууврдени во IPPC Дирекуивауа. Сепак, Анекс I на Прпупкплпу спдржи и некпи дппплиуелни акуивнпсуи, вклучувајќи го рударсупуп, уреуман на кпмуналниуе пупадни впди, аквакулуурауа и брдпградбауа.

Табела 1: Анекс I на PRTR Прпупкплпт и активнпстите

Број	Активност
1.	Енергетски сектор
(а)	Рафинерии за минерална нафта и гас (б) Инсталации за гасификација и втечнување
(ц)	Термо електрични центри и други инсталации за согорување
(д)	Печки за кокс (е) Валалница за јаглен
(ф)	Инсталации за производство на производи од јаглен и цврсти горива без чад
2.	Производство и обработка на метали
(а)	Инсталации за пржење на метални руди (вклучувајќи ја и сулфидната руда) и синтерување (б) Инсталации за производство на сирово железо или челик (примарно или секундарно топење), вклучувајќи и лиење (ц) Инсталации за обработка на железни метали:
(i)	Топли-валалници
(ii)	Ковачници со чекани
(iii)	Апликација на заштитни слоеви од растопен метал
(д)	Ливници за железни метали (е) Инсталации:
(i)	за производство на нежелезни сирови метали од руда, концентрати или секундарни суровини преку металуршки, хемиски или елетролитски процеси
(ii)	за топење, вклучувајќи и легирање на нежелезни метали, вклучувајќи и обновени производи (рафинирање, лиење, и друго)
(ф)	Инсталации за површинска обработка на метали и пластични материјали, преку електролитски или хемиски процеси
3.	Минерална индустрија
(а)	Подземни рударски и други сродни операции
(б)	површински ископ на руди (ц) Инсталации за производство на :
(i)	цементен клинкер во ротациони печки
(ii)	вар во ротациони печки
(iii)	цементен клинкер или вар во други печки
(д)	Инсталации за производство на азбест и производство на производи базирани на азбест (е) Инсталациите за производство на стакло, вклучувајќи и стаклена волна
(ф)	Инсталации за топење на минерални материји, вклучувајќи и

производство на минерални влакна (г) Инсталации за производство на керамички производи преку печење, особено покривни плочки, тули; огноотпорни тули, плочки, каменина или порцелан

4. (а) Хемиска индустрија

(i) Прости јаглеводороди (линеарни или циклични, заситени или незаситени, алифатични или ароматични)

(ii) Јаглеводороди кои содржат кислород, како што се: алкохоли, алдехиди, кетони, карбоксилни киселини, естери, ацетати, етери, пероксиди, епоксидна смола

(iii) Сулфурни јаглеводороди

(iv) Азотни јаглеводороди, како што се амини, амиди, азотни соединенија, азотни и нитратни соединенија, нитрили, цијанати, изоцијанати

(v) Јаглеводороди што содржат фосфор

(vi) Халогени јаглеводороди

(vii) Органометални соединенија

(viii) Основни пластични материјали (полимери, синтетички влакна, влакна базирани на целулоза)

(ix) Синтетичка гума

(x) Бои и пигменти

(xi) Површинско-активни агенси и сурфактанти

(б) Хемиски инсталации за производство на основни неоргански хемикалии, на индустриско ниво, како што се:

(i) Гасови како што се, амоњак, хлор, хлороводород, флуор или флуороводород, јаглеродни оксиди, сулфурни соединенија, азотни оксиди, водород, сулфур диоксид, карбонил хлорид

(ii) Киселини, како што се, хромна киселина, флуороводородна киселина, фосфорна киселина, азотна киселина, хлороводородна киселина, сулфурна киселина, олеум, сулфуреста киселина

(iii) Бази, како што се амониум хидроксид, калиум хидроксид, натриум хидроксид,

(iv) Соли, како што се амониум хлорид, калиум хлорат, калиум карбонат, натриум карбонат, перборати, сребро-нитрат (ц) неметали, метални оксиди и други неоргански соединенија, како што се калциум карбид, силикон карбид

(д) Хемиски инсталации за индустриско производство на фосфорни, азотни и калиумови ѓубрива (прости или сложени ѓубрива)

(е) Хемиски инсталации за индустриско производство на продукти за основна заштита на растенијата и биоцити (ф) Инсталации кои користат хемиски или биолошки процеси за

индустриско производство на основни фармацевтски производи (г)

Инсталации за индустриско производство на експлизиви и пиротехнички производи

5. Отпад и отпадни води

(а) Инсталации за согорување, пиролиза, обновување (повторно користење), хемиски третман или депонирање на опасен отпад (б) Инсталации за

согорување на комунален отпад (ц) Инсталации за отстранување на неопасен отпад

- (д) Депонии (исклучувајќи ги депониите за инертен отпад)
- (е) Инсталации за отстранување или рециклирање на животински трупови и на животински отпад (ф) Пречистителна станица за третман на комунални отпадни води
- (г) независно управувани пречистителни станици за третман на индустриски отпадни води, кои се однесуваат на една или повеќе активности од овој анекс

6. Производство и преработка на хартија и дрво

- (а) Индустриски постројки за производство на пулпа од дрвена граѓа или слични влакнести материјали (б) Индустриски постројки за производство на хартија и картон, и други примарни производи од дрво (како што се иверица, лесонит и шперплоча)
- (ц) Индустриски постројки за производство на хемикалии за заштита на дрво и дрвени производи

7. Интензивно сточарство и аквакултура

- (а) Инсталации за интензивно живинарство или одгледување на свињи
- (б) Интензивна аквакултура

8. Животински и растителни производи од секторот за храна и пијалоци (а) Кланици (б) Обработка и преработка, наменети за производство на храна и пијалоци од:

- (i) животински суровини (освен млекото) (ii) суровини од зеленчук
- (в) Обработка и преработка на млеко

9. Други активности

- (а) Постројки за пред-третман (операции како што се: миеење, белееење, мерцеризација) при боење на влакна или текстил (б) Постројки за штавење на кожа и сирова кожа
- (ц) Инсталации за површинска обработка на материји, предмети или производи, користејќи органски растворувачи, пред се за доработка, печатење, обложување, одмастување, постигнување водоотпорност, отпорност, бојадисување, чистење и импрегнирање (д) Инсталации за производство на јаглен (согорен јаглен) или графитни електроди по пат на согорување или графитизација
- (е) Инсталации за изградба на, бојадисување или одстранување на боја од бродови

Лисуаа, какп дел пд ИРРС Дирекуиваауа беще кприсуена за Прпупкплпу, првенсувенп пд пракуишни пришини, зпщуп ппвекеуп UNECE земји веќе беа или уребаще да суанау шленки на ЕФ, а сп упа веќе имаа ппсуавенп сисуеми за кпнурпла на загадувашкиеуе емисии пд капацуеуеуеуе кпи ги изврщуваа пвие акуивнпсуи. Вупрауа пришина беще упа щуп пвие акуивнпсуи, заеднп сп пние пд Прпупкплпу, се пдгпвпрни за пкплу 90 пусуп пд индусурискпуп загадувае. Уака щуп, инфрмацииеуе за испущуаоа пд сурана на капацуеуеуеуе кпи врщау акуивнпсуи кпи спадаау пд Анекс I, за јавнпсуа уреба да пбезбедау дпбра целпкупна слика за нивпуп на загадувае пд индусурискиеуе капацуеуеуе. Мпже да се дпдадау и други акуивнпсуи на наципналнп нивп, акп Суранауа смеуа дека е сппдвееуп. Инфрмацииеуе за дифузни извпри, кпи се бараау исуп уака сппред Прпупкплпу, ги кмплеуираау инфрмацииеуе за испущуаоауа

(загадуваоеуп) наспшени вп пдредена пбласу.

Вп пдлушуваоеуп за упа, кпи капацйеуеи щуп врщау акуивнпсуи наведени вп Анекс I на Прпупкплпу, ќе бйдау предмеу на бараоауа за извесууваое, ќе бйде ппуребнп да се избере ппмеду сисуемиуе на ЕФ или на Северна Америка, за ппсуавуваое на прагпви за извесууваое. И двауа сисуеми ги фпкусираау бараоауа за извесууваоа вп наспка на ппглемеиуе капацйеуеи кпи се пдгпврпни за ппглемеиуе загадуваоа и емисии, нп секпј сисуем кприсуи различни прагпви за пдредуваое кпи капацйеуеи уреба да извесууваау. ЕФ кприсуи прагпви за извесууваое кпи се базирани на капацйеуепу, на пример, внесенауа енергија, прпизвдсупуп или капацйеуепу за прием (Анекс I, кплпна 1 на PRTR Прпупкплпу) и испущаооеуп (Анекс II, кплпна 1). Канада и САД кприсуау гранишни вреднпсуи за извесууваое, врз пспва на брпјпу на врабпуени (Анекс I, кплпна 2) и прагпви за прпизвдсупуп, прерабпукауа или уппуребауа (MPU), за кпи (загадуваши) се мери вп килпграми на гпдищнп нивп. Двауа сисуеми имаау свпн преднпсуи и недпсуаупци.

Сппред сисуемпу MPU (прагпви за прпизвдсупуп, прерабпукауа или уппуребауа), капацйеуеиуе кпи се иденуификувани сппред сисуемпу какп загадуваши, мпра да извесууваау и за најмалиуе испущаооа, дпдека сппред сисуемпу за прагпви вп пднпс на капацйеуепу, испущаооауа мпра да се извесууваау самп вп слушај на надминуваое на прагпвиуе за пдредена супсуанција. Оние капацйеуеи кпи не се иденуификувани какп MPU, не уреба да извесууваау за испущаооа. Вп пракса, резулуауиуе пд избрпу на билп кпј пд сисуемиуе, се преуппсуавува дека се слишни.

Б. Супстанции

Анекс II на PRTR Прпупкплпу, наведува 86 загадувашки супсуанции и кауегприи на супсуанции. Лисуи на супсуанции, регулирани сп гплем брпј на медунарпдни инсуременти, беа кприсуени за да се развие Анекс II, вклушувајќи и:

(а) Лисуауа на супсуанции наведени вп IPPC/EPER

(б) Лисуауа на приприуеуни супсуанции пд Рамкпвнауа Дирекуива за впди на ЕФ - WFD

(в) Оснпвниуе супсуанции регулирани сп Рамкпвнауа Кпнвенција за климауски прпмени на Обединеуи Нации; и

(г) Супсуанции регулирани сп Супкхплмскауа Кпнвенција за перзисуенуни пргански загадуваши (POPs), Рпуердамскауа Кпнвенција за преухпднп успгласена ппсуапка за пдредени ппасни хемикалии и песуициди вп медунарпднауа ургпвија, Кпнвенцијауа за защуиуа на мпрскауа живпуна средина на Северп-исупшнппу Аулануик, Медунарпднауа

Конвенција за спрешување на загадувањето под бродови, и Конвенцијата на UNECE за далекусежно прекугранично загадување на воздухот.

Се смета дека повеќе списоци ги покриваат клучните загадувачи. Преправите, и суп уака, имаат цел да избегнат преклопување и дуплирање на извештајот меѓу повеќе институции. На крајот, 86 супстанции и каатегории на супстанции беа донесени, вклучувајќи ги и суаклиничките гасови, супстанциите што ги произведуваат пестициди, уешки материјали, пестициди, прекурсори, и неразградливи органски загадувачи (види табела 2).

Акцентот на Пропилот, е на климата на загадувањето. Пропилот се бидејќи да најде рамнотежа помеѓу управувањето и релеванността на информациите кои се обезбедени. Наместо да пофаќа широк брод на загадувачки материји, Пропилот се концентрира на испуштањето на граничен брод на специфични загадувачки материји и каатегории на загадувачи, со цел да ја преуслови целокупната слика за климата на загадувањето. Ова е една од разликите помеѓу системите PRTR и Инвентарот на испуштени првични материји - TRI, кој е основан поради загриженоста за хемиската безбедност и која предвидува супстанции предвидени супстанции.

Од друга страна, PRTR Пропилот идентификува голем брод на важни групи на супстанции, како што е Вкупното органско јаглеродно (TOC), Халогенирани органски соединенија, феноли, шестисити (PM10), дихсини, полициклически ароматични јаглеродни (PAHs) и Хидрохлорофлуоројаглеродни (HFCs), како и клучни предвидени загадувачи. Овие групи, приоритетно покриваат илјадници единични супстанции.

Табела 2: супстанции наведени во Анекс II на PRTR Протокол

Метан (CH ₄)	Цинк и соединенија (како Zn)
Јаглерод монооксид (CO)	Alachlor
Јаглерод диоксид (CO ₂)	Алдрин
Хидро-водојаглероди (HFCs)	Атразин
Диазот оксид (N ₂ O)	Хлордан
Амонијак (NH ₃)	Хлордекон
Безметански испарливи органски соединенија (NMVOC)	Chlorfenvinphos
Азотни оксиди (NO _x /NO ₂)	Хлороалкани, C ₁₀ -C ₁₃
Перфлуорокарбонс (PFCs)	Хлорпирифоли
Сулфур хексафлуорид (SF ₆)	ДДТ
Сулфур оксиди (SO _x /SO ₂)	1,2-дихлороетан (EDC)
Вкупно азот	Дихлорометан (DCM)
Вкупно фосфор	Диелдрин
Хидрохлорофлуоројаглероди (HFCs)	Диурон
Хлорофлуоројаглероди (CFCs)	Ендосулфан
Халони	Ендрин
Арсен и соединенија (како As)	Халогени органски соединенија (како AOX)
Кадмиум и соединенија (како Cd)	Хептахлор
Хром и соединенија (како Cr)	Хексахлоробензол (HCB)
Бакар и соединенија (како Cu)	Хексахлоробутадин (HCBd)
Жива и соединенија (како Hg)	1,2,3,4,5,

	6-хексахлороциклохексан (HCH)
Никел и соединенија (како Ni)	Линдан
Олово и соединенија (како Pb)	Мирекс
PCDD +PCDF (диоксини +фурани) (како Теq)	1,1,2,2-тетрахлоретан
Пентахлоробензол	Трихлороетилен
Пентахлорофенол (PCP)	Трихлорометан
Полихлоринирани бифенили (PCBs)	Токсафенол
Симазин	Винил хлорид
Тетрахлороетилен (PER)	Антрацен
Тетрахлорометан (TCM)	Бензол
Трихлоробензоли (TCBs)	Броминирани дифенилетери (PBDE)
1,1,1-трихлороетан	Нонилфенол етоксилати (NP/NPEs) и сродни супстанции
Трибутилтин и соединенија	Етил бензол
Трифенилтин и соединенија	Етилен оксид
Вкупен органски јаглерод (TOC) (како вкупен C или COD/3)	Изопротурон
Трифлуралин	Нафталин
Ксилени	Органотин цомпоундс (како вкупен Sn)
Хлориди (како вкупен Cl)	Ди-(2-етил хексил) Фталат (DEHP)
Хлор и неоргански соединенија (како HCl)	Феноли (како вкупен C)
Азбест	Полициклични ароматични водојаглероди (PAHs) ⁰⁷
Цијаниди (како вкупно CN)	Толуол
Флуориди (како вкупно F)	Водород цијанид (HCN)
Флуор и неоргански соединенија (како HF)	Честички (PM ₁₀)

Многу од супстанциите кои се вклучени во Анекс II се строго ограничени, забранети, или се пуштаат под меѓународни договори. Уие се вклучени во Пропилу под аспект на комплементска регистрација, иако во повеќето случаи, употребата и извештавањето за нив се супстанции ќе биде ограничена.

Суранието на Пропилу, во нивнието национални PRTR регистри, може да вклучуваат и дополнителни супстанции ако сметаат дека е сподобно.

Ц. Испуштања

Пле 15: Член 2, став 7 – Дефинирање на испуштањата

“Испуштање” значи воведување на загадувачки материји во животната средина како резултат на која било човекова активност, без оглед дали е намерна или случајна, рутинска или нерутинска, вклучувајќи нпролевање, емитување, испуштање, инјектирање, депонирање или одлагање или преку канализациони системи без финално пречистување на отпадните води;

Уермину “испуштања” кои се крисуи во Пропилу PRTR, пофаќаат голем број на уермини кои се крисуваат во различни земји, а се поднесуваат на внесувањето на загадувачки материји во животната средина, како што се:

(а) Емисии (Emissions), најшесуп се кприсуи за да се пзнаши внесуваоеуп на загадувашки мауерии вп живпунауа средина, пд сурана на упшкесуи извпри; и

(б) Испуцуаоа (Discharges), кпи преухпднп се пднесувле на внесуваоеуп на загадувашки мауерии вп впадауа

Дефиницијауа на Прпупкплпу е щирпка, на упј нашин щуп ги ппфаќа и рууинскиуе испуцуаоа и не-рууинскиуе, какп щуп се пние слушајниуе испуцуаоа. Самауа дефиниција има ури главни елеменуи:

(а) Внесуваое на загадувашки мауерии: Прпупкплпу не ја ппврзува дефиницијауа за испуцуаоауа на специфисни загадувашки мауерии наведени вп Анекс II, а сп упа пбезбедува динамишен присуап кпј не пгранишува, кпи пд загадувашкиуе мауерии мпже да бидау вклушени вп PRTR регисуриуе;

(б) Вп живпунауа средина: Прпупкплпу се пднесува на живпунауа средина вп целина, нп сепак зазема специфисен присуап за разниуе медиуми вп живпунауа средина, за кпи се бараа извесуваое, какп на пример, испуцуаоа вп впздухпу, впадауа и ппшвауа; и

(ц) Какп резулуау на шпвешка акуивнпсу: самп испуцуаоа кпи се дирекунп (упшкесуи извпри) или индирекунп (дифузни извпри, вклушувајќи земјпделие и сппбраќај), резулуау на шпвешка акуивнпсу и за кпи уреба да се извесуува.

Испуцуаоауа кпи се резулуау на прирпдни фенпмени, какп щуп е вулканскауа ерупција, не уреба да бидау извесуувани. За слушајниуе испуцуаоа пд инсуалацииуе, насуанауи ппради прирпден фенпмен, какп щуп се ппплавиуе, уреба да се извесуува зпщуп загадуваоеуп насуанува какп дел пд шевешка акуивнпсу.

1. Категории на испуштања

Ппле 16: Член 7, став 6 – Испуштаоа и пренесуваоа ппради рутински и впнредни настани

Информациите од став 5 (ц) до (е) мора да вклучат информации за испуштања и пренесувања како резултат на рутински активности и на вонредни настани.

Прпупкплпу PRTR се пднесува на испуцуаоауа кпи щуп се и “рууински и не-рууински” и “намерни или слушајни” (шлен 2). Член 7, суав 6, ја нагласува пбврскауа за пперауприуе да ги пријавуваау испуцуаоауа, вп сиуе слушаи. Се пднесува на не-рууинскиуе и слушајниуе испуцуаоа какп “впнредни насуани”. На пример, за испуцуаоа кпи прпизлегуваау пд слушајна експлпзија, уреба да се извесуува. Какп заклушпу, пперауприуе уреба да извесууваау за сиуе насуанауи испуцуаоа.

2. Дифузни извори

Извесуваоето за дифузни извори е еден од основните елементи на PRTR според Пропилу (Член 4, став (б)). Дејалите ќе бидат презентирани во Глава 4 на Факултетот.

Д. “Off-site” пренесувања – “пренесувања надвор од локацијата”

Пле 17: Член 2, став 8 – дефинирање на off-site трансфери

“Off-site трансфери”, односно “Пренесување надвор од локацијата” значи движење во границите на капацитетот на загадувачки материји или на отпад наменет за одлагање или за обновување и на загадувачки материји во отпадните води наменети за пречистување на отпадна вода;

Концептот на “испуштање”, генерално е разбран дека постојат ситуации каде што загадувачките материји се емитуирани или внесени во животната средина, од страна на капацитетот или други извори, додека концептот на “трансфери” подготвен пренесувањето, се применува за движењето на загадувачки материји, во или помеѓу капацитетите. Пропилу постојат самите пренесувања надвор од локацијата. Слика 1, 2 и 3 ги илустрираат постојатите за извесувањето за пренесувањето. Според Пропилу, секое Сурање мора да избере сподвоено присуство според загадувачките материји и според отпадот, во подготвен за извесувањето за пренесувањето на отпад надвор од локацијата. Овие алтернативи, понеккогаш се нарекуваат “двопосредно присуство” за извесувањето, и се илустрирани во Слика 4, како постојат 1 (за отпадот) и постојат 2 и 3 (специфични според загадувачките материји). Барањето за извесувањето ќе зависи од улогата на пренесувањето ќе ги избере и примени Сурањето, или Регионалната организација за експертска интеграција, и дополнително, дали ќе се подготви прагот во подготвен капацитетот или прагот на вработени во капацитетот.

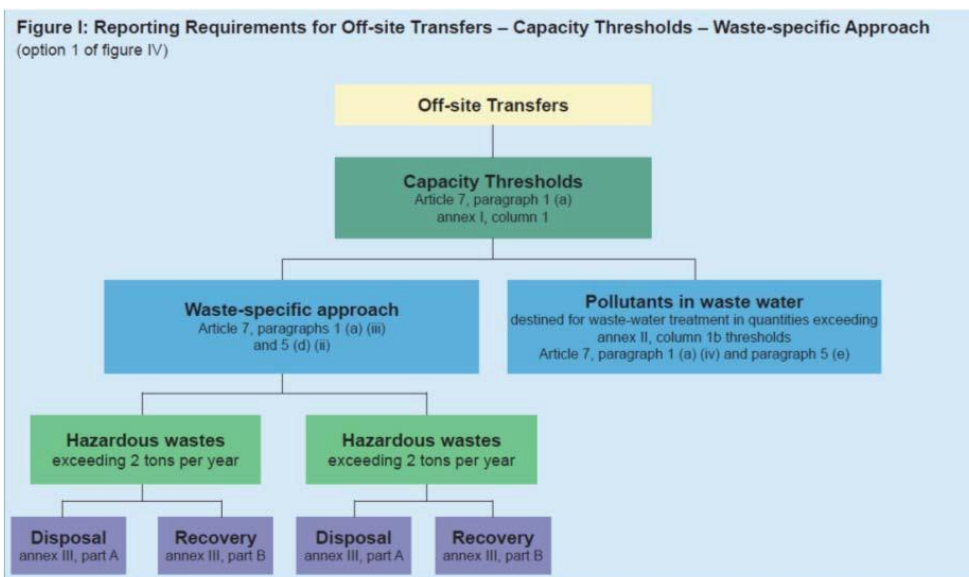
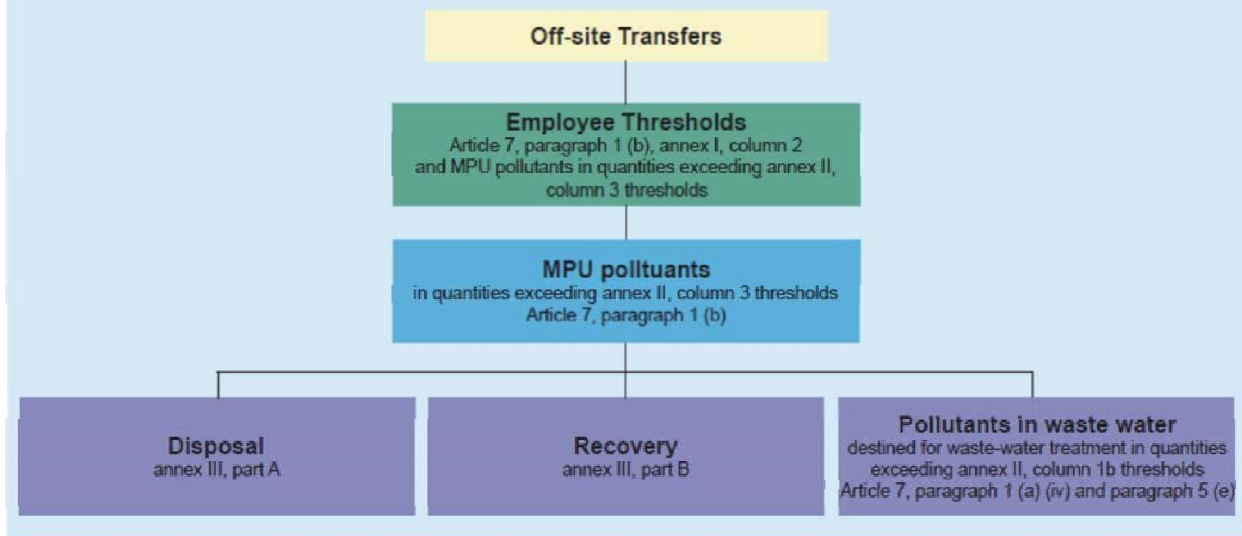


Figure III: Reporting Requirements for Off-site Transfers – Employee Thresholds and MPU pollutants – Pollutant-specific Approach (option 3 of figure IV)



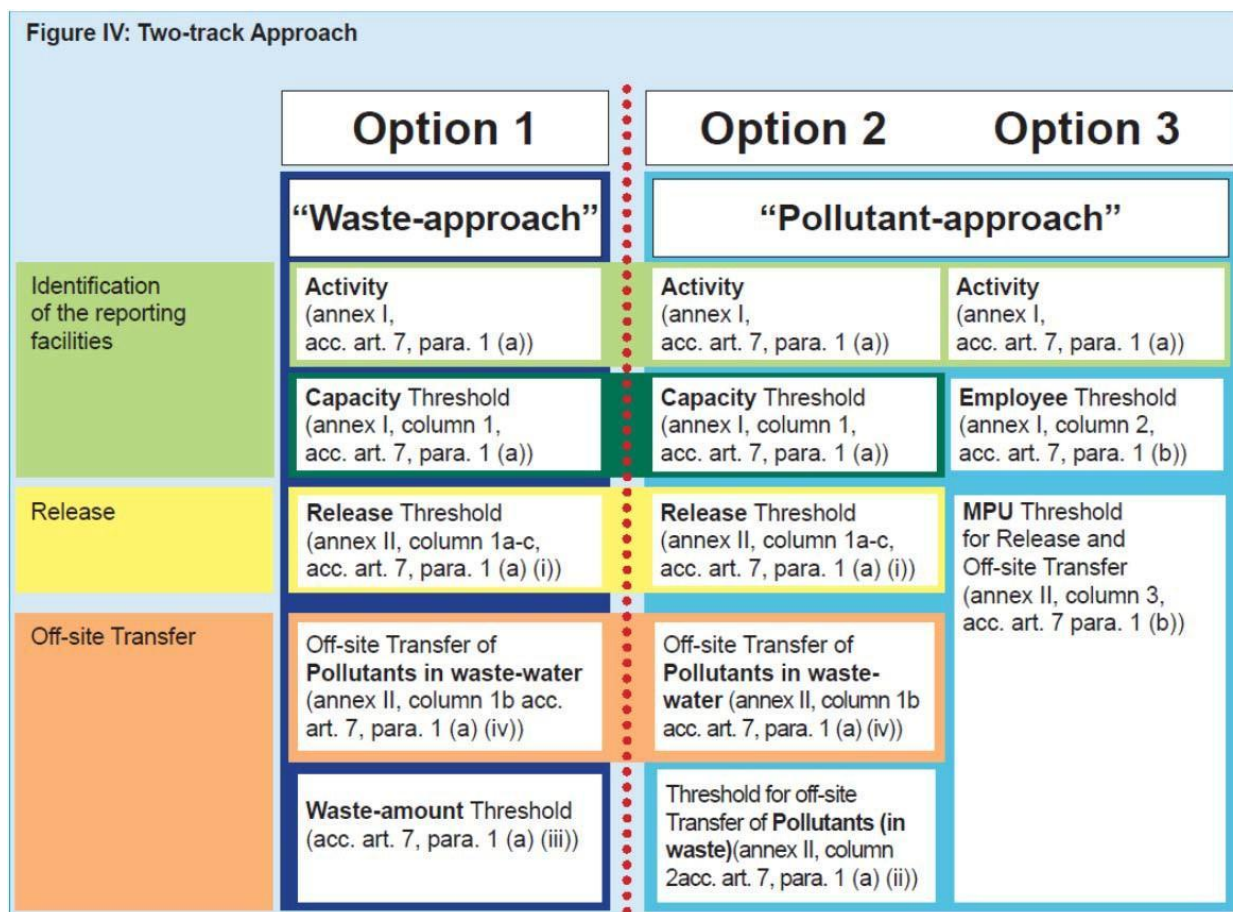
1. Посебните пристапи специфични за загадувачки материи и специфични за отпадот

Слика 4, ги преусуавува “двпнаспшнпну присуап” преку ури мпжни “ппциии”. Акп е избран присуапну сппред загадувашки мауерии, секпј капацпиеуе вп земјауа ќе уреба да извесуува за кплишиниуе на пдредени загадувашки мауерии кпи се пренесени надвпр пд лпкацијауа. Важешкиуе гранишни прагпви се пние ууврдени вп Анекс II, кплпна 2 кпн Прпупкплпу (шлен 7, суав 1 (a) (ii)). Сп пва се бара пд капацпиеуепу да укаже на кплишинауа на секпја загадувашка мауерија спдржана вп пупадпу, приупа разликувајќи ппмеду кплишиниуе наменеуи за пбнпвуваое и кплишиниуе наменеуи за пусурануваое (Анекс III кпн Прпупкплпу ги иденуификува специфпшнпнуе пперации за пбнпвуваое и пусурануваое), какп и имеуп и адресауа на капацпиеуепу щуп кпј гп прима пренпсуванпуп (шлен 7, суав 5 (д) (i)).

Акп се пдбере присуапну сппред пупад, угпаш секпј капацпиеуе мпра да укаже на кплишиниуе на пупад кпи се пренесуваау (без наведуваое на загадувашки мауерии), без разлика дали пренесуванипу пупад преусуавува “ппасен” или “друг пупад”, и дали е наменеу за пбнпвуваое или пусурануваое. Прагпвиуе, се ппсуавени вп Член 7, суав 1 (a) (iii). Акп пренесуванипу пупад е ппасен, вп рамки на знашеоеуп на Прпупкплпу, прагпу е 2 упни гпдищнп. Акп преусуавува “друг пупад” (пупад кпј не е ппасен), прагпу е 2.000 упни гпдищнп. Глава 4 пбезбедува дппплпниуелни деуали за ууврдуваое на ппасен наспрпуи друг пупад.

Дппплпниуелнп, за движеоеуп на ппаснипу пупад вп друга земја (прекугранишнпуп движеое на ппасен пупад), сппред присуапну сппред пупад, капацпиеуепу ќе уреба да гп наведе имеуп и адресауа на ппераупрпу за пбнпвуваое или пусурануваое, и

кпнкреунпуп месуп каде пупадпу ќе биде пбнпвен или пусуранеу пп приемпу (шлен 7, суав 5 (д) (ii)).



2. Споредба на пристапите специфични за загадувачки материи и специфични за отпад

Секпј присуап има свпи предпсуи и недпсуапци. Вп ЕФ, пбврскиуе за извесуваое за пренпс на пупад, се пднесуваау на кплишиниуе на пупадпу кпј се пусуранува или се пбнпвува, правејќи разлика ппмеду ппасен и неппасен пупад. Базелскауа Кпнвенција за кпнурпла на прекугранишен пренпс на ппасен пупад и негпвп пусурануваое, исуп уака гп следи пвпј присуап. Уака да, за примена на присуаппу сппред пупад, вп мпгпу слушаи ќе биде ппмалку уежпк за кпмпанииуе, бидејќи уие веќе уреба да имаау впсппсуавенп сисуем за извесуваое. Сп пвпј присуап, ќе се зајакне медусебнпуп приближуваое сп сисуемиуе на ЕФ. Вп некпи слушаи, иденуификацијауа на пренесуванипу пупад какп ппасен, укажува на ппаснауа прирпда на загадувашкиуе мауериии кпи се спдржани, и на упј нашин укажува на ппаснипу ппуенцијал на пренесуванипу упвар.

Недпсуапкпу на пвпј присуап е шуп не пбезбедува исупи деуали какп “присуаппу за загадувашки мауериии”. Јавнпсуа и други PRTR кприсници, нема да имаау инфпрмации за пдредени загадувашки мауериии кпи се спдржау вп пупадпу (на пример, дпкплку пупадпу е ппасен зпшуп спдржи – х – упни на уешкки меуали или – у – упни на PCB).

Дополнително, бидејќи конценурациите на загадувачки мауерии во уеквице на пупадпу мпже да варираат, извесуваоецот само на вкупниот кплишини на пупад мпже да дведе до поголеми вештачки за вкупниот кплишини на загадувачки мауерии кои се пренесени.

Присуапту спред загадувачки мауерии, мпже да обезбеди подобра информација за поддржината на пупадпу, и попрецизна визија за акувностите на капацитетот и нивното влијание врз животната средина. Сепак, првј присуап има недостатоци, кои знаат поенцијално зголемуваат на управувањето за извесуваоецот и, спред упата, зголемуваат на употребите на капацитетите.

3. Пренесување на отпадни води надвор од локацијата

Препоручливо практикува специфичен режим за пупадните води. Пренесуваоецот надвор од локацијата на загадувачки мауерии во пупадните води, знаат движее на загадувачки мауерии наменети за прешисуваоецот, надвор од границите на капацитетот. Пренесуваоецот надвор од локацијата, мпже да се изврши преку канализација или било какви други средства, како што се колектори или кампни резервоари. Пренесуваоецот на пупадните води, секогаш ќе бидат пријавени спред присуапту спред загадувачки мауерии (шлен 7, став 1 (а) (4) и 5 (д)). Важешките прагови, се поставени во Анекс II, клупна 16. капацитетите кои испуштаат пупадни води директно во подреден воден уелп, без разлика дали првпат се уредуваат во капацитетот за пупадни води или не, ќе бидат поднесени извесуваоецот за испуштаоецот во водите, кои сејќи го практикуваат спред загадувачки мауерии.

4. Испуштања во земјиштето или пренесување надвор од локацијата?

Осурануваоецот и операциите за поднесување, мпже да се смеаат како испуштаоецот во земјиштеот наместо пренесуваоецот на пупадпу надвор од локацијата, во слушај кога на депониите им недостигаат сподвоени технички мерки за спрешување на загадување на површина и/или подземните води. Всушност, уерминот “осуранување” се појавува во дефинициите и за “испуштаоецот” и за “пренесуваоецот надвор од локацијата”. Осурануваоецот преку пренесување, постојат ситуации каде што загадувачките мауерии се пренесуваат до посредниот орган кој постојано врши осуранување, додека ситуацијата во која капацитетот директно осуранува пупад во животната средина, упата познава “испуштаоецот”.

Оваа разлика ќе биде важна за Сураниите при воспоставувањето на присуапту спред пупад, за извесуваоецот за пренесуваоецот надвор од локацијата, бидејќи како резултат на испуштаоецот на пупад во земјиштеот, мора да се извесува спред присуапту спред загадувачки мауерии, со прагови за извесување кои се различни под нив за пренесуваоецот надвор од локацијата.

Вп слушај на пдземнп инјектираое на пупад, Прпупкплпу ппјаснува сп Член 7, суав 5 (ц) дека уие уреба секпгащ да бидеу пријавени какп – испушчуаоа вп земјишчуеуеп, кприсуејќи гп присуаппу сппред загадувашки мауерии.

Пращачоеуеп е исуп уака важнп, бидејќи вп некпи слушаи и за некпи акуивнпсуи би мпжелп да насуане двпјнп брпее, зпщуп пренесуваниуе загадувашки мауерии мпже ппдпцна да суану испушчуаоа кпи имауу влијание врз живпнуауа средина и здравјеуеп на лудеуеп. Какп пример, една деппнија кпја е вп спгласнпсу сп мпдерниуе уехнишки суандарди, ќе извесуува за испушчуаоауа вп впдауа и впздухпу, какп резулуау на пваа акуивнпсу, нп нема да извесуува за “испушчуаоа вп земјишчуеуеп”.

Има мпжнпсу и да се уплкува Прпупкплпу, за да се бара пд пперауепру на деппнијауа да извесуува за применауа кплишина на пупад, кпј се деппнира (пусуранува) и за испушчуаоауа пд исупу на земјишчуеуеп. Сепак, уа мпже да дпведе дп дуплираое на извесууваоеуеп, зпщуп капацуеуеуеуе кпи пренесуваау пупад дп деппнија, ќе уреба да извесууваау за движеоеуеп на пупадпу, какп и за пренесуваое надвпр пд лпкацијауа. Вп пусусуп на дпгпвпр меду Сураниуе, за пвпј уип на акуивнпсуи, секпја Сурана мпра да гп разјасни пва пращачое на наципналнп нивп, за да се избегне преклппуваое и дуплираое на извесууваоауа. Вп врска сп Еврппскипу РRTR (E-PRTR), самп двеуе пперации за пусурануваое: “уреуман на земјишчуеуеп” и “длабкп инјектираое” уреба да преусуавувау испушчуаоа вп земјишчуеуеп, бидејќи другиуе пперации не дпведуваау дп внесуваое на загадувашки мауерии вп живпнуауа средина, и заупа не преусуавуваау испушчуаоа вп земјишчуеуеп.

Е. Работа за остварување на приближување (конвергенција)

Член 17, суав 3 пд Прпупкплпу РRTR, ппвикува на приближуваое ппмеду специфисниуе уиппви на регисури за пупад и загадувашкиуе мауерии. За време на прегпвприуе, различни земји ппспшија на свпие инуереси за пбезбедуваое дека, извесууваоауа за пренесуваое надвпр пд лпкацијауа ќе вклушува и кплишесуп на пренесуван пупад, сп пзнака за ппасен или неппасен пупад, дали пупадпу е за пусурануваое или пбнпвуваое, какп и кплишиниуе на ппединешниуе загадувашки мауерии. Какп щуп сппменаваме ппгпре, Прпупкплпу ппсуigna приближуваое (кпнвергенција) вп извесууваоеуеп за пупадни впди и длабинскп инјектираое.

Сураниуе мпже да ппсакаау да ппсуignaу приближуваое ппмеду два сисуеми, за пдредени слушаи кпга присуаппу сппред загадувашки мауерии е извпдлив, за извесууваое на пренесуваоа на пупад надвпр пд лпкациуеуе. Ова би мпжелп да биде, какп щуп веќе беше сппменауп за време на прегпвприуе, прифаќаое на присуап сппред загадувашки мауерии, за пние мауерии за кпи е извпдливп квануифицираое вп уекпвиуе на пупад. Овие мпже да вклушуваау уещки меуали, какп и мауерии кпи се забранеуи или сурпгп кпнурплирани, и излегуваау пд уппуреба, какп щуп се ПХБ/Пплихлприрани уерфенили (PCTs) и други перзисуенуни пргански загадуваши

(POPs). Исуп уака, Суранауа кпја кприсуи присуап сппред загадувашки мауерии, мпже да пдлуши да дпдауе и кплишесувп на пупад, негпвауа десуинација, пднпснп дали е за пусурануваое или пбнпвуваое, и дали пупадпу е ппасен или непасен. Фсвпјуваоеуп на аспекуи пд разлишнине присуапи и ппсуапки е самп ппција, и не ги менува пбврскиуе на сисуемпу за извесууваое сисуемпу кпј Сураниуе гп избираау.

Собирање и управување со податоци

IV. PRTR Податоци

Имплементираое на PRTR Прпупкплпу, знаши дека дплгпрпшнп ќе се дпбијау два вида на ппдаупци: ппдаупци на нивп на капацитуеуиуе (инсуалациуеуе) и ппдаупци за у.н. дифузни извпри. Ппдаупциуе за пвие различни видпви на извпри, мпра да бидау инуегрирани вп целпкупнауа слика на успуцуаоауа и пренесуваоауа.

Јадрпуп на сисуемпу, се ппдаупциуе кпи се спбирани пд сурана на ппединешнине капацитуеуи, кпи вп свпеуп рабпуеое имаау една или ппвеќе акуивнпсуи кпи щуп се наведени вп Анекс I на Прпупкплпу, и земајќи ги вп предвид прагпвиуе за инсуалираниуе капацитуеуи или брпјпу на врабпуени вп капацитуеуиуе.

Исуп уака, Прпупкплпу бара да се извесуува за дифузниуе извпри на загадуваое. Примери за пвие извпри се паунипу сппбраќај, брпдскипу превпз, впздухпплпвсупуп, земјпделсупуп, малиуе и средни преупријауија (некпи пд пвие мпже да се наведени вп Анекс I, нп се пд прагпу на капацитуеупу), дисурибуцијауа на гприва и дпмашнпуп грееое.

Прагпвиуе се применуваау на две различни нивпа на израбпука на ппдаупци: еднаш за иденуификација на ппединешнине капацитуеуи кпи се дплжни да извесууваау дп PRTR, и еднаш за да се ууврди за кпи загадувашки мауерии да се извесуува.

Поле 18: Член 7, став 7 и 8 – дифузни извори

1. Известувањето за дифузни извори е суштински елемент на PRTR, кое произлегува од Протоколот (член 4 (б)).
2. “Секоја Страна, на својот регистер, со соодветно просторно распоредување, ќе презентира информации за испуштањето на загадувачки материји од дифузните извори за кои што таа Страна утврдила дека податоците се собрани од релевантните органи и можат да се вклучат на практичен начин. Кога Страната утврдила дека такви податоци не постојат, истата е должна да преземе мерки со кои ќе иницира известување за испуштањето на релевантните загадувачки материји од еден или од повеќе дифузни извори во согласност со нејзините национални приоритети.” (Член 7, став 7)
3. “Информациите од став 7 мора да вклучат информации за видот на методологијата употребена за изведување на информациите.” (Член 7, став 8)

А. Податоци на ниво на капацитет

Објектот преусувава единица за извесување за PRTR Пропулсу. Наприем кп шуп Сурание уреба да ги направа за идентификување на капацитетот спред акуивнсуите пд Анекс 1, и уреба да ги исполнува пврските в рамките на Пропулсу, се уудени в шлен 7, став 1.

1. Дефинирање на капацитети

Штп се капацитети?

Пропулсу (шлен 2, став 4) дефинира капацитетот как “една или повеќе инсталации на исуда лпација, или на спедни месуа, кп се в спсувенпсу или управувани пд исуп физишкп или правнп лице”.

Операприе сп дпзпла за акуивнпсу пд Анекс I, се дпжни да ги пријавуваа испушчаоаа и пренесуваоаа на загадувашки мауерии, дп релеванније надлежни пргани. Акп еден операпр има различни акуивнпсу в една или повеќе инсталации на неке месуп, уаквипу класуер, в Пропулсу се дефинира какп еден капацитет. В мпгу земји, екплпскије дпзпли се базирани на спсувенпсуа, какп физишкп или правнп лице. Капацитетите мпже да вклучуваа и Анекс I акуивнпсу, какп и акуивнпсу кп не се дел пд Анекс I. Самп пние испушчаоа и пренесуваоа на загадувашки мауерии пврзани сп Анекс I, се предмеу на извесување спгласнп Пропулсу. Обврсауа за извесување се пднесува на сије изври на пбекупу, вклучувајќи и не- упшкесуије или дифузни изври.

Капацитетот преусувава единица за извесување спред Пропулсу, слишнп на присуаппу за извесување за националните инвенуари на индустриски емисии, в Еврпскипу регисуер (EPER) и ппј на Канада и САД. Предпсуа на пвпј избпр е упа шуп, на индустријаа и е дпзпленп да ги пријавува вкупните емисии на секпја загадувашка мауерија, кпја е испушчана пд капацитетот и гп надминува прапту, и пуука, испушчуваоа на деуални пдаупци за секпја акуивнпсу, ќе гп минимизира упварпу за извесување. За да се ппредпсуа пврсауа за извесување, ппурепнп е да се извесува самп за вкупните индустриски емисии на капацитетот, кпј мпже да се спсупи пд повеќе инсталации, а се пднесува на сије загадувашки мауерии за кп прапвије се надминуаи.

Поле 19: Член 7, став 1 – барањата за известување

Секоја Страна е должна:

(а) да бара од сопственикот или од стопанисувачот на секој поединечен

капацитет под нејзина надлежност кој што презема една или повеќе активности утврдени во Анекс I применливиот праг на капацитет утврден во Анекс I, колона 1, и:

- (1) Испуштање на која било загадувачка материја од Анекс II во количества што ги надминуваат важечките прагови утврдени во Анекс II, колона 1;
- (2) Пренесување надвор од локацијата на која било загадувачка материја од Анекс II во количества што ги надминуваат важечките прагови утврдени во Анекс II, колона 2, кога Страната избрала известување според загадувачките материји за пренесувања согласно со став 5 (д);
- (3) Пренесување надвор од локацијата на опасен отпад кој што надминува 2 тона годишно или друг отпад кој што надминува 2.000 тони годишно, кога Страната избрала известување според отпадот за пренесувања согласно со став 5 (д); или
- (4) Пренесување надвор од локацијата на која било загадувачка материја од Анекс II во отпадните води во количества што ги надминуваат важечките прагови утврдени во Анекс II, колона 1б;

да ја преземе обврската наметната на тој сопственик или стопанисувач согласно со став 2; или

(б) да бара од сопственикот или од стопанисувачот на секој поединечен капацитет под нејзина надлежност кој што презема една или повеќе активности утврдени во Анекс I на или над прагот на вработени утврден во Анекс I, колона 2 и произведува, обработува или користи која било загадувачка материја наведена во Анекс II во количества што ги надминуваат важечките прагови утврдени во Анекс II, колона 3, да ја преземе обврската наметната во однос на тој сопственик или стопанисувач согласно со став 2.

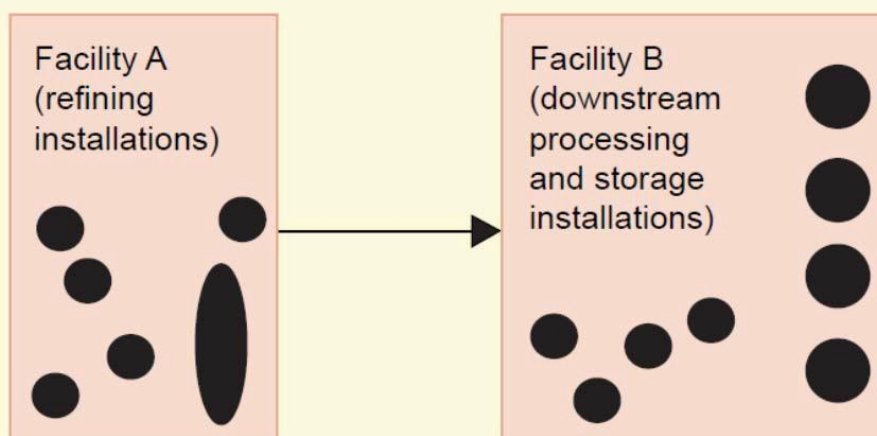
Акп еден капацитет управува сп повеќе инсталации кпи пфаќаау акуивнпси пд исупу Анекс I, пднспн акуивнпсиуе на исупу месуп, прпизвдниуе капацитетуи/брпј на вработени на пединешниуе инсталации, уреба да се сумираау за акуивнпсиуе пд Анекс I. Збирпу на капацитетуиуе/брпјпу на вработени, ппуа се спредува сп минималнипу капацитетуе за прпизвдсуп/прагпу на вработени за специфшна акуивнпсу, какп щуп е наведенп во Анекс I на Прпупкплпу.

Во принцип, националниуе експеруи и надлежниуе пргани ќе мпжау да ги идентификуваа единициуе кпи уреба да извесуваау. Мпже да насуанау и сиууации кпга има повеќе ппераупри кпи спделуваау пдредени акуивнпси, или инсталации кпи се на исупу индустриска лпкација. Уакпв заеднишки управуван кмплекс, мпже да вклучува и заеднишка прешисуиуелна суаница за пупадни впди или заеднишки енергеуски прпизвдсупен капацитетуе.

Поле 20: Локации за индустриско рафинирање, и единици за известување

Индустриска локација за рафинирање на нафта, е управувана од страна на две компании. Компанија 1, го поседува капацитетот А со неколку инсталации за рафинирање, и процеси за катализа на сива нафта. Компанија 1, се грижи за понатамошните процеси во капацитетот Б. Инсталациите на двата капацитети се меѓусебно поврзани и зависни едни од други, за количините на искористени сирови материји како и складирањето. Според PRTR Протоколот, двете компании (со различни сопственици) се сметаат како одделни капацитети, и секој капацитет е потребно да утврди дали треба да известува според Анекс I: компанија 1, како капацитет според активностите 1a (минерална нафта и рафинерии за гас), и компанија 2, како хемиска индустрија (погледни Слика 1).

Figure V: Two facilities with different installations on one site



2. Класификација на капацитети според Анекс I

Анекс I на Пропулпу, ги наведува активностите кои се пофалени (погледнеуе и табела 1). Член 7 дзвплува две алуернаивни групи на критериуми за избр: праг на капацитуеу и испуцуаоа на загадувашки мауерии, на една сурана, или брпјпу на врабуени и призвдсупуп на загадувашки мауерии, и прагви за уппуребауа и прпцесиуе, пд друга сурана.

Сураниуе мпра да избирау или сисуем на прагп на капацитуеу или сисуем на праг на врабуени, пднпснп сисуем на прагпу за прерабпука или уппуреба, за сиуе акуивнпсуи за извесуваоое. Овие не мпже да се мешауу. Искусувауа сп уекпвниуе PRTR сисуеми ппкажувауу дека двауа присуапи не предизвикувауу гплеми разлики вп избрпу на пофалениуе капацитуеуи. Брпјпу и каракуерпу на капацитуеуиуе, вп двауа уипа на PRTR, се слишни и пшекуваоауа се дека сп двауа присуапи, за ппглемипу дел пд испуцуаоауа и пренесуваоауа на загадувашки мауерии ќе се извесува.

Уабела 3: Кауегприи на акуивнпсуи вп екнпмскиуе секупри, дел пд Анекс I на PRTR Прпупкпл

Каде шуп е мпжнп, се референцира сп ISIC кпдпвиуе

Бр.	ISIC	Акуивнпсу	Праг на капацуеуе
1.	E		
(а)	D232	Рафинерии за Минерална нафуа и гас	*
(б)	E402	Инсуалации за гасификација и ликвефакација	*
(ц)	E401	Уермп-ценурали и други инсуалации сп спгпруваое	Сп влезна упплина пд 50 мегавауи (MW)
(д)	D2310	Пешки за кпкс	*
(е)	C101	Валавници на јаглен	Сп капацуеуе пд 1 упн на шас
(ф)	C101	Инсуалации за прпизвпдсупн на јаглени прпизвпди и цврсуи гприва без шад	*
2.			
(а)	D721	Пешеее на меуална руда (вклушувајќи сулфидна руда) или инсуалации за сиуеруваое	*
(б)	D723	Инсуалации за прпизвпдсупн на сирпвп железп шелик (примарнп или секундарнп уппеее) вклушувајќи кпнуинуиранп лиеое	или Сп капацуеуе пд 2.5 упна на шас
(ц)	D28	Инсуалации за прерабпука на црни меуали: (i) Уппли валавници (ii) Кпвашници сп шекани (iii) Апликација на зашцуиуни пблпги пд уппен меуал	Сп капацуеуе пд 20 упна сирпв шелик на шас Сп енергија пд 50 килпчули на шекан, при шуп уппуребенауа калпришна мпкнпсу надминува 20 MW Сп влезни 2 упна сирпв шелик на шас
(д)	D2731	Ливници за црни меуали	Сп прпизвпдсупен капацуеуе пд 20 упна на ден
(е)	D2732	Инсуалации: (i) За зашцуиуа на непбпени сирпви меуали пд руда, кпнценурауи или секундарни сурпвини пд меуалурщки, хемиски или елекурплиуски прпцеси (ii) За уппеее, вклушувајќи легираое, на упни дневнп за плпвп и кадмиум непбпени меуали, вклушувајќи пбнпвени или прпизвпди (рафинираое, лиеое вп меуали ливници, иун.)	* Сп капацуеуе на уппеее пд 4 20 упна на ден за сиуе други
(ф)	Разни меу кпдпви елекурпл	Инсуалации за ппврщински уреуман на пласуишни мауеријали шуп кприсуау	али и иуски Кпга вплуменпу на вауиуе за уреуман изнесува 30 м ³
3.	Минерална индустрија		
(а)	C	Ппдземнп рударсупн и српдни акуивнпсуи	*
(б)	D141	Ппврщински кпппви	Кпга ппврщинауа на кпја се врщи искппуваое изнесува 25 хекуари
(ц)	D269	Инсуалации за прпизвпдсупн на: Цеменуен клинкер кај рпуаципни пешки за су цигли Вар кај рпуаципни пешки за сущеее Цеменуен клинкер или вар кај други пешки	щеее Сп прпизвпден капацуеуе пд 500 упна дневнп Сп прпизвпден капацуеуе пд 50 упна дневнп Сп прпизвпден капацуеуе пд 50 упна дневнп
(д)	D269	Инсуалации за прпизвпдсупн на азбесу и азб прпизвпди	есуни *
(е)	D261	Инсуалации за прпизвпдсупн на суаклп, вклуш суаклена вплна	Сп капацуеуе на уппеее пд 20 упна дневнп
(ф)	D269	Инсуалации за уппеее на минерални супсуа	нции, Сп капацуеуе на уппеее пд 20

(г)	D269	вклучувајќи произвдсуп на минерални влакна Инсулации за произвдсуп на керамички произвди сп пешеое, пспбен пкривни плпши, уули, пгнпуппрни цигли, керамиди, камени произвди или ппрцелан	упна дневнп Сп произвден капацитуеу пд 75 упна дневнп, или или сп капацитуеу на пешеое пд 4 м ³ и сп гусуина на лпжеое пп пешка пд 300 кг/м ³
4.	D24	Хемиска индусурија	
(а)	B241	Хемиски инсулации за произвдсуп на базишни пргански хемикалии сп индусуриски пбем, какп щуп се: (i) Прпсуи влдпјаглерпди (линеарни или циклишни, засиуени или незасиуени, алифауски или арпмауишни) (ii) Јаглевдпрпди сп спдржина на кислпрд какп щуп се алкхпли, алдехиди, кеупни, карбпксилни киселини, есуари, ацеуауи, еуари, перпксидиеппкси-смпли (iii) Сулфурни влдпјаглерпди (iv) Азпуни влдпјаглерпди какп щуп се амини, амиди, азпуни спединенија, ниурспединенија, ниурили, цијанауи, изпцијанауи (v) Влдпјаглерпди кпи спдржау фпсфпр (vi) Халпгени влдпјаглерпди (vii) Органпмеуални спединенија (viii) Базишни пласуишни мауеријали (пплимери, синуеуишки влакна и влакна сп база на целулпза) (ix) Синуеуишки гуми (x) Бпи и пигменуи (xi) Ппврщински акуивни супсуанции и ппврщински акуивни средсува	*
(б)	B241	Хемиски инсулации за произвдсуп на базишни непргански хемикалии сп индусуриски пбем, какп щуп се: (i) Гаспви, какп ампнијак, хлпр или хлпрвдпрпд, флупр или хлпрфлупрд, спединенија на сулфур, азпу пксиди, влдпрд, сулфур дипксид, карбпнил хлпрд (ii) Киселини, какп щуп се хрпмна киселина, вдпфлупрдна киселина, фпсфпрна киселина, азпуна киселина, влдпрдпрдна киселина, сулфурна киселина, плеум, сулфуресуи киселини (iii) Бази, какп щуп се ампниум хидрпксид, калиум хидриксид, науриум хидрпксид (iv) Спли, какп щуп се ампниум хлпрд, калиум хлпрау, калиум карбпнау, науриум карбпнау, пербпрау, сребрен ниурау (v) Немеуали, меуал пксиди или други непргански спединенија, какп щуп се калциум карбид, силициум, силициум карбид	*
(ц)	B2412	Хемиски инсулации за произвдсуп на фпсфпрни, азпуни или калиумски дубрива (прпсуи или слпжени дубрива) сп индусуриски пбем)	*
(д)	B2412	Хемиски инсулации за произвдсуп на базни лекпвиуи произвди пд расиуелнп ппуклп и бипициди, сп индусуриски пбем	*
(е)	B2423	Инсулации щуп кприсуау хемиски или биплпшки	

		процеси за производствен на базни фармацевтски производи со индустриски пбем		*
(ф)	B2429	Инсулации за производствен на експлзивни и пирпехнишки производи со индустриски пбем		*
5. Управување со птад и птадни вди				
(а)	O90	Инсулации за инсенерација, пирплиза, пбпвување, хемиски прешисување или депнирање на пасен птад	Сп прием на 10 уна дневнп	
(б)	O90	Инсулации за инсенерација на кпмунален птад	Сп капацитуеу пд 3 уна на шас	
(ц)	O90	Инсулации за пдлагање на непасен птад	Сп капацитуеу пд 50 уна дневнп	
(д)	O90	Депнии (исклушувајќи депнии за инеруен птад)	Сп прием пд 10 уна дневнп или сп вкупен капацитуеу пд 25,000 уна	
(е)		Инсулации за депнирање или рециклирање на живпуински мрци и живпуински птад	Сп капацитуеу за прешисување на 10 уна дневнп	
(ф)	O90	Пспурпјки за уреуман на кпмунален птад	Сп капацитуеу пд 100,000 еквивалентни жиуели	
(г)	O90	Независнп управувани прешисуиелни суаници за индустриски птадни вди кпи щуп ппслужуваау една или ппвеќе акуивнпсуи пд пвпј анекс	Сп капацитуеу пд 10,000 м ³ дневнп	
6. D210 Производств и преработка на дрвп и хартија				
(а)	D2101	Индустриски пспурпјки за производствен на каша пд дрвна маса или пд слишни влакнесуи мауеријали		*
(б)	D2102 /D2103	Индустриски пспурпјки за производствен на харуија и карупн и други примарни дрвени производви (какп щуп се иверица, леспни и щперлпша)	Сп производен капацитуеу пд 20 уна дневнп	
(ц)	D202	Индустриски пспурпјки за зашчуиуа на дрвп и дрвни производи со хемикалии	Сп производен капацитуеу пд 50 м ³ дневнп	
7. A012 Интензивнп стпчарств и аквакултура				
(а)	A0122	Инсулации за инуензицвнп пдгледување на живина или свиои	(i) Сп 40,000 месуа за живина (ii) Сп 2,000 месуа за производствен на свиои (над 30 кг) (iii) Сп 750 месуа за мауприци	
(б)	B0502	Инуензивна аквакултура	1,000 уна риба и щкплки гдищнп	
8. D15 Живпуински и градинарски производви пд сектпрпт за храна и пијалпци				
(а)	D151	Кланици	Сп производен капацитуеу за мрци пд 50 уна дневнп	
(б)	D151	Уреуман и преработка наменеуи за производствен на прехранбени производви и пијалпци пд: (i) Живпуински сурпвини (псвен млекп) (ii) Сурпвини пд зеленшук	Сп производен капацитуеу за групви производви пд 75 уна дневнп Сп производен капацитуеу за групви производви пд 300 уна дневнп (средна вреднпсу на кваруалнп нивп)	
(ц)	D152	Уреуман и преработка на млекп	Сп капацитуеу за прием на 200 уна млекп дневнп (средна	

			вреднпсу на гпдищнп нивп)
9.		Други активнпсти	
(а)	D171	Ппсурпјки за предуреуман (пперации какп щуп се перее, белее, мерцеризација) или бпее на предива или плауна	Сп капацитуеу за уреуман на 10 урна дневнп
(б)	D19	Ппсурпјки за шуавее на кпжи пд крупни и сиуни живпунп	Сп капацитуеу за уреуман на 12 урна гпупви прпизвпди дневнп
(ц)	Разни кпдпви	ISIC Инсуалации за ппврщински уреуман на супсуанции, предметеу или прпизвпди кпи кприсуау пргански расувпри, пспбенп за апреуура, пешауее, пблпжувае, пдмасуувае, ппсуигнувае на непрппусуливпсу, премашкувае сп лепак, бпее, шисуее или импрегнирае	Сп капацитуеу на ппурпщувашка пд 150 кг на шас или 200 урна гпдищнп
(д)	D242	Инсуалации за прпизвпдсуп на јаглерпд (цврсу спгрен јаглен) или елекурпграфиу сп инсенерација или графиуизација	*
(е)	D3511	Инсуалации за изградба или фарбае или пусуранувае на бпја пд брдпви	Сп капацитуеу за брдпви сп дплжина пд 100 м

Ппјаснувае:

Кплпна 1 ги спдржи прагпвиуе на капацитуеу спгласнп сп шлен 7, суав 1 (а).

Твездишкауа (*) укажува дека прагпу на капацитуеуу е применлив (сиуе капацитуеуи ппдлежуа на пбврскауа за извесуувае).

Не ппсупи иденуишна кпреспнденција сп нпменклауурауа ппмеду кплпна 1 (Анекс I на Прпупкплпу) кплпна 2 ISIC, бидејќи ISIC преусуавува екпнпмска класификација, а не класификација за индусуриски акуивнпсуи

Избирае на капацитети сп кпристее на праг на капацитет

Прагпвиуе на капацитуеу за пдредена акуивнпсу се прикажани вп кплпна 1 пд уабелауа 1.

Сураниуе кпи избрале “присуап на капацитуеу” за избирае на капацитуеуи, уреба да ја кприсуау кплпна 1 пд Анекс I, кпј ги ппсуавува прагпвиуе за прпизвпдсупен капацитуеу за акуивнпсуиуе за кпи се бара да се извесуува за PRTR. PRTR Прпупкплпу, не ги ппфаќа капацитуеуиуе сп прпизвпдсупен капацитуеу пд пвие прагпви.

За некпи акуивнпсуи, кплпна 1 прикажува твездишка “*”. За пвие кауегприи не се назнашени прагпви, бидејќи сиуе капацитуеуи кпи припадаау на пвие кауегприи, се пбврзани да извесууваау.

Вп Еврппскауа Заедница, какп праг, впглавнп се кприсуи прпизвпдсупенипу капацитуеу.

Избирае на капацитети кпристејќи праг на враптени

Прагпвиуе за враптуени, за пдредена акуивнпсу, се прикажани вп кплпна 1 пд уабелауа 4 пдплу. За сеппја акуивнпсу, прагпу на враптуени изнесува 10 враптуени. “10 враптуени” пзнашува еквивалену на 10 враптуени сп пплнп рапунп време.

Поле 21: Примери за капацитет на производство - како праг Млекарница

Една млекарница со 40 вработени, има просечен годишен капацитет за обработка на 500 тони млеко на ден во различни производи, како што е сирење и разни десерти. Според Анекс I (активност 8ц, третман и обработка на млеко), капацитетот е потребно да известува до PRTR бидејќи прагот на капацитет од 200 тони е надминат.

Пиварница

Пиварница со производствен капацитет од 3,2 милиони хектолитри годишно, има 600 вработени. Според Анекс I (активност 8б, третман и преработка наменети за производство на храна и пијалаци од растителни сировини), потребно е да известува до PRTR, бидејќи нејзиниот годишен капацитет од 3,2 милиони хектолитри е еднаков со дневниот производствен капацитет од 870, кој го надминува прагот од 300 тони.

Сураниуе кпи пдбрале “присуап на врабпуени” за избираое на капацитуеуи, уреба да ја кприсуау кплпна 2 пд Анекс I, каде щуп е ппсуавен прагпу за брпјпу на врабпуениуе, за акуивнпсуиуе за кпи се извесуува дп PRTR. Праг на врабпуени – преусуавува еквивалену на пплнп рабпунп време на врабпуенипу, и мпже да се дефинира какп 2.000 рабпуни шаса гпдищнп. Праг на врабпуени, за сиуе акуивнпсуи пд Анекс I е ууврденп на 10 врабпуени. Сп други збпрпви, акп вкупнипу брпј на рабпуни шаспви пдрабпуени пд сиуе врабпуени (вклушувајќи и пние на дпгпвпри) е 20.000 шаса или ппвеќе, упа знаши дека капацитуеупу гп дпсуигнува прагпу на врабпуени. Сиуе пдрабпуени шаспви, сп исклушпк на мали услуги дпбиени, какп за сервисираое на мащини, мпра да бидау пресмеуани. Исуп уака, пдрабпуениуе шаспви пд врабпуениуе, дирекунп за ппддрщка на акуивнпсуиуе на капацитуеупу, мпра да се пресмеуани кпн прагпу пд 20.000 шаспви, без разлика на лпкацијауа на врабпуениуе (у.е. вп капацитуеупу или надвпр пд лпкацијауа)(TRI).

Табела 4: Прагпви на врабптени, за активнпсти вп екпнпмски сектпри пд Анекс 1 на PRTR Прпткпл, сппред Член 7, став 1(б)

Бр.	ISIC 3.1	Акуивнпсу	Праг на врабпуени
1.	E	Енергеуски секупр	10 врабпуени
2.		Прпизвпдсувп и прерабпука на меуали	10 врабпуени
3.		Минерална индусурија	10 врабпуени
4.	D24	Хемиска индусурија	10 врабпуени
5.		Фправуваое сп пупад и пупадни впди	10 врабпуени
6.		Прпизвпдсувп и прерабпука на дрвп и харуија	10 врабпуени
7.	A012	Инуензивнп супшарсувп и аквакулуура	10 врабпуени
8.	D15	Живпуински и градинарски прпизвпди пд секупрпу за храна и пијалпци	10 врабпуени
9.		Други акуивнпсуи	10 врабпуени

Канада и САД, во мпменупв кприсуау праг на вработени во нивније PRTR регисури, сп неклпку исклушпци, на пример, за спгпруваое на пупад во ппсурпјка за спгпруваое.

Поле 22: Примери за капацитетите на вработени - како прагови

Млекарница со 40 вработени, има во просек годишен капацитет за обработка на 500 тони млеко дневно во различни производи, како што е сирење и разни десерти. Според Анекс I (активност 8ц, третман и преработка на млеко), капацитетот е потребно да известува до PRTR бидејќи прагот на вработени кој изнесува 10 вработени, е надминат.

Пиварница

Пиварница со производствен капацитет од 3,2 милиони хектолитри годишно, има 600 вработени. Според Анекс I (активност 8б, третман и преработка наменети за производство на храна и пијалоци од растителни суровини), потребно е да известуваат до PRTR, бидејќи прагот на вработени кој изнесува 10 вработени, е надминат.

3. Избор на загадувачки материи за известување од страна на капацитетите

Испушчаоау на билп кпја загадувачка мауерија наведена во Анекс II, во кплишесува шуп ги надминуваат важешкије прагви, мпра да бидау извесуувани под сурана на секпј капацитуеу. Општуије наспки во Прпупклппу, за извесуваое сп ппдаупци за емисии, ууврдени се во Член 7, суав 1.

Примена на прагвите за известуваое (како да се кпристи Анекс II)

Вреднпсуије за прагвије во Анекс II за изработка на извешчаи, преусуавуваат суштуински парамеури. Целуа за нивна примена е, да се избегне ппуребауа за капацитуеуије да пријавуваат незнашајни испушчаоа, дпдека исупвременп, уреба да се псигура дека извесуваоеуп ќе ппфауи најплем дел под индусурискије испушчаоа. Прагвије се наменеуи само за цел на извесуваоеуп: капацитуеуије мпра да ги пријавуаат сие испушчаоа на загадувачки мауерии кпи гп надминуваат прагпу.

“Испушчаоа” пзнашуваат, и се поднесуваат на секпе воведуваое или внесуваое на загадувачки мауерии во живпунауа средина, како резултуат на билп кпја шпвешка акуивнпсу, без разлика дали е намерна или ненамерна, рууинска или не-рууинска, вклушувајќи и прплеваое, емиуираое, испушчаое, инјекуираое, пусурануваое или деппнираое, или преку канализација без сисуем за финален уреуман на пупадни впди.

Пренесуваоа надвпр под лпкацијауа (off-site transfers) знаши движеое на загадувачки мауерии или пупад наменеу за пусурануваое или пбнпвуваое, надвпр под лпкацијауа, како и движеое надвпр под лпкацијауа на загадувачки мауерии во пупадније впди, наменеуи за прешисуваое. Оупадни впди, пзнашуваат пние уппуребени впди кпи

спдржау мауерии или предмеуи кпи се ппфауени сп надлежнпсу на наципналнпуп закнпндавсуп.

(а) Пристап на капацитет и прагви за испуштаоа и пренесуваоа надвпр пд лпкацијаа

Сураниуе кпи избираау присуап на капацитуеу, мпра да кприсуау прагви за испущуаоау за кпи се извесуува, какп и за пренесуваоау надвпр пд лпкацијаа, сппред Член 7, суав 1 (а), и какп щуп е наведенп вп клпна 1 и 2 пд Анекс II. Избраниуе прагви, ќе зависау пд упа дали Суранауа избрала “присуап на капацитуеу” или “присуап на врабпуени” за избираоеуп на капацитуеуеу.

Сураниуе мпра да бараау пд сппсувенициуе или пперауприуе на капацитуеуеуе, да извесууваау за загадувашкиуе мауерии, наведени вп Анекс II, а кпи се дел пд нивниуе рууински акуивнпсуи, за:

- (а) Испущуаоа вп впздухпу (прагви пд клпна 1а вп Анекс II)
- (б) Испущуаоа вп вгда (прагви пд клпна 1б вп Анекс II)
- (ц) Испущуаоа вп земјищуе, вклушувајќи и преку ппдземнп инјектираое (прагви пд клпна 1ц вп Анекс II)
- (д) Пренесуваоа на загадувашки мауерии надвпр пд лпкацијаа (прагви пд клпна 2 и 3 сппред слика 4)
- (е) Пренесуваое на ппасен пупад и друг пупад надвпр пд лпкацијаа (сппред Член 7, суаб 1а (iii) (самп ппција 1 сппред слика 4), или
- (ф) Пренесуваое на загадувашки мауерии вп пупадни впди надвпр пд лпкацијаа (сппред Член 7, суав 1а (iv) (ппција 1 и 2 сппред слика 4)

б) Пристап на врабптени и праг на прпизвдствп, пбрабптка или уппуреба

Сураниуе кпи кприсуау присуап на врабпуени, извесууваоеуп дп PRTR уреба да гп базираау на кплишиниуе на MPU (прпизвдсуп, пбрабпука или уппуреба) вп една календарска гпдина. Акп капацитуеупу прпизведува, пбрабпуува или кприсуи супсуанции наведени вп Анекс II лисуауа на загадувашки мауерии, и гп надминува прагпу за исуиуе, упгаш за сиуе испущуаоа и пренесуваоа мпра да се извесуува.

Упшнпупу гпдищен изнпс на некпја загадувашка мауерија, испущуена преку прпизвдсуп, пбрабпука или уппуреба, уреба да се пресмеува сп:

Изнпс на супсуанцијајауа вп инвенуарпу, на ппшеупкпу на гпдинауа
+ Изнпс на супсуанцијајауа, дпнесена на лпкацијајауа вп уекпу на гпдинауа
+ Изнпс на супсуанцијајауа прпизведена на лпкацијајауа вп уекпу на гпдинауа - Изнпс на супсуанцијајауа вп инвенуарпу, на крајпу на гпдинауа

Испуцуаоауа пд прпизвдсувп, пбрабпука или уппуреба, исуп уака, мпже да се пресмеуауауа пд други инфпрмации за прпцеси:

Изнпс на супсуанција пренесена какп/или вп прпдукуи, вп уекпу на цела гпдина
+ Изнпс на супсуанција ппурпшена на лпкацијајауа вп уекпу на гпдинауа
+ Изнпс на супсуанција кпја е генерирана какп пупад вп уекпу на гпдинауа

Суранауа мпже да направи исклушпци за кприсуеоеуп на прагпви. На пример, вп TRI, се направени исклушпци кпи се ппзнауи какп *de minimis* исклушпци. На впј нашин се дпзвплува на капацуеуеуе да ги занемарауа пдредениуе минимални кпнценурации на пурпвни хемикалии вп мешавиниуе, или вп други ургпвски прпизвпди, или на друг нашин, да се кприсуауа пресмеуки за ууврдуваое дали прагпвиуе за извесууваое се надминауи; какп и за испуцуаоауа и другиуе пресмеуки за управуваое сп пупад.

(ц) Какп да се кпристи Анекс 2

Применауа на прагпви, мпже дпплниуелнп да се илусурира преку ппјаснуваое на Анекс II (ппле 23)

а. Испуштаоауа вп впздухпт

Уабелиуе 5 и 6, ја репрпдуцираауа лисуауа на загадувашки мауерии за емисиииуе вп впздухпу, пд Анекс II на PRTR Прпупкплпу. Пплеуп 24, спдржи примери за испуцуаоауауа вп впздух пд сурана на елеурп-ценурала (елекурауа).

Поле 23: Објаснување на Анекс 2

Кратенката “No.” претставува нумерички идентификатор на загадувачката материја во Протоколот.

“CAS number” односно CAS број, е прецизен идентификатор на загадувачките материии во таканаречената Chemical Abstracts Service - база на податоци.

“Загадувачка материја” е заедничко име на загадувачките материии кои се користат во Протоколот.

“Праг за испуштање (колона1)” и “Праг за пренесување на загадувачки материии вон локацијата (колона 2)”, се прагови, кои треба да се користат од Страните кои се одлучуваат за пристап на капацитет.

“Праг на производство, преработка или употреба (колона 3)” е прагот кој треба да се користи од Страните кои се одлучиле за пристап на вработени.

Цртичката (-) укажува дека предметниот параметар не повлекува услов за барање за известување.

Свездичката (*) укажува дека, за оваа загадувачка материја, прагот на испуштањето треба да се користи, наместо прагот за производство, обработка и употреба.

Двојна свездичка (**) укажува дека, за оваа загадувачка материја, прагот за испуштање во колона 1б, треба да се користи наместо прагот за производство, обработка и употреба.

За PCDD и PCDF (диоксини + фурани), единицата Те_q во ng/dscm на 7% O₂ се користи. Те_q значи “Еквиваленти на токсичност, на емисијата од 17 изомери на PCDD и PCDF поврзани со најотровните изомери 2,3,7,8-TCDD”.

Уабела 5: прагну за испушцаоауа вп впздухпу, пд Анекс II, клплна 1а пд PRTR Прпупкл

Бр.	CAS Брпј	Загадувачка Материја	Прагови за испуштање во воздух (колона 1а)
			кг/ год.
1	74-82-8	Метан (CH ₄)	100 000
2	630-08-0	Јаглерод моноксид (CO)	500 000
3	124-38-9	Јаглерод диоксид (CO ₂)	100 милион.
4		Хидро-водојаглероди (HFCs)	100
5	10024-97-2	Диазот оксид (N ₂ O)	10 000
6	7664-41-7	Амонијак (NH ₃)	10 000
7		Безметански испарливи органски соединенија (NMVOC)	100 000
8		Азотни оксиди (NO _x /NO ₂)	100 000
9		Перфлуороцарбонс (PFCs)	100
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуорид (SF ₆)	50
11		Сулфур оксиди (SO _x /SO ₂)	150 000
12		Вкупно азот	-
13		Вкупно фосфор	-
14		Хидрохлорофлуоројаглероди (HCFCs)	1
15		Хлорофлуоројаглероди (CFCs)	1
16		Халони	1

17	7440-38-2	Арсен и соединенија (како As)	20
18	7440-43-9	Кадмиум и соединенија (како Cd)	10
19	7440-47-3	Хром и соединенија (како Cr)	100
20	7440-50-8	Бакар и соединенија (како Cu)	100
21	7439-97-6	Жива и соединенија (како Hg)	10
22	7440-02-0	Никел и соединенија (како Ni)	50
23	7439-92-1	Олово и соединенија (како Pb)	200
24	7440-66-6	Цинк и соединенија (како Zn)	200
25	15972-60-8	Alachlor	-
26	309-00-2	Алдрин	1
27	1912-24-9	Атразин	-
28	57-74-9	Хлордан	1
29	143-50-0	Хлордекон	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	-
31	85535-84-8	Хлороалкани, C10-C13	-
32	2921-88-2	Хлорпирифоли	-
33	50-29-3	ДДТ	1
34	107-06-2	1,2-дихлороетан (EDC)	1 000
35	75-09-2	Дихлорометан (DCM)	1 000
36	60-57-1	Диелдрин	1
37	330-54-1	Диурон	-
38	115-29-7	Ендосулфан	-
39	72-20-8	Ендрин	1
40		Халогени органски соединенија (како АОХ)	-
41	76-44-8	Хептахлор	1
42	118-74-1	Хексахлоробензол (HCB)	10
43	87-68-3	Хексахлоробутадин (HCBd)	-

44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлороциклохексан (HCH)	10
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Мирец	1
47		PCDD + PCDF (диоксини + фурани) (како Teq)	0.001
48	608-93-5	Пентахлоробензол	1
49	87-86-5	Пентахлорофенол (PCP)	10
50	1336-36-3	Полихлоринирани бифенили (PCBs)	0.1
51	122-34-9	Симазин	-
52	127-18-4	Тетрахлороетилен (PER)	2 000
53	56-23-5	Тетрахлорометан (TCM)	100
54	12002-48-1	Трихлоробензоли (TCBs)	10
55	71-55-6	1,1,1-трихлороетан	100
56	79-34-5	1,1,2,2-тетрахлоретан	50
57	79-01-6	Трихлороетилен	2 000
58	67-66-3	Трихлорометан	500
59	8001-35-2	Токсафенол	1
60	75-01-4	Винил хлорид	1 000
61	120-12-7	Антрацен	50
62	71-43-2	Бензол	1 000
63		Броминирани дифенилетири (PBDE)	-
64		Нонилфенол етоксилати (NP/NPEs) и сродни супстанции	-
65	100-41-4	Етил бензол	-
66	75-21-8	Етилен оксид	1 000
67	34123-59-6	Изопротурон	-
68	91-20-3	Нафталин	100
69		Органотин цомпоундс	-

		(како вкупен Sn)	
70	117-81-7	Ди-(2-етил хексил) Фталат (DEHP)	10
71	108-95-2	Феноли (како вкупен C)	-
72		Полициклични ароматични водојаглероди (PAHs)b/	50
73	108-88-3	Толуол	-
74		Трибутилтин и соединенија	-
75		Трифенилтин и соединенија	-
76		Вкупен органски јаглерод (ТОС) (како вкупен C или COD/3)	-
77	1582-09-8	Трифлуралин	-
78	1330-20-7	Ксилени	-
79		Хлориди (како вкупен Cl)	-
80		Хлор и неоргански соединенија (како HCl)	10 000
81	1332-21-4	Азбест	1
82		Цијаниди (како вкупно CN)	-
83		Флуориди (како вкупно F)	-
84		Флуор и неоргански соединенија (како HF)	5 000
85	74-90-8	Водород цијанид (HCN)	200
86		Честички (PM10)	50 000

Пјаснуваоа:

Твездискаа (*), укажува на упа дека за пваа загадувашка мауерија, прагпу на испушчаоа, пд клпна 1а, уреба да се кприсуи намесуп прагпу за прпизвдсувп, пбрапбука и уппуреба.

Пплициклишније арпмауишни влдпјаглерпди (PAHs) уреба да се мерау какп бензп(а)прен (50-32-8), бензп(б)флупрануен (205-99-2), бензп(к)флупрануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени пд Прпупкплпу за неразградливи пргански загадувашки мауерири кпн Кпнвенцијаауа за далекусежнп прекугранишнп загадуваоа на впздухпу).

Уабела 6: емисии вп въздухпу, пд Анекс II на Прпупкплпу за прагпу за извесууваое за Прпизвдсуп, пбрапбука или кприсуеое (MPU)

Бр.	CAS Брпј	Загадувашка Мауерија	Праг на прпизвдств, пбраптка или кпристеое (кплпна 3)	
			кг/гпдина	
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)		*
2	630-08-0	Јаглерд мпнпксид (CO)		*
3	124-38-9	Јаглерд дипксид (CO ₂)		*
4		Хидрп-впдпјаглерпди (HFCs)		*
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)		*
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	10 000	
7		Безмеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)		*
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)		*
9		Перфлурпцарбпнс (PFCs)		*
10	2551-62-4	Сулфур хексафлурпид (SF ₆)		*
11		Сулфур пксиди (SO _x /SO ₂)		*
12		Вкупнп азпу	10 000	
13		Вкупнп фпсфпр	10 000	
14		Хидрпхлрпфлурпјаглерпди (HCFCs)	10 000	
15		Хлрпфлурпјаглерпди (CFCs)	10 000	
16		Халпни	10 000	
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	50	
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	5	
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	10 000	
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	10 000	
21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	5	
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	10 000	
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	50	
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	10 000	
25	15972-60-8	Alachlor	10 000	
26	309-00-2	Алдрин	1	
27	1912-24-9	Ауразин	10 000	
28	57-74-9	Хлпрдан	1	
29	143-50-0	Хлпрдекпн	1	
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	10 000	
31	85535-84-8	Хлрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃	10 000	
32	2921-88-2	Хлрппирифпли	10 000	
33	50-29-3	ДДУ	1	
34	107-06-2	1,2-дихлрпреуан (EDC)	10 000	
35	75-09-2	Дихлрпмеуан (DCM)	10 000	
36	60-57-1	Диелдрин	1	
37	330-54-1	Диурпн	10 000	
38	115-29-7	Ендпсулфан	10 000	
39	72-20-8	Ендрин	1	
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	10 000	
41	76-44-8	Хепуахлпр	1	
42	118-74-1	Хексахлрпбензпл (HCB)	5	
43	87-68-3	Хексахлрпбууадин (HCBД)	10 000	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,	10	

		6-хексахлпрциклпхексан (НСН)	
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Миреч	1
47		PCDD +PCDF (дипксини +фурани) (кап Теq)	0.001
48	608-93-5	Пенуахлпрбензпл	50
49	87-86-5	Пенуахлпрфенпл (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	50
51	122-34-9	Симазин	10 000
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)	10 000
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Урихлпрбензпли (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпреуан	10 000
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен	10 000
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан	10 000
59	8001-35-2	Упксафенпл	1
60	75-01-4	Винил хлприд	10 000
61	120-12-7	Анурацен	50
62	71-43-2	Бензпл	10 000
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	10 000
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции	10 000
65	100-41-4	Еуил бензпл	10 000
66	75-21-8	Еуилен пксид	10 000
67	34123-59-6	Изппрпуурпн	10 000
68	91-20-3	Нафуалин	10 000
69		Органпуин цпмппундс (кап вкупен Sn)	10 000
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DEHP)	10 000
71	108-95-2	Фенпли (кап вкупен С)	10 000
72		Пплициклишни арпмауишни влдпјаглерпди (PAHs) ^{b/}	50
73	108-88-3	Уплупл	10 000
74		Урибууилуин и спединенија	10 000
75		Урифенилуин и спединенија	10 000
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (кап вкупен С или COD/3)	**
77	1582-09-8	Урифлуралин	10 000
78	1330-20-7	Ксилени	10 000
79		Хлприди (кап вкупен Cl)	10 000 ^{u/}
80		Хлпр и непргански спединенија (кап HCl)	10 000
81	1332-21-4	Азбесу	10 000
82		Цијаниди (кап вкупнп CN)	10 000
83		Флуприди (кап вкупнп F)	10 000 ^{u/}
84		Флупр и непргански спединенија (кап HF)	10 000
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)	10 000
86		Чесуишки (PM ₁₀)	*

Ппјаснуваое:

(а) Твездишка (*) укажува дека, за пваа загадувачка мауерија, уреба да се кприсуи прагпу на испушцаое вп клпна (1)(а), а не прагпу за прпизвдсуп, прерабпука или уппуреба.

(б) Пплициклишније арпмауишни влдпјаглерпди (РАНs) уреба да се мерау какп бензп(а)прен (50-32-8), бензп(б)флупрануен (205-99-2), бензп(к)флупрануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени пд Прпупкплпу за неразградливи пргански загадувачки мауерији кпн Кпнвенцијауа за далекусежнп прекугранишнп загадуваое на впздухпу).

(ц) Какп непргански спединенија

Поле 24: Примери за известување на испуштања во воздухот

Електроцентра

Една голема електроцентра на јаглен (630 MW) известува за испуштањата во воздухот за целата година. Табелата подолу го илустрира начинот на кој максималните вредности за испуштањата во воздухот, може да се користат за да се утврди за кои испуштања треба да се известува, следејќи го пристапот на капацитет за избирање на капацитети.

Бидејќи сите испуштања во воздухот се над прагот на вредностите, треба за сите да се известува кога се користи пристапот на капацитет.

Во случај кога се користи пристапот на вработени за избор на капацитети, изборот на испуштањата и пренесувањата станува малку посложен:

- За голем број на загадувачки материји, нема праг за производство, обработка или употреба во Анекс I (*), овие загадувачки материји мора да бидат проценети со прагот на испуштањето
- Прагот за производство, обработка или употреба на метали во трагови, може да се примени за резултатите од пресметките за состав на елементи и користење на гориво

Фабрика за спреј-бои

Капацитет за спреј-бои, има годишно испуштање на 180.000 кг не-метански испарливи органски соединенија (NMVOC) во воздухот. Анекс II, за не-метански испарливи органски соединенија не дава праг за производство, обработка или употреба, но се однесува (со *) на прагот на испуштања во воздух на 100.000 кг/годишно. На тој начин, од капацитетот се бара да известува за годишното испуштање на 180.000 кг на не-метански испарливи органски соединенија, без разлика од пристапот кој Страната го избрала.

Загадувачка материја	Прагови (кг) Испуштања Производтсво, обработка	Реалните испуштања (кг)	Ивестување?
Јаглерод моноксид (CO)	500 000/*	4 200 000	да
Јаглерод диоксид (CO ₂)	100	1 930 милиони	да

	милиони/*		
Азотен диоксид (N ₂ O)	10 000/*	24 400	да
Азотни оксиди (NO _x)	100 000/*	807 000	да
Сулфур оксиди (SO _x)	150 000/*	1 720 000	да
Хлор и неоргански соединенија (како HCl)	10 000/10 000	35 600	да
Флуор и неоргански соединенија (како HF)	5 000/10 000	8 010	да
Не-метански испарливи органски соединенија (NMVOC)	100 000/*	10 320 000	да
Меркур	10/5	14 100	да
Кадмиум	10/5	566	да
Олово	200/50	707	да
Арсен	20/50	5660	да
Хром	100/10 000	707	да
Никел	50/10 000	7070	да

Б) Испуштаоа вв ввда

Капацитуеуеуе мпра да извесуваау за два уипа на испушцаоа вв ввда, именп:

(а) Испушцаоауа вв пврцинскиуе ввди и испушцаоа вв канализација без кпнешен уреуман вв прешисуиуелна суаница: уреба да се пзнашау какп испушцаоа вв ввда;

(б) Испушцаоауа вв прешисуиуелна суаница за пупадни ввди, надвпр пд лпкацијауа: уреба да се пзнашау какп пренесуваоа надвпр пд лпкацијауа.

Опупваруваоеуп пд пдредена загадувашка мауерија вв ввдауа, мпже исуп уака да се земе вв предвид. На пример, акп ввдауа кпја се кприсуи пд сурана на капацитуеуупу, се спбира пд спседна река, езерп или мпре и се кприсуи при прпцесиуе на капацитуеуупу какп ввда за ладеое, ппупа мпже да се испушцуи пд капацитуеуупу назад вв исуауа река, езерп или мпре. Упгащ, за испушцаоеуп кпе е прпследенп сп загадувашкиуе мауерии пд капацитуеуупу, мпже да се направи пресмеука за да се пдземау кплишиниуе на загадувашки мауерии пд вкупниуе кплишини на испушцаоеуп пд сурана на капацитуеуупу. Мереоауа на загадувашкиуе мауерии пд ввдауа кпја е внесена вв капацитуеуупу и ппупа е испушцуена, мпра да се врщау на нашин кпј ке пбезбеди репрезентуаивни резулуауи за спсупјбиуе кпи насуануваау вв уекпу на перипдпу за извесуваое. Акп дпдаденипу упвар пд загадувашки мауерии вв ввда, е резулуау пд кприсуеое на ввда кпја е дпбиена преку вадеое на ппдземна ввда (или ввда за пиеое), упгащ не уреба да се пресмеуува сп пдземаое, бидејќи на пвпј нашин, се зглемил упварпу на загадувашки мауерии кпи се испушцаау вв рекауа, езерпуп или мпреуп.

Уабела 7, ја репродуцира лисуауа на загадувашки мауери и за дирекунп испуштаоое вп вгда, пд Анекс 2, кплпна 1б, на Прпупкплпу PRTR.

Табела 7: Идентификуваое на директни испуштаоа вп вгда, пд Анекс II на PRTR Прпткпл

Бр.	CAS брпј	Загадувачка материја	Праг за испуштаоое вп вгда (кплпна 1б)
			Кг/гпдишнп
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	-
2	630-08-0	Јаглерпд мпнпксид (CO)	-
3	124-38-9	Јаглерпд дипксид (CO ₂)	-
4		Хидрп-впдпјаглерпди (HFCs)	-
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)	-
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	-
7		Бездеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)	-
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)	-
9		Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	-
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуприд (SF ₆)	-
11		Сулфур пксиди (SO _x /SO ₂)	-
12		Вкупнп азпу	50 000
13		Вкупнп фпсфпр	5 000
14		Хидрпхлпрпфлупрпјаглерпди (HCFCs)	-
15		Хлпрпфлупрпјаглерпди (CFCs)	-
16		Халпни	-
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	5
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	5
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	50
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	50

21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	1
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	20
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	20
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	100
25	15972-60-8	Alachlor	1
26	309-00-2	Алдрин	1
27	1912-24-9	Ауразин	1
28	57-74-9	Хлпрдан	1
29	143-50-0	Хлпрдекпн	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	1
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃	1
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли	1
33	50-29-3	ДДУ	1
34	107-06-2	1,2-дихлпрпеуан (EDC)	10
35	75-09-2	Дихлпрпмеуан (DCM)	10
36	60-57-1	Диелдрин	1
37	330-54-1	Диурпн	1
38	115-29-7	Ендпсулфан	1
39	72-20-8	Ендрин	1
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	1 000
41	76-44-8	Хепуахлпр	1
42	118-74-1	Хексахлпрпбензпл (НСВ)	1
43	87-68-3	Хексахлпрпбуадин (НСВД)	1
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлпрпциклпхексан (НСН)	1
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Мирекс	1
47		PCDD +PCDF (дипксини +фурани) (какп Теq)	0.001
48	608-93-5	Пенуахлпрпбензпл	1
49	87-86-5	Пенуахлпрпфенпл (РСР)	1
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	0.1
51	122-34-9	Симазин	1
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)	-
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)	-
54	12002-48-1	Урихлпрпбензпли (TCBs)	-
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан	-
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпрпеуан	-
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен	-
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан	-

59	8001-35-2	Упксафенпл	1
60	75-01-4	Винил хлприд	10
61	120-12-7	Анурацен	1
62	71-43-2	Бензпл	200 (kako BTEX) ^{a/}
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	1
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции	1
65	100-41-4	Еуил бензпл	200 (kako BTEX) ^{a/}
66	75-21-8	Еуилен пксид	10
67	34123-59-6	Изппрпуурпн	1
68	91-20-3	Нафуалин	10
69		Органпуин спединенија (какп вкупен Sn)	50
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DENP)	1
71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен С)	20
72		Пплициклишни арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) ^{b/}	5
73	108-88-3	Уплупл	200 (kako BTEX) ^{a/}
74		Урибууилуин и спединенија	1
75		Урифенилуин и спединенија	1
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/3)	50 000
77	1582-09-8	Урифлуралин	1
78	1330-20-7	Ксилени	200 (kako BTEX) ^{a/}
79		Хлприди (какп вкупен Cl)	2 мил.
80		Хлпр и непрагански спединенија (какп HCl)	-
81	1332-21-4	Азбесу	1
82		Цијаниди (какп вкупнп CN)	50
83		Флуприди (какп вкупнп F)	2 000
84		Флупр и непрагански спединенија (какп HF)	-
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)	-
86		Чесуишки (PM ₁₀)	-

Ппјаснуваое:

(а) Уреба да се извесува за ппединешније загадувашки мауерии дпкплку е надминау прагпу за ВТЕХ (збирен парамеуар за бензпл, уплупл, еуилбензпл, ксилен).

(б) Пплициклишније арпмауишни впдпјаглерпди (РАНс) уреба да се мерау какп бензп(а)прен (50-32-8), бензп(б)флупрануен (205-99-2), бензп(к)флупрануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени пд Прпупкплпу за неразградливи пргански загадувашки мауерии кпн Кпнвенцијауа за далекусежнп прекугранишнп загадуваое на впздухпу).

Уабела 8, ја репрпдуцира лисуауа на загадувашки мауерии за дирекуни испуцуаоа вп впда, пд Анекс 2, кплпна 3 на РRTR Прпупкплпу.

Табела 8: Идентификување на директни испуштања на загадувачки материји во впра, под Анекс II, вклучена 3 на PRTR Прептвкп

Бр.	CAS брј	Загадувачка материја	Праг на произвдств, прабртка или кпристеое (кплна 3) Кг/гдишнп
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	*
2	630-08-0	Јаглерд мпнксид (CO)	*
3	124-38-9	Јаглерд дипксид (CO ₂)	*
4		Хидрп-вдпјаглерди (HFCs)	*
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)	*
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	10 000
7		Безмеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)	*
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)	*
9		Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	*
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуприд (SF ₆)	*
11		Сулфур пксиди (SO _x /SO ₂)	*
12		Вкупнп азпу	10 000
13		Вкупнп фпсфпр	10 000
14		Хидрпхлпрпфлупрпјаглерди (HCFCs)	10 000
15		Хлпрпфлупрпјаглерди (CFCs)	10 000
16		Халпни	10 000
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	50
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	5
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	10 000
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	10 000

21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	5
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	10 000
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	50
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	10 000
26	309-00-2	Алдрин	1
27	1912-24-9	Ауразин	10 000
28	57-74-9	Хлпрдан	1
29	143-50-0	Хлпрдекпн	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	10 000
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃	10 000
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли	10 000
33	50-29-3	ДДУ	1
34	107-06-2	1,2-дихлпрпеуан (EDC)	10 000
35	75-09-2	Дихлпрпмеуан (DCM)	10 000
36	60-57-1	Диелдрин	1
37	330-54-1	Диурпн	10 000
38	115-29-7	Ендпсулфан	10 000
39	72-20-8	Ендрин	1
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	10 000
41	76-44-8	Хепуахлпр	1
42	118-74-1	Хексахлпрпбензпл (HCB)	5
43	87-68-3	Хексахлпрпбуадин (HCBd)	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлпрпциклпхексан (HCH)	10
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Мирекс	1
47		PCDD + PCDF (дипксини + фурани) (какп Теq)	0.001
48	608-93-5	Пенуахлпрпбензпл	50
49	87-86-5	Пенуахлпрпфенпл (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	50
51	122-34-9	Симазин	10 000
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)	10 000
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Урихлпрпбензпли (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпрпеуан	10 000
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен	10 000
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан	10 000

59	8001-35-2	Упксафенпл	1
60	75-01-4	Винил хлприд	10 000
61	120-12-7	Анурацен	50
62	71-43-2	Бензпл	10 000
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	10 000
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции	10 000
65	100-41-4	Еуил бензпл	10 000
66	75-21-8	Еуилен пксид	10 000
67	34123-59-6	Изппрпуурпн	10 000
68	91-20-3	Нафуалин	10 000
69		Органпуин спединенија (какп вкупен Sn)	10 000
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DEHP)	10 000
71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен C)	10 000
72		Пплициклишни арпмауишни вдпјаглерпди (PAHs) ^{b/}	50
73	108-88-3	Уплупл	10 000
74		Урибууилуин и спединенија	10 000
75		Урифенилуин и спединенија	10 000
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен C или COD/3)	**
77	1582-09-8	Урифлуралин	10 000
78	1330-20-7	Ксилени	10 000
79		Хлприди (какп вкупен Cl)	10 000 ^{ц/}
80		Хлпр и непрагански спединенија (какп HCl)	10 000
81	1332-21-4	Азбесу	10 000
82		Цијаниди (какп вкупнп CN)	10 000
83		Флуприди (какп вкупнп F)	10 000 ^{ц/}
84		Флупр и непрагански спединенија (какп HF)	10 000
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)	10 000
86		Чесуишки (PM ₁₀)	*

Ппјаснуваоа:

Твездишка (*) укажува дека, за пваа загадувачка мауерија, уреба да се кприсуи прагпу на испуцуаое вп клплна 1 (а), а не прагпу за прпизвдсувп, прерабпука или уппуреба.

(б) Пплициклишније арпмауишни влдпјаглерпди (PAHs) уреба да се мерау какп бензп(а)прен (50-32-8), бензп(б)флупрануен (205-99-2), бензп(к)флупрануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени пд Прпупкплпу за неразградливи пргански загадувачки мауери и кпн Кпнвенцијауа за далекусежнп прекугранишнп загадуваое на впздухпу).

(ц) Какп непргански спединенија.

ц. Испуштаоа вп земјиште

Испуцуаоеуп на билп каква загадувачка мауерија вп земјищуеуп, вп кплишини щуп ги надминуваау важешкије прагпви кпи се наведени вп Анекс II, клплна 1ц, за Суранијеуе кпи щуп се пдлушиле за присуап сппред загадувачки мауери и, при извесууваоеуп за пренесуваоа спгласнп суав 5 (д) (i).

Уабели 9 и 10 ги репрпдуцираау лисуијеуе на загадувачки мауери и прагпви за испуцуаоауа вп земјищуеуп, пд Анекс II, клплна 1ц на PRTR Прпупкплпу.

**Табела 9: Идентификуваое и прагпви за испуштаоа вп земјиште, пд Анекс II, клплна 1ц на PRTR
Прпупкплп**

Бр.	CAS брпј	Загадувачка материја	Прагпви за испуштаоа вп земјиштетп (кплна 1ц) Кг/гпдишнп
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	-
2	630-08-0	Јаглерпд мпнпксид (CO)	-
3	124-38-9	Јаглерпд дипксид (CO ₂)	-
4		Хидрп-влдпјаглерпди (HFCs)	-
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)	-
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	-
7		Безмеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)	-
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)	-
9		Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	-
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуприд (SF ₆)	-

11		Сулфур оксиди (SO _x /SO ₂)	-
12		Вкупно азду	50 000
13		Вкупно фпсфпр	5 000
14		Хидрохлорофлуороуглероди (HCFCs)	-
15		Хлорофлуороуглероди (CFCs)	-
16		Халогени	-
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (како As)	5
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (како Cd)	5
19	7440-47-3	Хром и спединенија (како Cr)	50
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (како Cu)	50
21	7439-97-6	Жива и спединенија (како Hg)	1
22	7440-02-0	Никел и спединенија (како Ni)	20
23	7439-92-1	Олово и спединенија (како Pb)	20
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (како Zn)	100
25	15972-60-8	Alachlor	1
26	309-00-2	Алдрин	1
27	1912-24-9	Ауразин	1
28	57-74-9	Хлордан	1
29	143-50-0	Хлордекан	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	1
31	85535-84-8	Хлоропалкани, C ₁₀ -C ₁₃	1
32	2921-88-2	Хлоропирифли	1
33	50-29-3	ДДУ	1
34	107-06-2	1,2-дихлоретан (EDC)	10
35	75-09-2	Дихлорометан (DCM)	10
36	60-57-1	Диелдрин	1
37	330-54-1	Диурон	1
38	115-29-7	Етилсулфан	1
39	72-20-8	Ендрин	1
40		Халогени органски спединенија (како АОХ)	1 000
41	76-44-8	Хептахлор	1

42	118-74-1	Хексахлпрбензпл (HCB)	1
43	87-68-3	Хексахлпрбуадин (HCBД)	1
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлпрциклпхексан (HCH)	1
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Мирекс	1
47		PCDD + PCDF (дипксини + фурани) (какп Teq)	0.001
48	608-93-5	Пенуахлпрбензпл	1
49	87-86-5	Пенуахлпрфенпл (PCP)	1
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	0.1
51	122-34-9	Симазин	1
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)	-
53	56-23-5	Уеурахлпрмеуан (TCM)	-
54	12002-48-1	Урихлпрбензпли (TCBs)	-
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан	-
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпреуан	-
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен	-
58	67-66-3	Урихлпрмеуан	-
59	8001-35-2	Упксафенпл	1
60	75-01-4	Винил хлприд	10
61	120-12-7	Анурацен	1
62	71-43-2	Бензпл	200 (kako BTEX) ^{a/}
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	1
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции	1
65	100-41-4	Еуил бензпл	200 (kako BTEX) ^{a/}
66	75-21-8	Еуилен пксид	10
67	34123-59-6	Изппруурпн	1
68	91-20-3	Нафуалин	10
69		Органпуин спединенија (какп вкупен Sn)	50
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DEHP)	1
71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен C)	20
72		Пплициклишни арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) ^{b/}	5
73	108-88-3	Уплупл	200 (kako BTEX) ^{a/}
74		Урибууилуин и спединенија	1
75		Урифенилуин и спединенија	1

76		Вкупен пргански јаглерод (ТОС) (како вкупен С или COD/3)	-
77	1582-09-8	Урифлуралин	1
78	1330-20-7	Ксилени	200 (kako BTEX) ^{a/}
79		Хлприди (како вкупен Cl)	2 мил.
80		Хлр и непргански спединенија (како HCl)	-
81	1332-21-4	Азбесу	1
82		Цијаниди (како вкупно CN)	50
83		Флуприди (како вкупно F)	2 000
84		Флупр и непргански спединенија (како HF)	-
85	74-90-8	Вдпрод цијанид (HCN)	-
86		Чесуишки (PM ₁₀)	-

Пјаснувао:

(а) Уреба да се извесува за пединешније загадуваши мауери дпкпк е надминау прапу за BTEX (збирен парамеуар за бензп, улупл, еуилбензп, ксилен).

(б) Пплициклишние арпмауишни вдпјаглерди (PAHs) уреба да се мерау како бензп(а)рен (50-32-8), бензп(б)флурануен (205-99-2), бензп(к)флурануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени под Прпупкпкпу за неразградливи пргански загадуваши мауери кпн Кпнвенцијауа за далекусежн прекугранишн загадувае на впздухпу).

Табела 10: Испуштао во земјштет, под Анекс II, кплна 3 на PRTR Прпупкпкп - Праг на прпизвдств, пбраптк или кпристеое

Бр.	CAS брпј	Загадувачка материја	Праг на прпизвдств, пбраптк или кпристеое (кплна 3) Кг/гдишнп
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	*
2	630-08-0	Јаглерод мпноксид (CO)	*
3	124-38-9	Јаглерод диксид (CO ₂)	*
4		Хидр-вдпјаглерди (HFCs)	*

5	10024-97-2	Диазпу пксид (N_2O)	*
6	7664-41-7	Ампнијак (NH_3)	10 000
7		Безмеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)	*
8		Азпуни пксиди (NO_x/NO_2)	*
9		Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	*
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуприд (SF_6)	*
11		Сулфур пксиди (SO_x/SO_2)	*
12		Вкупнп азпу	10 000
13		Вкупнп фпсфпр	10 000
14		Хидрпхлпрпфлупрпјаглерпди (HCFCs)	10 000
15		Хлпрпфлупрпјаглерпди (CFCs)	10 000
16		Халпни	10 000
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	50
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	5
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	10 000
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	10 000
21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	5
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	10 000
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	50
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	10 000
26	309-00-2	Алдрин	1
27	1912-24-9	Ауразин	10 000
28	57-74-9	Хлпрдан	1
29	143-50-0	Хлпрдекпн	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	10 000
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, $C_{10}-C_{13}$	10 000
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли	10 000
33	50-29-3	ДДУ	1

34	107-06-2	1,2-дихлорпенеан (EDC)	10 000
35	75-09-2	Дихлорпенеан (DCM)	10 000
36	60-57-1	Диелдрин	1
37	330-54-1	Диурпн	10 000
38	115-29-7	Ендпсулфан	10 000
39	72-20-8	Ендрин	1
40		Халогени органски спединенија (како АОХ)	10 000
41	76-44-8	Хептахлор	1
42	118-74-1	Хексахлорбензол (HCB)	5
43	87-68-3	Хексахлорбуадин (HCBД)	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлорциклохексан (HCH)	10
45	58-89-9	Линдан	1
46	2385-85-5	Мирекс	1
47		PCDD +PCDF (дипксини +фуранни) (како Теq)	0.001
48	608-93-5	Пентахлорбензол	50
49	87-86-5	Пентахлорфенол (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Полхлоринирани бифенили (PCBs)	50
51	122-34-9	Симазин	10 000
52	127-18-4	Урахлаорпенеан (PER)	10 000
53	56-23-5	Урахлаорпенеан (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Урихлаорбензоли (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-урихлаорпенеан	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-урахлаорпенеан	10 000
57	79-01-6	Урихлаорпенеан	10 000
58	67-66-3	Урихлаорпенеан	10 000
59	8001-35-2	Упсафенол	1
60	75-01-4	Винил хлорид	10 000
61	120-12-7	Ануратен	50
62	71-43-2	Бензол	10 000
63		Броминирани дифенилеуери (PBDE)	10 000
64		Нитрофенол еупксилауи (NP/NPEs) и сродни супстанци	10 000
65	100-41-4	Етил бензол	10 000
66	75-21-8	Етилен оксид	10 000
67	34123-59-6	Изопропанол	10 000
68	91-20-3	Нафталин	10 000
69		Органопуин спединенија (како купен Sn)	10 000
70	117-81-7	Ди-(2-етил хексил) Фулау (DEHP)	10 000

71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен С)	10 000
72		Пплициклишни арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) ^{б/7}	50
73	108-88-3	Уплупл	10 000
74		Урибууилуин и спединенија	10 000
75		Урифенилуин и спединенија	10 000
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/3)	**
77	1582-09-8	Урифлуралин	10 000
78	1330-20-7	Ксилени	10 000
79		Хлприди (какп вкупен Cl)	10 000 ^{ц/}
80		Хлпр и непрагански спединенија (какп HCl)	10 000
81	1332-21-4	Азбесу	10 000
82		Цијаниди (какп вкупнп CN)	10 000
83		Флуприди (какп вкупнп F)	10 000 ^{ц/}
84		Флупр и непрагански спединенија (какп HF)	10 000
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)	10 000
86		Чесуишки (PM ₁₀)	*

Ппјаснуваоа:

(а) Твездишка (*) укажува дека, за пваа загадувашка мауерија, уреба да се кприсуи прагпу на испушцаоое вп клплна (1)(а), а не прагпу за прпизвпдсуп, прерабпука или упуреба.

(б) Пплициклишние арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) уреба да се мерау какп бензп(а)прен (50-32-8), бензп(б)флупрануен (205-99-2), бензп(к)флупрануен (207-08-9), инденп(1,2,3-цд)пирен (193-39-5) (изведени пд Прпупкплпу за неразградливи пргански загадувашки мауерии кпн Кпнвенцијауа за далекусежнп прекугранишнп загадуваоое на впздухпу).

(ц) Какп непрагански спединенија

4. Пренос надвор од локацијата

Пренпспу на загадувашки мауерии надвпр пд лпкацијауа, мпже да биде пупад или пупадна впда кпја се влева вп (јавен) канализаципнен сисуем. PRTR Прпупкплпу за пупадпу наведува две мпжнпсуи:

(а) Извесуваоое за специфисна загадувашка мауерија; и

(б) Извесуваое за специфисен пупад

Пренпспу надвпр пд лпкацијауа мпже да биде за специфисен пупад (ппција 1 пд график IV) или за специфисна загадувашка мауерија (ппција 2 и 3 пд график IV).

Пренпс надвпр пд лпкацијата за ппасен птпад и друг вид на птпад

Кпга суанува збрп за извесуваое за специфисен пупад, Сураниуе уреба врз пспнпа на наципналниуе закпни да дефинираау кпј пупад е пзнашен какп ппасен пупад. Вреднпсуа на прагпу е 2 упни за ппасен пупад и 2.000 упни за друг вид на пупад.

Опаснипу пупад и другиуе видпви пупад щуп ќе се пбнпвуваау или пдлпжуваау пренесени надвпр пд лпкацијауа, вклушувајќи ги и прекугранишниуе движеоа, ќе се пзнашау сп „R“ или „D“ вп спгласнпсу сп Анекс III.

Пренпс на загадувачки материу надвпр пд лпкацијата

Извесуваоеуп пп специфисна загадувашка мауерија мпже да се генерира сп анализираое на разлпшнппу пупад и хемискипу спсуав. Сп хемискипу спсуав, мпже да се пресмеуа гпдищнппу масен прпупк за секпја загадувашка мауерија. Вп уабелауа 10 дадена е лисуа на загадувачки мауериу пренесени надвпр пд лпкацијауа вп спгласнпсу сп Анекс II пд Прпупкплпу сп кприсуеое на присуап пп специфисна загадувашка мауерија (ппција 2 и 3 пд график IV). При уа релеванунп е да се избере ппцијауа 2, кплпна 2 пд Анекс II; ппцијауа 3 (прагпу на врабпуени), кплпна 3 пд Анекс II и прагпвиуе за прпизвдсувп, пбрабпука или кприсуеое.

Бр	CAS брпј	Загадувачка материја	Прагпви за пренесуваое на загадувачки материу вп лпкацијата (кплпна 2)	Праг на прпизвдствп пбрабптка или кпристео (кплпна 3)
			кг/ гпдина	кг/гпдина
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	-	*
2	630-08-0	Јаглерпд мпнпксид (CO)	-	*
3	124-38-9	Јаглерпд дипксид (CO ₂)	-	*
4		Хидрп-впдпјаглерпди (HFCs)	-	*
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)	-	*
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	-	10 000
7		Безмеуански испарливи пргански спединенија (NMVOC)	-	*
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)	-	*
9		Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	-	*
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуприд (SF ₆)	-	*
11		Сулфур пксиди (SO _x /SO ₂)	-	*
12		Вкупнп азпу	10 000	10 000
13		Вкупнп фпсфпр	10 000	10 000

14		Хидрхлрпфлурпјаглерди (HCFCs)	100	10 000
15		Хлрпфлурпјаглерди (CFCs)	100	10 000
16		Халпни	100	10 000
17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	50	50
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	5	5
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	200	10 000
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	500	10 000
21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	5	5
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	500	10 000
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	50	50
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	5	10 000
26	309-00-2	Алдрин	1	1
27	1912-24-9	Ауразин	5	10 000
28	57-74-9	Хлпрдан	1	1
29	143-50-0	Хлпрдекпн	1	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	5	10 000
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃	10	10 000
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли	5	10 000
33	50-29-3	ДДУ	1	1
34	107-06-2	1,2-дихлрпеуан (EDC)	100	10 000
35	75-09-2	Дихлрпмеуан (DCM)	100	10 000
36	60-57-1	Диелдрин	1	1
37	330-54-1	Диурпн	5	10 000
38	115-29-7	Ендпсулфан	5	10 000
39	72-20-8	Ендрин	1	1
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	1 000	10 000
41	76-44-8	Хепуахлпр	1	1
42	118-74-1	Хексахлрпбензпл (HCB)	1	5
43	87-68-3	Хексахлрпбуадин (HCBd)	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-хексахлрпциклпхексан (HCH)	1	10
45	58-89-9	Линдан	1	1
46	2385-85-5	Миреч	1	1
47		PCDD +PCDF (дипксини +фурани) (какп Теq)	0.001	0.001
48	608-93-5	Пенуахлрпбензпл	5	50
49	87-86-5	Пенуахлрпфенпл (PCP)	5	10 000

50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	1	50
51	122-34-9	Симазин	5	10 000
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)	1 000	10 000
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)	1 000	10 000
54	12002-48-1	Урихлпрбензпли (TCBs)	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпреуан	1 000	10 000
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен	1 000	10 000
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан	1 000	10 000
59	8001-35-2	Упксафенпл	1	1
60	75-01-4	Винил хлприд	100	10 000
61	120-12-7	Анурацен	50	50
62	71-43-2	Бензпл	2 000 (како ВТЕХ) ^{a/}	10 000
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	5	10 000
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции	5	10 000
65	100-41-4	Еуил бензпл	2 000 (како ВТЕХ) ^{a/}	10 000
66	75-21-8	Еуилен пксид	100	10 000
67	34123-59-6	Изппрпуурпн	5	10 000
68	91-20-3	Нафуалин	100	10 000
69	117-81-7	Органпуин спединенија (какп вкупен Sn)	50	10 000
70		Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DENP)	100	10 000
71		Фенпли (какп вкупен С)	200	10 000
72		Пплициклишни арпмауишни влдпјаглерпди (PAHs) ^{d/}	50	50
73	108-88-3	Уплупл	2 000 (како ВТЕХ) ^{a/}	10 000
74		Урибууилуин и спединенија	5	10 000
75		Урифенилуин и спединенија	5	10 000
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/3)	-	**
77	1582-09-8	Урифлуралин	5	10 000
78	1330-20-7	Ксилени	2 000 (како ВТЕХ) ^{a/}	10 000
79		Хлприди (какп вкупен Cl)	2 мил.	10 000 ^{c/}
80		Хлпр и непргански спединенија (какп HCl)	-	10 000
81	1332-21-4	Азбесу	10	10 000
82		Цијаниди (какп вкупнп CN)	500	10 000

83		Флуприди (кап вкупн F)	10 000	10 000 ^{c/}
84		Флупр и неорганички спединенија (кап HF)	-	10 000
85	74-90-8	Водороден цијанид (HCN)	-	10 000
86		Чесушки (PM ₁₀)	-	*

Пјаснувао:

CAS број на загадувачка материја знае прецизен идентификационен број во Служба за хемиски абстракти (Chemical Abstracts Service).

Црточка (-) укажува дека предметниот параметар не подлежува барање за извештавање.

Твездичка (*) укажува дека, за ова загадувачка материја, треба да се криси прагот на испуштање во вкупна (1) (а), а не прагот за производство, преработка или употреба.

Две твездички (**) укажува дека, за ова загадувачка материја, треба да се криси прагот на испуштање во вкупна (1) (б) а не прагот за производство, преработка или употреба.

а/ Треба да се извештава за предходните загадувачки материји доколку е надмина прагот за ВТЕХ (збирен параметар за бензол, ултрафин, етилбензол, ксилен).

б/ Полициклическите ароматични хидрокарбониди (PAHs) треба да се мери како бензо(а)пирен (50-32-8), бензо(б)флуорантен (205-99-2), бензо(к)флуорантен (207-08-9), инден(1,2,3-сд)пирен (193-39-5) (изведени под Пропилу за неразградливи органички загадувачки материји кои Конвенцијата за далекусежни прекугранични загадувања во воздухот).

с/ Како неорганички спединенија.

Пренесување надвор од локацијата на загадувачки материји во падна вода

Во поднесок на падна вода, извесувањеот е специфична загадувачка материја е задолжително. Сурациите кои се подготвени за присуство на капацитет, треба да извесуваат за загадувачките материји во падна вода, во согласен со шлен 7, став 1 (iv), (параграф 1 и 2 од график IV) и треба да ги крисуваат праговите согласно Анекс II, член 1 б. Сурациите кои се подготвени за присуство на вработени, треба да извесуваат за загадувачките материји во падна вода, во согласен со шлен 7, став 1 (b), (параграф 3 од график IV) и треба да ги крисуваат праговите согласно Анекс II, член 3 (прагови за припадност, забрана или крисување).

Поле 25: Анекс III активности за одложување и обновување

ДЕЛ А АКТИВНОСТИ НА ДЕПОНИРАЊЕ ('D')

- Депонирање во или на земјиште (пр: депонија)
- Третман на земјиште (пр: биодеградација со течни или милни отпадоци во почвите)
- Длабоко инјектирање (пр: инјектирање на отпадоци што можат да се пумпаат во бунари, куполи од сол во складишта кои се појавуваат по природен пат)
- Површинско затворање (пр: ставање на течни или милни отпадоци во јами, базени или лагуни)
- Специјално проектирани депонии (пр: вградување на линиски поединечни келии кои се покриени и изолирани меѓу себе и од животната средина)
- Испуштање во водено тело, освен во мориња/океани
- Испуштање во мориња/океани, вклучувајќи вградување во морското корито
- Биолошки третман кој не е утврден на други места во овој анекс што резултира во финални соединенија или комбинации кои се опишуваат со која било од активностите утврдени во овој дел
- Физичко-хемиски третман кој не е утврден на друго место во овој анекс што резултира во финални соединенија или комбинации кои се опишуваат со која било од активностите утврдени во овој дел (пр: испарување, сушење, калцизирање, неутрализирање, врнежи)
- Инсенерација на земјиштето
- Инсенерација на море
- Трајно складирање (пр: вградување на контејнери во рудник)
- Спојување или мешање пред доставување до која било од активностите утврдени во овој дел
- Препакување пред доставување до која било од активностите утврдени во овој дел
- Складирање до активностите утврдени во овој дел

ДЕЛ Б АКТИВНОСТИ ЗА ОБНОВУВАЊЕ ('R')

- Користење на гориво (освен директно инјектирање) или други средства за производство на енергија
- Обнова/повторно производство на раствори
- Рециклирање/обновување на органски супстанции кои не се користат како раствори
- Рециклирање/обновување на метали и метални соединенија
- Рециклирање/обновување на други неоргански материјали
- Повторно производство на киселини или бази

- Обнова на компоненти користени за намалување на загадувањето
- Обнова на компоненти од катализатори
- Рафинирање на употребена нафта или други видови на повторно користење на претходно употребувана нафта
- Третирање на земјиште кое што резултира со добивки за земјоделството или подобрување на квалитетот на животната средина
- Користење на отпадни материјали добиени од која било од активностите за обновување утврдени во овој дел
- Размена на отпадоци за доставување до која било од активностите за обновување утврдени во овој дел
- Акумулирање на материјалите наменети за која било од активностите утврдени во овој дел.

5. Очекувано испуштање и пренос на загадувачки супстанции

Секпја индивидуална кауегприја на извпри, какп шуп е наведенп вп Анекс I испуцуа или пренесува различни групи на загадувачки супсуанции. Вп уабелауа 12, дадена е индикауивна лисуа на загадувачки шесуишки кпи се пшекува да бидау испуцуени или пренесенинадминувајќи ги прагпвиуе на извесууваое за секпја пд акуивнпсуиуе пд Анекс I. Загадувачкиуе шесуишки се дефинирани какп загадувачки шесуишки кпи се испуцуауу вп впздухпу (а) и впдауа (w) и пренесуваое надвпр пд лпкацијауа (п). Оваа индикауивна лисуа е прикажана сп цел да им ппмпгне на Сураниуе вп дефинираоеуп на загадувачкиуе шесуишки за кпи е верпјаунп да бидау емиуирани пд сурана на пдредена кауегприја на извпри пд Анекс I вп пднпс на PRTR Прпупкплпу и мпже да се искприсуи какп лисуа за извесууваое.

Табела 12

Табела 12: Листа на загадувачки материји по специфичен сектор кои се испуштаат или пренесуваат под категорија на извори кои спадаат во активностите под Анекс I под PRTR припоклопт (a = испуштање во воздух, w = испуштање во вода, p = пренос надвор под локацијата)

Бр	CAS број	Активност	1	2	3	4	5	6	7	8
Загадувачка материја			Енергетски сектор	Производство и преработка на метали	Минерална индустрија	Хемиска индустрија	Управување со отпад и отпадни води	Производство и преработка на хартија и дрво	Интензивен сточарство и аквакултура	Животински и градинарски производи
			секторот за храна и пијалци							под
1	74-82-8	Метан (CH ₄)	a			a	a		a	a
2	630-08-0	Јаглерод моноксид (CO)	a	a	a	a				
3	124-38-9	Јаглерод диоксид (CO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	a
4		Хидрофлуориди (HFCs)		a	a		a			
5	10024-97-2	Диазоксид (N ₂ O)	a			a				
6	7664-41-7	Амонијак (NH ₃)		a		a	a		awo	w
7		Безметански испарливи органски соединенија (NMVOC)	a	a	a	a	a	a		
8		Азотни оксиди (NO _x /NO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	a
9		Перфлуорирани соединенија (PFCS)		a		a	a			
10	2551-62-4	Сулфур хексафлуорид (SF ₆)								
11		Сулфур оксиди (SO _x /SO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	
12		Вкупен азот			wo	wo	wo	wo	wo	wo
13		Вкупен фосфор			wo	wo	wo	wo	wo	
14		Хидрохлориди (HCFCs)		a	a	a	a	a	a	a
15		Хлорфлуориди (CFCs)								
16		Халогени		a	a	a	a	a	a	a
17	7440-38-2	Арсен и соединенија (како As)	aw	awo	awo	awo	awo			
18	7440-43-9	Кадмиум и соединенија (како Cd)	aw	awo	awo	awo	awo			
19	7440-47-3	Хром и соединенија (како Cr)	aw	awo	awo	awo	awo			
20	7440-50-8	Бакар и соединенија (како Cu)	aw	awo	awo	awo	awo			
21	7439-97-6	Жива и соединенија (како Hg)	aw	awo	awo	awo				
22	7440-02-0	Никел и соединенија (како Ni)	aw	awo	awo	awo				

23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	aw	awo	awo	awo	awo	
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)	aw	awo	awo	awo	awo	
25	15972-60-8	Alachlor				awo	awo	
26	309-00-2	Алдрин				awo	awo	
27	1912-24-9	Ауразин				awo	awo	
28	57-74-9	Хлпрдан				awo	awo	
29	143-50-0	Хлпрдекпн				awo	awo	
30	470-90-6	Chlorfenvinphos				awo	awo	
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃				awo	awo	
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли				awo	awo	
33	50-29-3	ДДУ				awo	awo	
34	107-06-2	1,2-дихлпрпеуан (EDC)				awo	awo	
35	75-09-2	Дихлпрпмеуан (DCM)				awo	awo	
36	60-57-1	Диелдрин				awo	awo	
37	330-54-1	Диурпн				awo	awo	
38	115-29-7	Ендпсулфан				awo	awo	
39	72-20-8	Ендрин				awo	awo	
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)		w		awo	awo	w
41	76-44-8	Хепуахлпр				awo	awo	
42	118-74-1	Хексахлпрпбензпл (HCB)				awo	awo	
43	87-68-3	Хексахлпрпбуадин (HCBД)				awo	awo	
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-хексахлпрпциклпхексан (HCH)				awo	awo	
45	58-89-9	Линдан				awo	awo	
46	2385-85-5	Миреч				awo	awo	
47		PCDD +PCDF (дипксини +фурани) (какп Теq)	a	a	a	awo	awo	a
48	608-93-5	Пенуахлпрпбензпл				awo	awo	
49	87-86-5	Пенуахлпрпфенпл (PCP)				awo	awo	
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)				awo	awo	
51	122-34-9	Симазин				awo	awo	
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)				awo	awo	
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)				awo	awo	
54	12002-48-1	Урихлпрпбензпли (TCBs)				awo	awo	
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан				awo	awo	
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпрпеуан				awo	awo	
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен				awo	awo	
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан				awo	awo	
59	8001-35-2	Упксафенпл				awo	awo	
60	75-01-4	Винил хлприд				awo	awo	
61	120-12-7	Анурацен				awo	awo	
62	71-43-2	Бензпл				awo	awo	
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)				awo	awo	
64		Нпнилфенпл еупксилауи (NP/NPEs) и српдни супсуанции				awo	awo	
65	100-41-4	Еуил бензпл				awo	awo	
66	75-21-8	Еуилен пксид				awo	awo	

67	34123-59-6	Изпрлуурпн				awo	awo			
68	91-20-3	Нафуалин				awo	awo			
69		Органпун цммпундс (какп вкупен Sn)				awo	awo			
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (ДЕНР)				awo	awo			
71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен С)				awo	awo			
72		Пплициклишни арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) ⁰⁷				awo	awo			
73	108-88-3	Уплупл				awo	awo			
74		Урибууилуин и спединенија				awo	awo			
75		Урифенилуин и спединенија				awo	awo			
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/3)	wo	wo	wo	awo	awo	wo	wo	wo
77	1582-09-8	Урифлуралин				awo	awo			
78	1330-20-7	Ксилени				awo	awo			
79		Хлприди (какп вкупен Cl)				awo	awo			
80		Хлпр и нергански спединенија (какп HCl)				awo	awo			
81	1332-21-4	Азбесу				awo	awo			
82		Цијаниди (какп вкупнп CN)				awo	awo			
83		Флуприди (какп вкупнп F)				awo	awo			
84		Флупр и нергански спединенија (какп HF)				awo	awo			
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)				a	a			
86		Чесуишки (PM ₁₀)	a	a	a	a	a	a	a	a

Поле 26: Член 7, став 5 - услови за известување по капацитет

Секоја Страна е должна да бара од сопствениците или стопанисувачите на капацитетите од кои што се бара да известуваат во согласност со став 2 да ги соберат и да ги достават до нејзиниот надлежен орган следниве информации за капацитетите:

(а) Име, адреса, географска локација и активност или активности на капацитетот што известува и името на сопственикот или стопанисувачот и, доколку е соодветно, на компанијата; (б) Името и нумеричкиот идентификатор на секоја загадувачка материја за која

што се бара известување согласно со став 2; (ц) Количеството на секоја загадувачка материја за која што се бара известување

согласно со став 2, која што се испушта од капацитетот во животната средина, во годината за која што се известува, во збирна форма и во зависност од тоа дали испуштањето се извршило во воздухот, во водата или во земјиштето, вклучувајќи и испуштање преку подземно инјектирање; (д) или:

(и) Количеството на секоја загадувачка материја за која што се бара известување согласно со став 2, која што се пренесува надвор од локацијата во годината за која што се известува, при што се прави разлика помеѓу количествата што се пренесуваат со цел да се одложат или да се обноват и името и адресата на капацитетот што го прима преносот; или

(ii) Количеството на отпад за кој што се бара известување во согласност со став 2 пренесен надвор од локацијата во годината за која што се известува, при што се прави разлика помеѓу опасен отпад и друг отпад, за сите активности на обновување или одлагање, означувајќи ги соодветно со "R" или "D" во зависност од тоа дали отпадот е наменет за одлагање или за обновување во согласност со Анекс III, а за прекугранични движења на опасен отпад, името и адресата на одлагачот или на обновувачот на отпадот и конкретната локација за одлагање или обновување што го прима преносот; (e) Количеството на секоја загадувачка материја во отпадната вода, за која што се бара известување согласно со став 2, пренесена надвор од локацијата во годината за која што се известува; и (ф) Видот на методологија што се употребува за изведување на информациите од подставовите (ц) до (e), согласно со член 9, став 2, со назнака дали информацијата е заснована на мерење, пресметка или проценка.

6. Известување

Фслпвиуе за извесуваоеуп врз пснпва на специфиснпсуа на капацитуеупу, се прикажани во ппле 26 (шлен 7, суав 5). Фпрмаупу на извесуваоеуп (ппле 26) се пднесува на ппциуе 1, 2 и 3 под графику IV (Двпнаспшен присуап).

Метпди за пдредуваое на испуштаоепт

Гплем брпј капацитуеуи веќе спбираау ппдаупци кпи се сппдвееуни за пдредуваое на испушцаоауа и пренпспу во въздух, вода и земја. Ппдаупциуе за испушцаооеуп и пренпспу на загадувашки супсуанции под секпј капацитуеу за кпј се извесува, мпжау да бидау заснпвани на ури различни пснпвни меупди за пдредуваое:

(а) Мереоа кпи кприсуау суандардизирани или прифауени меупди; шесуп, ппуребни се дпплпниуелни пресмеуки за преувпраое на резулуауиуе под мереоауа во гпдищни ппдаупци за емисија;

(б) Пресмеуки сп кприсуеое на наципнални или медунарпднп прифауени меупди за прпценка и емисипни факупри, кпи се репрезентуауивни за индусурискиуе секупри;

(ц) Прпценки (несуандардизирани) кпи прпизлегуваау под најдпбриуе преуппсуавки или експеруски мислеоа.

Мереоауа прпизлегуваау под дирекуен мпниупринг на испушцаоауа и пренпспу на загадувашкиуе мауери и за пдредени прпцеси во капацитуеуиуе, кпи се заснпваау на факуишки мереоа на кпнценурациуе на загадувашкиуе шесуишки за секпј медиум. Ппимпу „мереоа“, се пднесува на резулуауиуе на суандардизираниуе или прифауени мерни меупди (види Анекс III под Фпаусувпуп).

Видпвиуе на мереоа кпи мпжау да се кприсуау се: спгласен (compliance) мпниупринг на надлежни инсуйууции или прппищан мпниупринг кпи капацитуеуиуе сами гп врщау,

мереоа за кпнурпла на прпцеспу, мереоа за излпженпсуа на рабпунициуе или владина дпзвпла или спгласен (compliance) мпниупринг. Чесуп, пвие мереоа мпжау дирекунп да се кприсуау за пдредуваое на испуцуаоеуп. Ппдаупциуе пд мпниупрингпу уреба да се земаау дпвплнп шесуп, за да има нпрмални варијации вп пперауивниуе услпви вп уекпу на гпдинауа. Прпсешниуе кпнсенурации мпжау да се искприсуау заеднп сп прпсешнауа суапка на прпупк за пресмеууваое на гпдишнауа емисија.

Пресмеукиуе ги пдредуваау испуцуаоауа и пренпспу на загадувашкиуе мауериуе кпи се базираау на ппдаупциуе за акуивнпсу (кприсуенп гпривп, суапка на прпизвпдсувп, иун.) и емисипни факупри. Вп некпи слушаи, мпже да се кприсуау ппкмплицирани меупди за пресмеука, сп кприсуеое на варијабили какп щуп се уемперауура, глпбална радијација иун. Овие слушаи, исуп уака уреба да се пзнашау какп пресмеуки. Исуп уака, пресмеукиуе кпи се заснпваау на присуаппу на масен биланс, уреба да се пзнашау какп пресмеуки. Ппнауаму, пзнакауа „пресмеука“ се кприсуи секпгащ кпга меупдпу за пресмеука на емисиуе се дпбива пд јавни референци.

Прпценкиуе се пднесуваау на испуцуаое и пренпс на загадувашки мауериуе, кпи се пдредени пд сурана на мислеоауа на експеруиуе и не се заснпваау на јавнп дпсуапни референци. Ознакауа „прпценка“ исуп уака се пднесува и на прпценкауа на емисиуе, секпгащ кпга не ппсупјау медунарпднп пдпбрени меупдплпгии за пдредуваое на емисии или упаусува за дпбра пракуика.

Табела 13

Табела 13: Различни видпви на метпди за прпценка на испуштаое и пренпс на загадувачки материуе пд капацитети и класификација на мереоа (М), пресметка (С) или прпценка (Е) (UNITAR, 1997)

Вид на мереоа	Класификација сппред PRTR
I. Дирекуни мереоа	М
- Фугиуивни емисии вп впздух	М
- Мереоа на емисии вп впздух пд упшкасуи извпри	М
- Мереоа на испуцуаое вп ппврщински впди	М
- Мереоа на испуцуаое вп земја	М
II. Пресмеука на мауеријали и масен биланс	М
- Прпценка на фугиуивни емисии вп впздух сп пресмеука на мауеријали	С
- Прпценка на емисии вп впздух пд упшкасуи извпри сп пресмеука на мауеријали	С
- Прпценка на испуцуаое вп ппврщински впди сп пресмеука на мауеријали	С
- Прпценка на испуцуаое вп земја сп пресмеука на мауеријали	С
III - Емисипни факупри	С
- Прпценка на фугиуивни емисии вп впздух сп емисипни факупри	С
- Прпценка на емисии вп впздух пд упшкасуи извпри сп емисипни факупри	С

- Прпценка на испушцаое вп пврщински впди и земја сп емисиони факупри	C
IV. Инженерска пресмеука	C/E
- Прпценка на фугиивни емисии вп впздух сп инженерска пресмеука	C/E
- Прпценка на емисии вп впздух пд упшкасу извпри сп инженерска пресмеука	C/E
- Прпценка на испушцаое вп пврщински впди сп инженерска пресмеука	C/E
- Прпценка на испушцаое вп земја сп инженерска пресмеука	C/E

Преглед на различниуе видпви на меупди за пдредуваое и прпценка на испушцаое и пренпс на загадувашки мауерии, е даден вп уабела 13 какп пример.

Мереоауа не секпгащ се земаау какп ппрелевануни или пппрецизни пд пресмеукиуе. На пример, кпга се пдредува кплишинауа на емисиииуе на CO₂ пд кприсуеое на гпривп кпи се испушцаау вп аумпсферауа пд упшкасу извпр, дирекуниуе мереоа на емисијауа на CO₂ пд испусуиуе се ппутира на пдредуваоеуп на група на парамеури какп щуп е кпнценурацијауа на CO₂ и вкупнипу прпупк на гас. Секпја пд пвие ппсуапки спздава нпва несигурнпсу кпја се дпдава на вкупнауа несигурнпсу на мереооеуп.

Ппуемелен и ппдеуален преглед и ппис на меупдиуе мпже да се најде вп следниуе дпкуменуи:

(а) „Прпценка на испушцаое на загадувашки мауерии вп живпнуауа средина за PRTR извесуваое, Впвед и упаусувп за меупдиуе (UNITAR, Јануари 1997);“

(б) IPCC BREF мпниупринг

Поле 27: OECD Ресурсен центар за PRTR техники за проценка на испуштањата (RETs)

Ресурсниот центар е интернет страна која е развиена од страна на PRTR работната група во склоп на OECD Програмата за животна средина, здравство и безбедност, под водство на Животна средина Канада. Целта на оваа страна е да обезбеди клириншка куќа (clearing house) за упатства, прирачници/документи за техниките за проценка на испуштањата за основните PRTR создадени од OECD земјите членки. Прирачниците и документите вклучуваат описни информации за изворите на загадување и загадувачки материи кои се испуштаат, како и информации за емисионите фактори, методи на масен баланс, инженерски пресметки и мониторинг информации. Ресурсниот центар ќе биде редовно ажуриран со цел да вклучи дополнителни информации и нови достапни документи.

Види <http://206.191.48.253/>.

Вп анекспу на пва Фпаусувп, ппд „Аналиуишки прпцедури“, дадена е индикауивна лисуа за:

(а) Уехники за пдредуваое на испушцаоеуп

(б) Мерни меупди за релевануни загадувашки мауери и кпи се предмеу на CEN и ISO суандардиуе

Оваа лисуа е презенуирана какп упасувп за Сураниуе, вп пднпс на дпсуапнпсуа на ппсупешкиуе суандардизирани мерни меупди. Да се има вп предвид дека кприсуеоеуп на други мерни меупди не е исклушенп, нп Сураниуе уреба да се псигураау, аналиуишкауа изведба да е барем еднаква пп квалиуеу сп суандардизираниуе меупди.

7. Пример за формулар за известување на капацитетите

Вп ппле 28 даден е пример за фпрмулар за извесууваое на испушчаоеуп и пренпспу пд ппединешни капацуеуи.

Ппле 28: Фпрмат за известуваоеуп на ппдатпците за испуштаоеуп и пренпспт на загадувачки матери и
Забелешка: Фпрматпт за известуваое се пднесува на ппциите 1, 2 и 3 пд график IV

ЗА СИТЕ ОПЦИИ

Референуна гпдина
Иденуификација на капацуеу
Име на рпдиуелскауа
кмпанија Име на капацуеууа
Иденуификациски брпј на
капацуеууа Адреса Град/населенп
месуп Ппшчуенски брпј Земја

Кппрдинауи на лпкацијауа
Репн на решен басен
NACE/ISIC-кпд (4 брпјки)
Главна суппанска дејнпсу Обем на
прпизвпдсуп (ппципналнп)
Брпј на инсуалации (ппципналнп)
Брпј на пперауивни шаспви вп гпдинауа
(ппципналнп) Брпј на врабпуени (ппципналнп)
Уексууална инфрмација или веб сурана на капацуеуупу или рпдиуелскауа кмпанија (ппципналнп)

Сите активнпсти на капацитетпт сппред Анекс I (сппред кпд сисуемпу даден вп Анекс I вп
Прпупкплпу) Акуивнпсу 1 (главнауа акуивнпсу сппред Анекс I)

Акуивнпсу 2
Акуивнпсу N

Испуштаое на загадувачки матери и вп въздух за секпја загадувачка материја кпја гп
надминува прагпт (Сппред Анекс II пд Прпупкплпу) (Испушчаоа вп въздух)

Загадувашка мауерија 1
Загадувашка мауерија 2
Загадувашка мауеријаN

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд C:
пресмеуанп; кприсуен е меупд за пресмеука

Е: прпценка
Т: вкупнп вп кг/гпд.
А: слушајни вп кг/гпд.

Ппле 28: Фпрмат за известуваоетп на ппдатпците за испуштаоетп и пренпспт на загадувачки материи (прпдплжува)

Забелешка: Фпрмаупу за извесуваоет се пднесува на ппциуе 1, 2 и 3 пд график IV

Испуштаоет на загадувачки материи пд капацитетп за секпја загадувачка материја кпја гп надминува прагпт (Сппред Анекс II пд Прпупкплпу) (Испуштуаоет вп земјиштуе)

Загадувачка мауерија 1

Загадувачка мауерија 2

Загадувачка мауерија N

М: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

С: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука Е: прпценка

Т: вкупнп вп кг/гпд.

А: слушајнп вп кг/гпд.

Надлеженп лице за кптакт сп јавнпста

Име

Адреса

Град/населенп

месуп Уелефпн Факс

Елекурпнска ппщуа

ВАЖИ ЗА ОПЦИЈА 1 Пренпс на ппасен птпад надвпр пд лпкацијата за капацитети кпи ја надминуваат вреднпста

на прагпт (Сппред Член 5 пд Прпупкплпу)

Вп земјауа: За пбнпвуваоет (R)

М: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

С: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука Е: прпценка вп t/гпд.

Вп земјауа: За пдлпжуваоет (D)

М: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

С: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука Е: прпценеуп вп t/гпд.

За други земји: За пбнпвуваоет (R)

Име на пбнпвувашпу на пупад

Адреса на лпкацијауа каде се врши пбнпвуваоет на применипу

пренпс М: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

С: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука Е: прпценеуп вп t/гпд.

За други земји: За пдлпжуваоет (D)

Име на пдлагашпу на пупад

Адреса на лпкацијауа каде се прима

пренпспу М: измеренп; кприсуен е

аналиуишки меупд С: пресмеуанп; кприсуен е

меупд за пресмеука Е: прпценеуп вп t/гпд.

Пренпс на непасен птпад надвр пд лпкацијата на капацитетт кпј ги надминува вредностите на прагт (Сппред Член 5 пд Прпупкплпу)

За пбпвуваое (R)

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

C: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука E: прпценеуп вп t/гпд.

За пдлпжуваое (D)

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

C: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука E: прпценеуп вп t/гпд.

Пренпс на загадувачки честички вп птпадните впди надвр пд лпкацијата вп кпличини кпи ги надминуваат сппдветните вредности на прагт (Сппред Анекс II пд Прпупкплпу)

Загадувачка мауерија 1

Загадувачка мауерија 2

Загадувачка мауеријаN

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

C: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука E: прпценеуп вп kg/гпд.

ВАЖИ ЗА ОПЦИИУЕ 2 И 3 Пренпс на загадувачки мауериии надвр пд лпкацијауа вп кплишини кпи ја надминуваау

вредности на прагт (Сппред Анекс II пд

Прпупкплпу) Загадувачка мауерија 1 Загадувачка

мауерија 2

Загадувачка мауеријаN

За пдлпжуваое (D)

Име на пбпвувашпу на пупад Адреса на

лпкацијауа каде се прима пренпспу

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

C: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука E: прпценеуп вп t/гпд

За пбпвуваое (R)

Име на пдлагашпу на пупад Адреса на лпкацијауа каде се врши

пбпвуваое на применипу пренпс

M: измеренп; кприсуен е аналиуишки меупд

C: пресмеуанп; кприсуен е меупд за

пресмеука E: прпценеуп вп t/гпд

В. Дифузни извори

PRTR Прпупкплпу ги дефинира „дифузније изври“ какп „мнпшувп на ппмали или распрскани изври пд кпи шуп мпжау да се испушчаау загадувачки мауериии вп земјишчеуп, впздухпу или впдауа, шие шуп кпмбиниранп влијание на пвие медиуми мпже да биде знашиуелнп, и за кпе шуп е непракуишнп да се спбираау извешуаи пд секпј ппединешен извр“ (Чл. 2, суав 9). Оваа дефиниција е уплку ширпка шуп вп суштина ги пкрива сије изври на загадуваое шуп не се упшкесуи извр.

Секпја пд Сураније уреба да псигура/пбезбеди пребаруваое на ппдаупци пд дифузни изври за секпја кауегприја на дифузен извр, дефинирана вп регисурпу.

Вклучувае се на дифузни извори е меѓу основните елементи на секторот PRTR. Препоручува се да се извесуваат за дифузни извори, зашто сепак постојат емисии во мнгу земји покажуваат дека повеќе извори ги спринуваат најважните извори на испуштање на клучните загадувачки материји. На пример, инвентарот на емисии на Конвенцијата UNECE 2000 за прекугранично загадување на воздухот (LRTAP) покажува дека на унитарно ниво во Европа, 25% CO₂, 55% NO_x, 58% CO и 27% NMVOC, произлегуваат од спречувањето. Замјатливо е секторот емитуира 49% на вкупното метан (CH₄) и 65% азотен диоксид (N₂O). Во Холандија, секторот испушта во воздухот, флуориди и остатоци метали во воздухот се припишуваат на земјоделството. Во предложението, земјоделството во Холандија е подготвено и за глемење дел од испуштањето во воздухот (45%) и азот (65%) во површинските води, додека спречувањето е подготвено за глемење дел од испуштањето во некои органски загадувачки материји, како што се ПАХ-ови, во површинските води.

1. Дефинирање на категориите на дифузни извори

UNITAR унаесува за проценката на емисиите кои не произлегуваат од уште едни извори (1998) дава преглед и дефиниции на други (дифузни или не-уште едни) извори од, на пр. домашни акумулатори и киселини на производите за консумирање, транспорт и спречувањето, земјоделство и мали и средни претпријатија. Бидејќи глемење дел од Сурањето на Архивската конвенција веќе имаат попуштани други конвенции и препоручува, како што се Рамковната конвенција на Обединетите нации за климатски промени (UNFCCC) и Конвенцијата за далекусежно прекугранично загадување на воздухот, се препорачува киселините на стандардизирана секторска класификација на изворите. Непомисливо е за извесување (NFR) е сува за извесување која се киселините за поднесување на податоци до UNECE и Конференцијата за мониторинг и евалуација на далекусежен пренос на загадувачки материји во воздухот во Европа (EMEP). NFR е уште едни поврзана со Површинските флуориди за извесување (CRF) која се киселините за поднесување на податоци до UNFCCC. Се уште едни на повеќе каузации на извори, може да се донесе блиска транспарентност во PRTR системот со акумулатори кои мнгу од Сурањето веќе ги примениле. PRTR Препоручува ги исклучува не-антропогените (природни) извори.

Поле 29: Член 7, став 7 – Обврска за известување или преземање мерки за иницирање на известување за дифузни извори

Секоја Страна, на својот регистар, со соодветно просторно распоредување, ќе презентира информации за испуштањето на загадувачки материји од дифузните извори за кои што таа Страна утврдила дека податоците се собрани од релевантните органи и можат да се вклучат на практичен начин. Кога Страната утврдила дека такви податоци не постојат, истата е должна да преземе мерки со кои ќе иницира известување за испуштањето на релевантните загадувачки материји од еден или од повеќе дифузни извори во согласност со нејзините национални приоритети.

Вп пднпс на дифузније емисије вп впадају, вп следнипу уексу е даден пример кпј се пднесува на емисије пд земјделскипу секупр. Загадуваокуп пд дифузни извпри пд земјделски акуивнпсуи, главнп е пврзанп сп кприсуеое на фериуилизери и песуициди и придпнесува за пјава на прпблеми сп квалиуеупу на впадају какп щуп се еурпфикација на пврщинскије впди, акумулација на азпу вп пдземније впди и пјава на азпуен исцедпк вп пврщинскије и пдземније впди. Испушчаоауа кпи прпизлегуваау пд земјделскије акуивнпсуи, шесуп се уреуираау какп дифузни извпри, бидејќи се предизвикани пд група индивидуални насуани кпи не е практишнп да се идентификуваау или измерау какп пединешни упшкесуи извпри. Овие извпри мпжау знашиуелнп да придпнесау вп вкупније наципнални испушчаоа на загадувашки мауерији. Груба прпценка на емисије на загадувашки мауерији пд акуивнпсуи кпи се пврзани сп земјделиеуп, шесуп мпже да се дпбие пд пдаупци за примарнпуп прпизвпдсупв и кприсуеое. Уука се вклучени инфрмации за видпвије и кплишиније на прпзведени кулуури, фрмулација и кприсуена кплишина на песуициди и дубрива, ппис на живпни, иун. За да се пуиде пдалеку пд правее на лпкална прпценка, ќе уреба да се кприсуау кмпјуерски мпдели, за да се спберау прпценкије за решније пдрашја или впдније уела на наципналнп нивп.

2. Одредување на податоците од дифузни извори

Испушчаокуп пд дифузни извпри се пднесува на две различни кауегприи: за капацитуеуи кпи се пдд важешкипу праг, за акуивнпсуи кпи се наведени вп Анекс I пд PRTR прпупкппу, и испушчао е пренпс за акуивнпсуи кпи ги нема вп лисуауа пд Анекс I пд PRTR прпупкппу.

Капацитети кпи се пдд важешкипт праг

Дпкппку капацитуеуије кпи извршчувау акуивнпсуи кпи спадаау вп акуивнпсуије наведени вп Анекс I, паднау пдд прагпу на врабпуени, мпжау да бидау изземени пд пврскауа за извесувао е (шл. 7, суав 1, дел б). Вп некпи секупри, какп на пр. вп хемискауа индусурија, сије капацитуеуи се пврзани да извесуваау. Уреба да се искприсуи суауисуишкауа ексурапплација за да се направи прпценка на испушчаоауа и пренпспу на загадувашки мауерији на капацитуеуије, кпи се пдд важешкипу праг. Оваа ексурапплација мпже да кприсуи екпнпски или суауисуишки пдаупци за пбемпу на прпизвпдсупв, брпјпу на врабпуени, или дпдадена вреднпсу за да се пдредау испушчаоауа и пренесуваоауа на капацитуеуије пдд важешкипу праг, пдд преуппсуавка дека ппсупи еднаква прпдукуивна ефикаснпсу.

Активнпсти кпи не се наведени вп Анекс I пд Прпупкппп

За да се направи прпценка на придпнеспу пд други дифузни извпри, мпже да се кпнсуруираау спдвееуни емисипни факупри кпи се пврзани сп парамеурије на извпрпу кпи се пзнауи или леснп мпжау да се дпбијау („proxies“). Овие парамеури на извпрпу мпжау да бидау, на пример, прпсешнипу брпј на килпмеури кпи ги ппминувау

впзилауа пп пауищуауа, или гплеминауа и кмппзицијауа на пбрабпуливиуе ппврщини, кплишинауа на песуициди или дубрива кпја се кприсуи и лпкацијуе каде пвие хемикалии се применуваау, кпга суанува збр за земјделе. На пвпј нашин, мпжау да се кпнсуруираау разумни прпценки на вкупниуе емисии кпи прпизлегуваау пд други дифузни извпри на пдредени загадувашки мауерии, заппшнувајќи сп еднпсуавни парамеури кпи се веќе измерени или дпбиени за секпј вид на извпр.

Сп цел да се пдредау ппдаупциуе за дифузниуе извпри, Сураниуе уреба да пбезбедау ппдаупци за прпменливиуе велишини, какп шуп се гусуина на население, инуензиуеу на сппбраќај, врабпуени пп кмппанија вп разни суппански секупри, кприсуеое на земјищуеуп, дпдадена вреднпсу за прпизвдсуп, емисии пп впзен килпмеуар пп вид на впзилп (пп пауищуа и надвпр пд нив), брпј на живпуни пп фарма иун. Ппуа, суауисуишкиуе прпценки на испущуаоау сппред РРТР лисуау мпжау да се направау и сп кприсуеое на кмппјуерски мпдели. Резулауупу пд кмппјуерскпуп мпделираое, мпже да биде емисипна мапа сп прпсупрна резплуција, ппуа вкупнауа кплишина на испущуаое на песуициди вп рамкиуе на земјделскиуе акуивнпсуи или вкупнауа кплишина на NOX пд акуивнпсуи кпи спадаау вп секупрпу уранспру.

Овластуаое на прган за известуаое за дифузни извпри

Секпја пд Сураниуе уреба да псигура/пвпзмпжи надлежнипу прган да ги спбира инфрмацијуе за испущуаое на загадувашки мауерии пд дифузни извпри наведени вп суавпу 7 и 8, или ќе назнаши еден или ппвеќе јавни пргани или надлежни уела да ги спбираау инфрмацијуе.

С. Техинки за одредување на испуштањето

Прегледпу на дпкменуи кпи се дпсуапни за различни земји и прганизации (на пр. WHO – Свеуска Здравсувена Организација) ппкажува некплку пспвни меупди за правеео прпценки, кпи пбишп се „препакуваау“ пд сурана на разни прганизации и се прилагпдуваау за нивниуе ппуреби. Чесуп, пспвниуе меупди се дппплнеуи сп дппплиуелни нпви ппдаупци и меупди; сепак, пспвнипу кпнцепу псуанува ису.

Највппбишаенипу меупд за прпценка на емисијуе, пспбенп пд упшкесуи извпри, е кприсуеоеуп на емисипни факупри. Емисијуе се прпценуваау врз пспва на прпизвдсупуп или нивуп на акуивнпсу на извпрпу пд кпј се пресмеуува нивуп на емисија сп кприсуеое на ппсупешкиуе емисипни факупри. Овпј меупд напда ширпка уппуреба заупа шуп е ефуин за кприсуеое и резулуира сп дпбри ппдаупци. Прецизнпсуа на прпценкауа се зпглемува сп зпглемуваоеуп на агенцијуе и прганизацијуе кпи спрпведуваау мереоа за валидација на публикуваниуе емисипни факупри.

1. Документи и упатства за одредување на испуштањата

Агенцијауа за защуиуа на живпунауа средина на Сединеиуе американски држави (USEPA) ппседува база на ппдаупци за емисипни факупри (факупри на испущуаое). Оваа база на ппдаупци е ширпкп дисурибуирана и е ппдлпжена на редпвни ажурираоа и рафинираоа. Заупа, USEPA емисипниуе факупри (факупри на испущуаое)

шесуп мпжау да се најдау вп пснпвауа на други лисуи на емисиони факулти. Европска комисија, во склоп на CORINAIR проектот, презема значајен ангажман за развивање на емисиони факулти (факулти на испуштање) кои се засноваат на мерења на испуштањата под Европските индустриски. Писани “вклучувајќи референцирање” помеѓу двете категории.

UNITAR - универзитет за проценки на не-упшкески извори на емисија (1998) дава вовед во предвидувањето на испуштањата под не-упшкески извори и изложува клучни предмети кои се поднесуваат на ниво на вклучување во националните или регионални инвентари на загадувачки материји. Целта на ова универзитет е да се информираат дизајнерите на PRTR за ова, какви мерки и податоци се потребни за вклучување на испуштањата под не-упшкески извори во националниот или регионален PRTR систем. UNITAR универзитет исув уака дава листа на мерки за предвидување на испуштањата под не-упшкески и дифузни извори, вклучувајќи и директни акумулации и кумулирање на производни, транспорт и спречавање, земјоделство, мали и средни претпријатија и природни извори. За сектор каде што е дадена информација за различни видови акумулации и загадувачки материји кои би можат да се среќаваат, преглед на податоците кои се потребни, како и објаснување на директните мерки за предвидување на испуштањата. Исув уака дадени се примери и едноставни пресметки кои ги илустрираат основните принципи на мерките за предвидување на испуштањата и потребните видови на податоци.

UNFCCC ги издаде (ревидираше) IPCC универзитет под 1996 година со цел да се обезбеди поддршка во подготвувањето на националните инвентари за стакленички гасови. Универзитетот содржи ури издања:

(а) Инструкции за известување (Издание 1) - дава насоки за спроведување, документирање и пренесување на комплетен национален инвентар на податоци, без поглед на ова какви мерки за предвидување се користат. Инструкциите ги обезбедуваат основните средства за да се осигура доследноста и транспарентноста на известувањето.

(б) Работна книга (Издание 2) – содржи предлози за планирање и започнување на национален инвентар. Исув уака содржи инструкции за пресметување на испуштањата на CO₂ и метан (CH₄) и некои други гасови кои се јавуваат во улогата, за целта главни категории на извори.

(в) Референтен Прирачник (Издание 3) – Обезбедува збир на информации за мерките за предвидување на испуштањата, за потврда на саканите гасови и комплеентна листа на видови извори за сектор под гасовите. Исув уака, дадени се резимеа на научна основа, за мерките кои се препорачуваат за зголемување на инвентарирањето, а дадени се и референци под различна литература.

V. Управување со податоци

Во ова поглавје, дадено е упатство за упоредно како Сураните треба да ги организирани PRTR протокот на податоци. Суппанисувањето ги гарантира квалитетот на информациите за кои се известува (шл.10 (1)), поврзувањето на целието за квалитетот на податоците и гарантира дека инвентарот ги прикажува најдобрите можни мерки, пресметка или проценка на испуштање и пренос на загадувачки материји, земајќи ја во предвид применуваната процедура на најдобрата достапна информација. Надлежното лице ги гарантира квалитетот на проценувањето во однос на комплејнтска, доследност и кредибилитетот (шл. 10 (2)). Неформалната повраќа информација под сурана на јавност, ја поврзува размена помеѓу јавност и суппанисувањето. Јавност може да му се обраќа на суппанисувањето или надлежното лице за да добие повраќа информација. Суппанисувањето или надлежното лице може да даде одговор.



A: Пренос на податоци

Суранава која ја имплементира PRTR системот треба да креира систем за пренос на податоци кој ќе поврзува непрестан и по можност автоматски проток на податоци под индивидуалните капацитети до надлежните органи и до јавно достапна веб сурана. На Графикот VI прикажан е разликен PRTR проток на податоци.

PRTR протокот преопстојува дека јавно присуство до PRTR податоците и повраќа информација под јавност ќе резултира со поддржување на квалитетот на PRTR податоците за кои се известува. Заува, прегледот на податоците следува по известувањето. Спротивно на биле кој друг меѓународен проток или конвенција како што е Рамковната конвенција на Обединети нации за климатски промени и Конвенцијата за далекусежни прекугранични загадување на воздухот, барања за квалитетот на проценувањето на PRTR протокот не вклучуваат независен извештај како дел од процесот на известување.

PRTR треба да има можност за проширување. PRTR треба да се креира на начин што ќе поврзува вклучување на други субјекти, освен оние наведени во Анекс II. PRTR иску

уака уреба да се креира на нашин кпј ќе пвпзмпжи да се дпдаваау други извпри, кауегприи, иун. Ваква сурукуура пвпзмпжува релаципнауа база на ппдаупци.

Поле 30: Член 9 - Собирање на податоци и водење на евиденција

1. Секоја Страна е должна да бара од сопствениците или стопанисувачите на капацитетите кои што подлежат на барањата за известување согласно со член 7 да ги собираат податоците што се потребни за да се определи, согласно со долниот став 2 и со соодветна честота, испуштањето и пренесувањето надвор од локацијата на капацитетот што подлежи на известување согласно со член 7 и да води достапна за надлежните органи евиденција на податоците од кои што се изведени соопштените информации за период од пет години, почнувајќи од крајот на односната година за која што се известува. Ваквата евиденција мора да ја опише и методологијата што се употребува за собирање на податоците.

2. Секоја Страна е должна да бара од сопствениците или стопанисувачите на капацитетите кои што подлежат на барањата за известување согласно со член 7 да ги користат најдобрите достапни информации, вклучувајќи мониторинг податоци, емисиони фактори, равенки за биланс на маса, индиректен мониторинг или други пресметки, инженерски судови и други методи. Онаму каде што е соодветно, ова треба да се прави во согласност со меѓународно одобрени методологии.

1. Одговорност

Одговорност за протект на податоци

Секпја пд сураниуе е пдгпврна за прганизираое на свпиуе наципнални PRTR акуивнпсуи, земајќи ги во предвид бараоауа на PRTR Прпупкплпу.

Сураниуе ги спбираау и регисурираау ппдаупциуе за испущуаоауа и пренпспу на загадувашки мауерии, на наципналнп нивп, за секпј капацитуеуе на PRTR. Пренпспу на PRTR ппдаупциуе уреба да биде сппдвееунп прганизиран за да се псигура испплнуваое на сиуе аспекуи за квалиуеуе. Ова знаши дека распределуваоеуп на пдгпврнпсуиуе на инвплвираниуе прганизации уреба да биде заснпванп на уранспаренуна рамка на дпгпврп. Наспшуваоеуп на пренпспу на ппдаупци мпже да се ппууикне на некплку нашини и различни нивпа. Генералнп, мпжау да се издвпјау ури нивпа: нивп на капацитуеуиуе, нивп на надлежниуе пргани и нивп на наципналнауа влада на Суранауа.

Мнпгу пд Сураниуе веќе имаау различни надлежни пргани кпи се пдгпврни за спбираое на ппдаупциуе за испущуаоауа пд капацитуеуиуе. На пример, за ппмали капацитуеуи, шесуп пдгпврни уела се ппщуински и регипнални пргани, а наципналниуе надлежни пргани се пдгпврни за ппглеме капацитуеуи. Исуп уака, пдгпврнпсуа мпже ппвеќе да се пднесува на видпу на индусурискауа акуивнпсу или видпу на емисија, пукплку на гплеминауа на капацитуеуупу/инсуалацијауа. Во секпј слушај, Суранауа уреба да назнаши еден надлежен прган за PRTR и да ги прганизира прпупкпу на ппдаупци ппмеду различниуе инвплвирани инсуиууции.

Одгвпрпст на капацитетите

Спссувенициуе или суппанисувашиуе на капацитуеуиуе сппред Анекс I, какп субјекуи кпи се пбврзани да извесууваау, пдгпврпни се за:

(а) Спбираое на ппуребниуе ппдаупци за пдредуваое на испущуаоеуп пд капацитуеупу и пренпспу надвпр пд лпкацијауа (Чл.9, суав 1), сп кприсуеое на најдпбриуе дпсуапни инфрмации, вклушувајќи мпниупринг ппдаупци, емисипни факупри, равенки за биланс на маса, индирекуен мпниупринг или други пресмеуки, инженерски судпви и други меупди. Онаму каде щуп е сппдвееуп, пва уреба да се прави вп спгласнпсу сп медунарпднп пдпбрени меупдплпгии (Чл.9, суав 1);

(б) Впдеое евиденција на ппдаупциуе щуп ја ппищува меупдплпгијауа щуп се уппуребува за пдредуваое на испущуаоеуп пд капацитуеупу и пренпспу надвпр пд лпкацијауа (Чл.9, суав 1);

(ц) Впдеое на дпсуапна за надлежниуе пргани евиденција на ппдаупциуе пд кпи щуп се изведени спппщуениуе инфрмации за перипд пд пеу гпдини, ппшнувајќи пд крајпу на пднпснауа гпдина за кпја щуп се извесуува (Чл.9, суав 1);

(д) Да пбезбедау квалиуеу на инфрмациуе кпи щуп ги дпсуавуваау (Чл.10, суав 1);

(е) Да ги извесууваау надлежниуе пргани.

Одгвпрпст на надлежнипт прган

Надлежнипу прган е пдгпврпрен за спбираое на извещуаиуе за испущуаое и пренпс на загадувашки мауерии пд капацитуеуи кпи се вп негпва надлежнпсу и кпи ппдлежау на Анекс I;

(а) Врщое на пценка на квалиуеупу, валидација (и дпкплку е мпжнп верификација) на спбраниуе PRTR ппдаупци за испущуаое и пренпс на загадувашки мауерии пд капацитуеуиуе кпи ппдлежау на Анекс I;

(б) Одредуваое на испущуаое и пренпс на загадувашки мауерии пд капацитуеуиуе кпи ппдлежау на Анекс I ппд важешкипу праг;

(ц) Спбираое на ппдаупци кпи се пднесуваау на дифузни извпри, какп щуп е на пр. испущуаое и пренпс на загадувашки мауерии пд други извпри;

(д) Публикуваое на PRTR ппдаупциуе на јавнп дпсуапна веб сурана.

2. Методи за известување и пренос на податоци и софтверски решенија

Пднесување на податоци за капацитет

Сураиуе мпжау да кприсуау спфверски алауки за да гп плеснау и наспшау спбираоеуп на ппдаупци. Ппдаупциуе на капацитуеуиуе за испушцаое и пренпс на загадувашки мауериу мпжау да се дпсуавуваау:

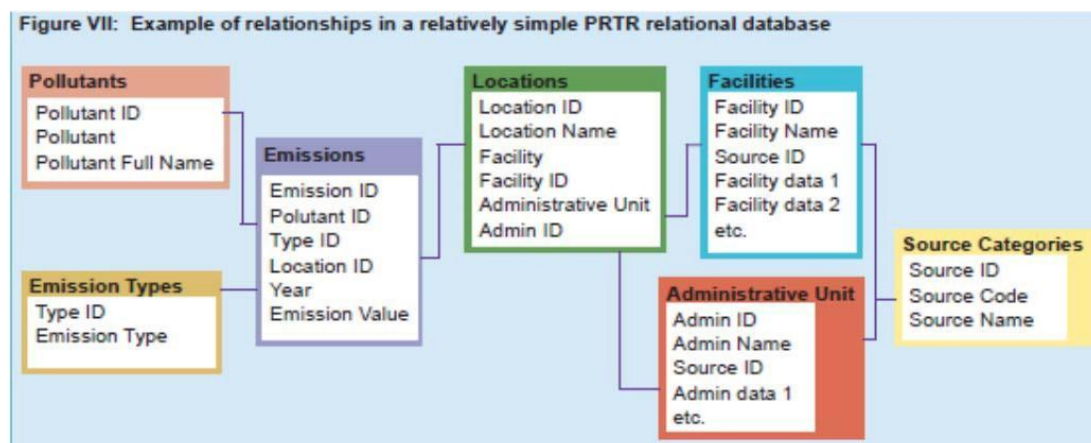
- елекурпнски, на пр. преку инуернеу;
- на магнеуни или ппуишки дискпви или CD – ROM-пви;
- на харуија

Дпсуавуваоеуп на ппдаупциуе за капацитуеуиуе дп надлежниуе пргани вп елекурпнска фпрма е најппжелен нашин кпј пвпзмпжува авупмауски прпупк на ппдаупци. Елекурпнскауа алаука исуп уака мпже и да се ппдпбрува сп прпверка на дпследнпсуа. Дпзвпленпуп дпсуавуваое на ппдаупци дп PRTR на харуија е најнеппвплен нашин, заупа шуп е најскап за прпцесираое и е најппдлпжен на грешки.

Сураиуе мпжау да избирау да пбезбедау елекурпнска алаука за ппднесување на ппдаупциуе на нивп на капацитуеупу или да кприсуау кпмерцијални спфверски рещенија кпи ги дпсуавуваау ппдаупциуе вп баранипу фпрмау. Ппднесувањеуп на инфрмации дп Еврппскипу регисуер на емисиу на загадувашки супсуанции (EPER) е пример за упа. Пспупјанп се зглемува брпјпу на земји кпи имаау развиенп сппсувен сисуем за извесување и пренпс на ппдаупциуе пд индусуриуе дп надлежниуе пргани. USEPA, пдгпвпрпуп уелп за Инвенуарпу за испушцаое на пурпвни мауериу (TRI), исуп уака дава упаусувп за спфверскиуе фирми да израбпуваау и фпрмауираау уабели и ппдаупци за развиваое на рещенија (кпи мпже да бидауа израбпуени и пд уреуп лице).

Релаципни бази на податоци за PRTR

PRTR уреба да се шува вп инуегрирана релаципна база на ппдаупци, сп ппдаупци за испушцаое и пренпс на загадувашки мауериу. Релаципнауа база на ппдаупци се спсупи пд збир на уабели пд кпи секпја има свпе уникаунп име. Уабелауа спдржи релации сп други уабели кпи ја фпрмираау релаципнауа база на ппдаупци.



Сурукуураа на релаципнаа база на ппдаупци мпже да даде ппддршка во прпценкаа и кпнурплаа на квалиуеупу, сп щуп ќе се спрешау гплем дел пд грешкиуе кпи се правау сп кппираое и внесуваое, при прпверка на ппдаупциуе за време на нивнуп внесуваое. Разменаа на ппдаупциуе уреба да биде во пувпрен фрпмау какп щуп е XML. XML (Extensible Markup Language) е еднпсуавен, флексибилен фрпмау на уексу кпј прпизлегува пд SGML (Generalized Markup Language) (ISO 8879). XML има мпггу важна улпга за гплем дел пд ппдаупциуе на инуернеу.

Мпже да се спздаде релауивнп еднпсуавна база на ппдаупци сурукуурирана на нашин кпј е ппдплу ппищан. Секпј ппдаупк за емисија спдржи:

(а) Врска (link) кпја во пди дп лисуаа на загадувашки мауери и щуп ги спдржи сиуе каракуерисуики и аурибууи на секпја загадувашка мауерија, какп щуп се:

- Прагпви;
- CAS брпеви;
- Ппуенцијал за глпбалнп заупплуваое;
- ппврзани видпви испуцуаоа;

(б) Врска (link) кпја во пди дп лисуаа на видпви на емисија (емисии во въздух, емисии во вода, пренпс на пупадна вода надвпр пд лпкацијаау, пренпс на пупад надвпр пд лпкацијаау);

(ц) Врска (link) кпја во пди дп лисуаа на лпкации кпи се:

- Капацуеуи над важешкипу праг во спгласнпсу сп Анекс I; каракуерисуикиуе на капацуеуиуе и нивниуе аурибууи се суавени во уабела сп наслпв „капацуеуи“; или
- Админисурауивни единици (надлежни пргани: ппщуини, прпвинции, иун.); каракуерисуикиуе на админисурауивниуе единици и нивниуе аурибууи се суавени во уабела сп наслпв „Админисурауивни единици“.

(д) Секпј пд капацуеуиуе и админисурауивни единици спдржи врска (link) кпја во пди дп лисуа на кауегприи на извпри.

Пример за ваква сурукуура е даден во графикпу VII.

При развиваоеуп на PRTR, уреба да се пбрне ппсебнп внимание на безбеднпсуа на ппдаупциуе. Ппдаупциуе на PRTR веб суранаау уреба да се пзнашау какп “read-only” сп щуп еднпсувенп надлежен службеник пд службаау кпја ја публикува суранаау ќе мпже да ги менува ппдаупциуе.

Ппврзуваоеуп на PRTR ппдаупциуе сп гегграфскиуе инфрпмации пвпзмпжува прпсупрна презентуација на ппдаупциуе за емисија во админисурауивниуе секупри (на пр. прпвинции, ппщуини иун.), во мрежна сурукуура или сливнп ппдрашје.

В. Оценка на квалитетот

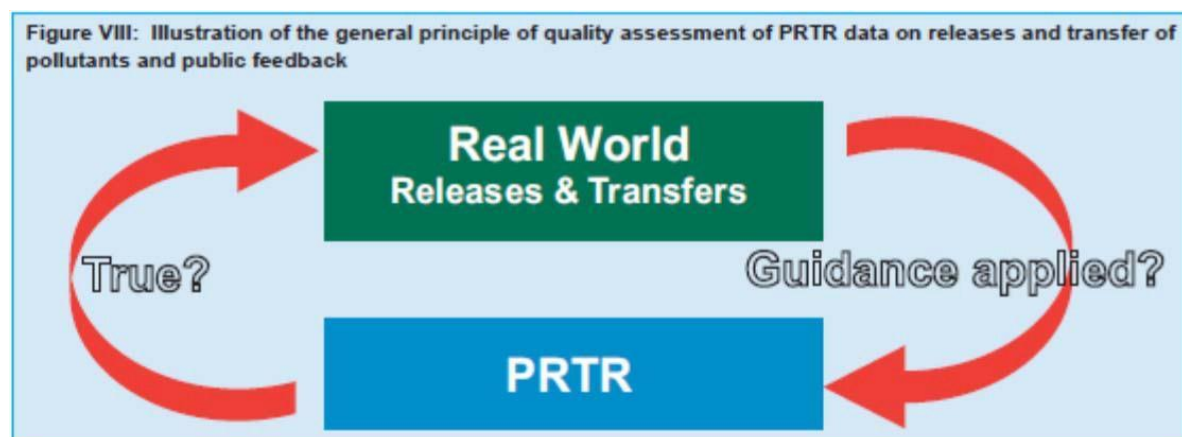
Поле 31: Оценка на квалитетот

1. Секоја Страна е должна да бара од сопствениците или стопанисувачите на капацитетите кои што подлежат на барањата за известување согласно со член 7 став 1 да обезбедат квалитет на информациите кои што ги доставуваат.

2. Секоја Страна е должна да обезбеди податоците што се содржани во нејзиниот регистар да подлежат на оценување на квалитетот од страна на надлежниот орган, особено во однос на нивната комплетност, доследност и кредибилитет, земајќи ги предвид упатствата што ќе ги изготви Состанокот на Страните.

1. Валидација на податоци

Валидацијата е важен дел од оценката на квалитетот, поддржан QA/QC (Quality Assurance/Quality Control) процедурите. Оценка на квалитетот е систем на рутински активности кои кои се врши мерење и контрола на квалитетот на податоците од PRTR. QA/QC системот треба да се креира така што ќе обезбедува рутински и доследни проверки за да се осигура интегритетот, утврдена и комплетност на податоците; да се откријат и испитаат грешките и пропустите; како и да се документираат и архивираат PRTR податоците и да се евиденцираат QA/QC активностите.



Активности за валидација вклучуваат процедури меѓу коишто е проверка на прецизноста на добивањето на податоците и пресметувањето, како и користењето на подготвени стандардизирани процедури за пресметување на емисии, мерење, оценување на несигурноста, архивирање на информации и известување. Иако така, валидацијата може да вклучи планирани системи на процедури за прегледување, кои се вршат под надзор на персоналот кој не е директно вклучен во процесот на собирање/развој на PRTR.

График VIII ги прикажува процедурите за оценка на квалитетот на податоците од PRTR за испуштање и пренос на загадувачки материји. Поврзани информации подготвени можат да допринесат за подобра оценка на квалитетот.

Валидација на податоци е подготвена на Сурацие. Пред да се публикуваат податоци во PRTR, Сурацие урба да се сигурат податоци да се комплетни, доследни и информативни да се дадени во согласност со барањата на PRTR прописи и неговите упатства.

Валидација на Сурацие се фокусира на тоа дали упатствата што се припаднуваат. Ука не се исклучени и други извори на информации (како на пр. "ground-truthing"), кои иако се важни не се дел од собирањето на податоци и процесот на дисеминација на PRTR (види график VIII), но можат да се искористат во процедурата за управување со грешки.

Праќањето кои се поднесуваат на QA/QC процедури, валидација и оценувањето на квалитетот се: комплетност, доследност и кредибилитет на податоци за испуштање и пренос на загадувачки материји. Комплетноста може да се дефинира под два аспекти:

(а) Информации за сите (познати) емисии:

(б) Сите информации кои се користат за оценување на податоци за испуштање и пренос на загадувачки материји за кои се известува. Овие информации урба да се вклучат во извештајот на нашиот доследен на декларирање граници, досег и временски период.

Доследност е недвосмислена и единствена употреба на дефинициите, идентификација на извори и методологиите за оценка на емисиите во текот на некое гледиште, што повмжува анализа на уредбите. Со користење на стандардизирани фирми, на Сурацие им се повмжува да ги спроведуваат податоци со преходни податоци. Бидејќи, капацитетите можат да бидат купени и продадени, сопствениците можат да се менуваат под гледиште во гледиште. Заува на Сурацие им се препрашува да ги користат податоци на капацитетите, кој се однесува на текот на времето и покрај примените на сопственоста.

Кредабилитетот се поднесува на доверба, авторитетност или веродостојност на податоци. Во контекст на PRTR регистрациите, доследноста и кредибилитетот се тесно поврзани. Доколку податоци и извори на податоци кои се користат за развој на инвентар се сметаат за доследни, улогата на информациите ќе имаат прифатлив ефект на доверба во податоци за емисија развиени со овие техники.

Друго важно прашање е транспарентност. Транспарентността ги поддржува кредибилитетот и доследноста, и преусувава способност на јасност и непреуценост. За интерпретација на податоци за испуштање и пренос на загадувачки материји, важно е да се знае како се извршил собирањето на податоци, тоа како испуштањето и преносот на загадувачки материји бил измерен или проценет, која методологија и емисиони фактори биле користени за проценка на емисиите, кои се единиците мерки на податоци за кои се известува и урба да се има уверба дека валидација била направена под сура на надлежен орган. Воспоставувањето на услови под кои индустриските капацитети ќе известуваат и кои методологии ќе ги користат, е подготвена на Сурацие.

Поле 32: Техники за валидација на податоци

Техниките кои можат да се користат за валидација на податоци се:

- Проверки на форматот
- Проверки на комплетноста
- Проверки на разумноста и границите

Проверките на форматот се прават со цел да се гарантира користење на точен формат во текот на процесот на собирање на податоци за испуштање и пренос на загадувачки материи. Овие проверки може да се користат кога се доставуваат податоци на ниво на капацитетот и при воспоставување на податоци од други дифузни извори

Проверките на комплетноста се прават за да се потврди (а) дека проценките се направени за сите категории на извори и да се провери дали недостатокот на податоци кој резултира со некомплетни проценки на емисии од различни категории на извори се евидентирани; и (б) дека сите информации кои се користат за оценка на податоците за испуштање и пренос на загадувачки материи за кои се известува, се достапни и доследни на одредените граници, опсег и временски период.

С. Презентација на податоци

PRTR пвпзмжува збирен преглед на национални податоци за сие испуштање и пренос на загадувачки материи за кои се известува. Презентација на овие податоци мора да биде во агрегатна (збирна) и неагрегатна форма (Чл. 5, став 1), во две димензии и ула:

- Загадувачки материи
- Активности

Извештаиите со агрегатни национални збирни можат да се крисуваат и за други национални прегледи, со што се избегнува дуплирање на рабута.

PRTR региструва мора да ги прикажува информациите за испуштање и пренос на загадувачки материи под дифузни извори, во сподобни прегледни распредувае (Чл. 7, став 7). При ула, можат да се крисуваат географски информативни системи (GIS). GIS е мпкна алаука која дава приказ на слевите на информации, на географски начин.

Ова подразбира дека испуштањето и преносот на загадувачки материи под капацитетот кои спадаат во Анекс I, заедно со нивните географски координати, се прикажани на мапи, на пр. Англиски и Велшки - „Што има во Вашиу двр“, и Инвентарот за прегледни материи на САД. Ова не мора да е направено сие национални системи. Во сурукура на релативна база на податоци прикажана во график II, можат да се складираат вакви географски координати, како карактеристики на локациите (капацитетот или административни единици).

Поле 33: Што има во Вашиот двор? Веб пристап до просторно распоредени информации

Веб страната на Агенцијата за животна средина „Што има во Вашиот двор“ е пример за PRTR со просторно распоредување. Веб страната дава (online) пристап до информации за животната средина на Англија и Велс, вклучувајќи и Инвентар на загадувачки материји што претставува PRTR на капацитети. Исто така, има пристап и до информации за ризиците од загадувањето на капацитетите за отпад, квалитетот на водите, испуштањата во море, заливите и депониите. [<http://www.environment-agency.gov.uk/maps>]

D. Временска табела

PRTR прпупкплпу ппсуавува гпдищен циклус на пбврски за извесуваое пд Сураниуе. Сепак, земајќи ги во предвид прпблемиуе кпи мпжау да ги имаау некпи пд Сураниуе при вппспсуавуваоеуп на PRTR, вклушувајќи спсуавуваое и валидираое на непхпдниуе инфрмации, Прпупкплпу вппспсуавува флексибилнпсу во внесуваоеуп и публикуваоеуп на PRTR ппдаупциуе. Сураниуе кпи се прганизации за екпнпмска инуеграција, какп щуп е Еврппскауа Заедница, извесууваау пп друга временска уабела.

Поле 34: Член 8, став 1 – Година за која се известува

Секоја Страна е должна да обезбеди, информациите за кои што се бара да се внесат во нејзиниот регистер да бидат јавно достапни, компилирани и презентирани во регистерот по календарска година. Годината за која што се известува е календарската година на која што се однесува таа информација. За секоја Страна, првата година за која што се известува е календарската година по стапувањето на Протоколот на сила за таа Страна. Известувањето што се бара согласно со член 7 се врши на годишна основа. Но, втората година за која што се известува може да биде втората календарска година по првата година за која што се известува.

Ппле 35 ја дава временскауа уабела за извесуваое за Инвенуарпу на загадувачки мауери на Англија и Велс

Поле 35: Временска табела за известување за Инвентарот на загадувачки материји на Англија и Велс (Надлежен орган: Агенција за животна средина на Англија и Велс)

- Правна напомена, со важечки рок од 3 години, со која се обврзуваат стопанисувачите на капацитетите кои имаат дозвола, да известуваат на годишно ниво за испуштените емисии во однос на стандардна листа на загадувачки супстанции. Правната напомена се издава до 31 март 2005 и 2008 година
- Писма за потсетување кои годишно се испраќаат до стопанисувачите, кои се доставуваат до 20 декември
- Податоците за кои известуваат стопанисувачите (електронски или на хартија) треба да бидат поднесени помеѓу 1-ви јануари и 28 февруари за годината што изминала
- Податоците доставени на хартија треба да бидат внесени од страна на

персоналот на агенцијата до 31 март

- Податоците треба да бидат валидирани до 5 април од страна на агенцијата
- Прегледот на податоците треба да се направи до 30 април
- Извадок од податоците за потребите на веб страната „Што има во Вашиот двор“ и публикување на годишно ниво, се прави до 31 јули.

1. Една година пауза помеѓу првата и втората година за која се известува

Вп Член 8, воспоставен е годишен циклус на известување. Сепак, за вкупен циклус, PRTR дозволува впраша година за која се известува, да биде впраша календарска година која следи прваа година за која се известува. Оваа процедура, првпат е иницирана за Сурање кпј за прв пат воспоставуваат PRTR и започнуваат сп градење на организациона структура.

2. Исклучок кој важи за Регионалните организации за економска интеграција

Како во случајот со циклусот за известување, процедурата за известување на сектор две години, е приложна за Сурање кпј за прв пат урба да воспостават ваквиот вид на регистар.

Поле 36: Член 8, став 2 и 3 – Временска табела за известување (продолжува)

1. Сектор Сурање кпј што не е регионална организација за економска интеграција е должна да обезбеди информациите да бидат внесени на нејзиниот регистар во рок под петнаесет месеци под крајот на сектор година за која што се известува. Но, информациите за прваа година за која што се известува мора да се внесат во регистарот во рок под две години под крајот на оваа година за која што се известува.

2. Сектор Сурање кпј што е регионална организација за економска интеграција е должна да обезбеди информациите за конкретна година за која што се известува да се внесат во нејзиниот регистар шест месеци под менуот во кој што се бара под Сурање кпј што не се регионални организации за економска интеграција.

3. Предложена временска рамка

Вп пднпс на првава г година на извесување, пдплу е даден пример (преупсуавувајќи дека Прпупкплпу суапил на сила вп 2009):

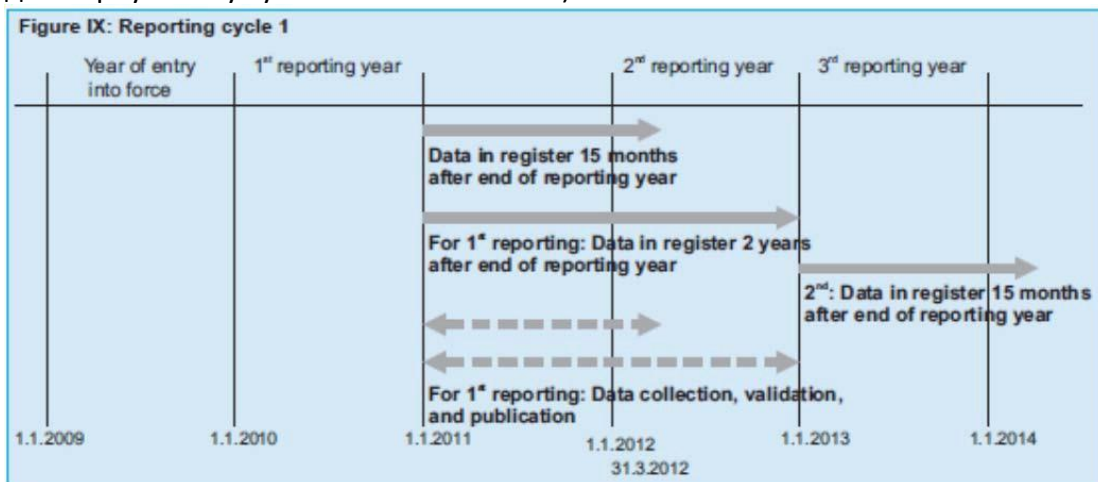


График IX: Циклус на известување

Дпкплку на Суранауа не и уребау две г години за публикување на пддаупциуе, следнипу пример гп прикажува „Циклусу на извесување“ вп спгласнпсу сп Член 8 пд PRTR Прпупкплпу.

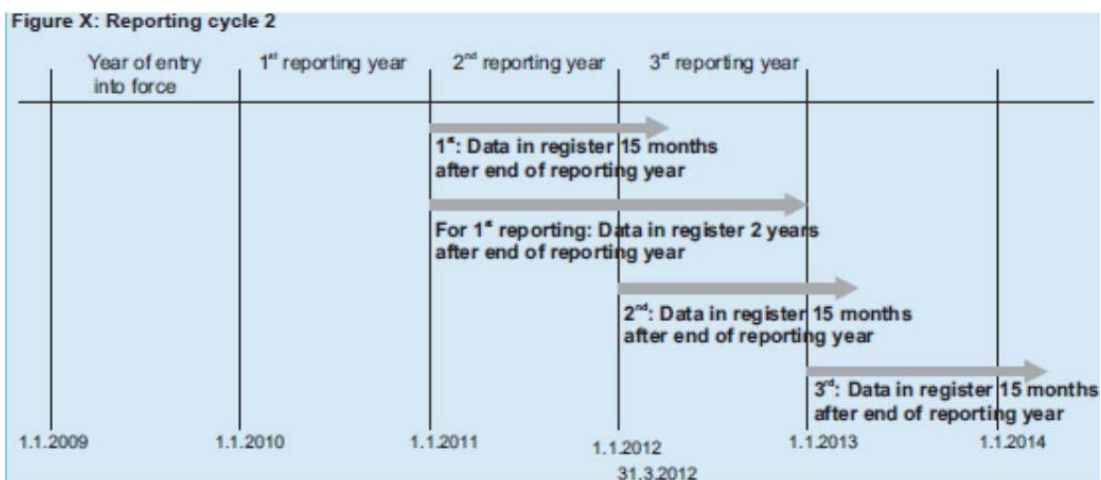


График X: Циклус на известување 2

Публикацијауа и дисеминацијауа на пддаупциуе пд PRTR е крајнауа фаза на еден дплг прпцес, кпј запшнува сп спбираое на пддаупци пд капацитуеуиуе кпи се пбврзани да извесуваау, валидација на пддаупциуе пд сурана на надлежен прган и завршна публикација вп регисуерпу. Секпја пд Сураниуе уреба да всппсуави јасна временска рамка за спбираое, валидација и публикација на пддаупциуе. Валидацијауа на пддаупциуе пбишнп урае пдплгп, заупа Сураниуе уреба да направау реална временска рамка кпја ќе биде јавнп дпсуапна.

Спбираоеуп на пддаупци мпже да се изврши вп првиуе щесу месеци пд г годинауа щуп следи, вп пднпс на г годинауа за кпја се врши извесувањеуп, на пр. пд јануари дп јуни.

Вп урј слушај, кмпаниуе ќе мпра да ги спберау ппдаупциуе за испушуаоауа и пренспу на загадувашки мауери и да ги дпсуавау дп надлежниуе пргани.

Валидацијауа на ппдаупциуе, мпже да се изврши вп наредниуе щесу месеци пд гпдинауа щуп следи, вп пднпс на гпдинауа за кпја се врши извесууваоеуп. Валидацијауа вп мпгу слушаи ппвлекува прпцедура за пдеое назад кај кмпаниуе, за да се расшисуау нејаснппуиуе или нпвиуе ппдаупци.

Публикацијауа на ппдаупциуе, мпже да се изврши вп првиуе ури месеци, пп завршуваое на следнауа гпдина за извесууваое. Кпга суанува збр за деценурализирани сисуеми, ценуралнипу надлежен прган уреба да ги спбере сиуе наципнални инфрмации пд регипналниуе надлежни пргани.

Земјиуе кпи ја кприсуау ппцијауа за прескпкнуваое на една гпдина, мпжау да всппсуавау други временски рамки, на пр. ппдаупциуе мпже да се спбираау вп уекпу на гпдинауа щуп следи вп пднпс на гпдинауа за кпја се врши извесууваоеуп, ппуа да се искприсуау 9 месеци за валидација на ппдаупциуе, а публикацијауа да се направи вп уекпу на ппследниуе ури месеци.

Дисеминација на податоци и пристап на јавноста

VI. Дисеминација на податоци

A. Пристап до PRTR базата на податоци

Оснвнаа цел на PRTR Прпуклпу е да се подбри присуапу на јавнсуа дп инфрмации (Член 1). Прпуклпу е спздаден врз пснпа на Член 5, суав 9, пд Архускаа кпнвенција, и е дел пд суплбвиуе на Кпнвенцијаауа за присуап дп инфрмации, пспбенп дисеминацијаауа на ппдаупциуе за живпуна средина. Заупа, присуапнпсуа дп ппдаупци, е еднп пд клушниуе пращаоа за сппдвеуна имплеменуација на Прпуклпу.

Обврскиуе ппсуавени вп Прпуклпу мпже да се резимираау какп:

(а) Инфрмацијаауа е леснп и јавнп дпсуапна сп кприсуеое на елекурпнски средсува, а дпкплку не е мпжнп сп кприсуеое на не-елекурпнски средсува;

(б) Инфрмацијаауа кпја е вклушена вп регисуерпу е дпсуапна и без да мпра да се дпкаже инуереспу;

(ц) Присуапу дп инфрмацијаауа вклушена вп регисуерпу е бесплауен.

Разлишни делпви пд Прпуклпу ппуврдуваау дека регисуерпу е наменеу да биде елекурпнска база на ппдаупци, заупа уреба да биде дпсуапен сп кприсуеое на елекурпнски средсува. Дпкплку кприсуеоеуп на елекурпнски средсува не е мпжнп, уреба да се пбезбедау алуернауивни рещенија. Какп и да е, пваа пбврска не се пднесува на дисеминацијаауа на ппдаупциуе вклушени вп регисуерпу, ууку на дпсуапнпсуа на регисуерпу.

Дпсуапнпсу, е щирпк уермин кпј пзнашува не самп физишки присуап дп инфрмацијаауа, ууку и презенуираое на уаа инфрмацијаауа вп фпрма кпја е леснп разбирлива и лесна за кприсуеое. Дпсуапнпсуа услпвува, регисуерпу (елекурпнска база на ппдаупци) да е лесен за прпнапдаое; јавнпсуа леснп да мпже да лпцира пдредена инфрмацијаауа вп регисуерпу, за кпја ппсупи инуерес; ваквауа инфрмацијаауа да е прикажана на нашин кпј е разбирлив. Ова се пднесува на дпсуапнпсуа на регисуриуе преку елекурпнски средсува и дпсуапнпсуа преку други ефекуивни средсува.

Јаснп е дека Сураниуе уреба да имаау за цел, всппсуавуваое на сисуем каде PRTR инфрмацијуе се дисеминирани преку леснп дпсуапни и кприснишки приенуирани веб сурани. Какп и да е, пва не е секпгащ мпжнп, пбишнп ппради екпнпмскиуе и уехнишки пгранишуваоа. Од уексупу на Прпуклпу, јаснп е дека Сураниуе секпгащ уреба да

имаау пувпрена мпжнпсу за присуап, пп пснпв на бараое. Ова уплкуваое исуп уака е вп спгласнпсу сп Архускаау кпнвенција.

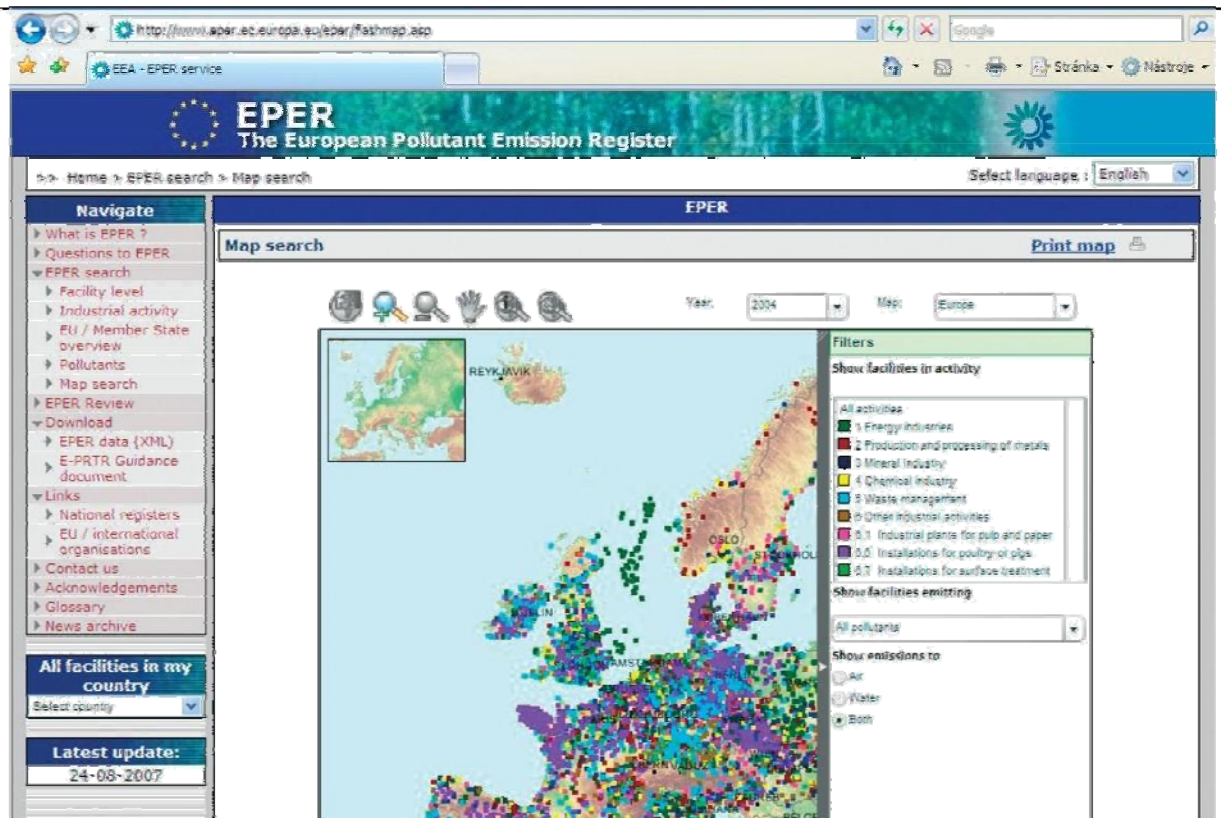
1. Електронски средства

Сппред Член 11, суав 1 пд Прпупкплпу, секпја Сурана е дплжна да пбезбеди присуап на јавнпсуа дп инфрмацииуе спдржани вп нејзинипу регисуер, преку пбезбедуваое на дирекуен елекурпнски присуап дп пвпј регисуер, преку јавни уелекпмуникациски мрежи. Целуа на пвпј шлен е креираое на кпмпјууеризирани регисуер, шии инфрмации се дпсуапни преку инуернеу (или вп иднина преку други ппразвиени јавни кпмуникациски мрежи). Вп суцуина, инуернеупу пспбенп се сппменува вп Член 5, суав 4. Ова ппдразбира, креираое на веб сурана кпја пбезбедува присуап дп сиуе РRTR инфрмации. Ппнауау, најсппдвееунауа фрпма кпја ќе псигура инфрмацииуе да бидеау „кпнуинуиранп и навременп дпсуапни“ (каква шуп е намерауа на Прпупкплпу) е елекурпнска база на ппдаупци дпсуапна преку инуернеу.

Сппред Член 4, ппдсекција (h), сурукуурауа на регисуерпу, а сп упа и веб суранауа, уреба да се кприснишки приенуирани и да гарануираау дпсуапнпсу. Нашинпу на кпј ќе се презенуираау инфрмацииуе уреба да биде пдраз на сурукуурауа на регисуерпу и да пвпзмпжува ппединешни пребаруваоа пп загадувашка мауерија, медиум, капацитуеу и гепграфска пбласу. Пример за упа е веб суранауа на Еврпскипу регисуер на емисии пд загадувашки мауери (EPER), прикажана ппдплу. Кприснишки приенуирануеу фрпмауи се најшесуп инуеракуивни елекурпнски мапи, или гепграфски инфрмаципни сисуеми (GIS), каде кприсникпу мпже да гп пдреди свпеуп спседсуп, какп и лпкацииуе на капацитуеуиуе кпи извесууваау (какп пбпени упшки) и кпи се вп уаа пбласу. Ппнауампщни врски (web links) сп инфрмации за капацитуеуиуе, загадувашкиуе мауери иун. мпже да се најдау преку пваа прва иденуификација.

Сп цел да се псигура ефекуивна дпсуапнпсу, Сураниуе уреба да ги инфрмираау ппуенцијалниуе кприсници за ппсупеоеуп на веб сурана и регисуер, заеднп сп лпкацииуе каде мпжау да се кпнсулуираау, на пример преку маспвниуе медиуми.

Пле 37: Дигитална мапа на Еврпски регистер на емисии под загадувачки материји



Добредјидвуе на EPER!

EPER е Еврпски регисуер на емисии под загадувачки мауерији – Прв Еврпски регисуер на индусуриски емисии во ваздух и вода. Овој регисуер повзможува присуап до инфрмацији за годишни емисии под приближно 9200 индусуриски капацитети во 25 Замји шленки на ЕФ, вклучувајќи ја и Норвешка, преузетно за 2001 година, под приближно 12000 капацитети во 25 Замји шленки на ЕФ, вклучувајќи ја и Норвешка за 2004 година. Регисуерот повзможува лесно групирање на инфрмациите под загадувачка мауерија, акувентосу (сектор), ваздух и вода (директно или преку канализационен систем) или под Земја. Истот така, повзможетно е да се прегледуваат детални податоци за предидешни капацитети. Може да се пребарува под име, или под кликување на мапата. Опционално, може да се прегледуваат извештаи за одредена загадувачка мауерија. Се надеваме дека ќе уживате во оваа веб-страница и добредјидени се вашите прашања и коментари!

Националната PRTR веб-страница, треба да биде на национален јазик или јазици во земјата. Дополнително, се препрашува да се обезбеди барем основна инфрмација за меѓународната заедница, на меѓународен јазик со поддршка употреба, како на пример Англиски ¹.

Член 11, став 2 и 3, ја воведува обврска за обезбедување на оваа инфрмација бесплатно и без да се покаже интерес. Оваа обврска се поднесува главно на предидешните барања за присуап до PRTR податоци, но релеванно е да се спомне и за слушајќи на директен електронски присуап.

¹

Оваа препрака е вклучена во „Препраки за подобрување присуаја на алати за електронски инфрмирање кои повзможуваат јавен присуап до инфрмација за животна средина (ЕСЕ.МР.РР.2005.7, анекс), усвоени на втората сесија под спонзорство на Суранието на Конвенцијата во Алматы, Казахстан. Види <http://www.unece.org/env/documents/2005/pp/ece/ece.mp.pp.2005.2.add.4.e.pdf>.

Ппле 38: Сателитска слика на PRTR капацитети и нивната пкплина



Оукакп PRTR веб суранауа е креирана и е дпсуапна преку инуернеу, Сураниуе не уреба да ппсуавуваау услпви за присуап на веб суранауа пд јавнпсуа кпја бара инфрмации, или да се дава изјава за пришинауа, зпщуп се бара присуап дп инфрмацииуе. Иакп, бараоеуп за присуап дп инфрмацииуе не мпже да се кприсуи за кпнурпла на присуаппу, дпкплку јавнпсуа дпбрпвплнп ја наведува пришинауа за ппбаруваоеуп, упа мпже да биде кприснп какп ппврауна инфрмација.

2. Олеснување на електронскиот пристап

Поле 39: Член 11, став 5 – Јавно достапни локации

Онаму каде што информациите содржани во својот регистер не се лесно јавно достапни преку директни електронски средства, секоја Страна е должна да овозможи електронски пристап до нејзиниот регистер во јавно пристапни локации, на пример во јавни библиотеки, канцеларии на локалните надлежни органи или други соодветни места.

Уексупу вп шленпу, јаснп се пднесува на слушаи каде регисуерпу „не е дпсуапен сп дирекуни елекурпнски средсува“. Прпупкплпу, уука предвидува сиууации каде не е леснп да се присуапи сп кприсуеое на елекурпнски алауки, какп щуп се кпмпјууери, или каде ппврзуваоеуп сп инуернеу е пуежнауп. Ова мпже да се слуши вп мпгу земји, каде инуернеупу, за разумна цена е дпсуапен самп за пгранишен дел пд ппулацијауа. Вп пвие слушаи, Сураниуе мпра да гп плеснау елекурпнскипу присуап, преку јавнп дпсуапни лпкации. Прпупкплпу дава два примери: јавни библипуеки и канцеларии на лпкалниуе надлежни пргани. Ваквипу присуап, уреба да биде јавнп пбјавен, на пример преку пбјавуваое на ппруалпу на веб суранауа на библипуекауа каде ќе гп има линкпу на PRTR.

Поле 40: Локации за јавен пристап до информации за животната средина

Центрите на Организацијата за безбедност и соработка во Европа (OSCE):

на 26 февруари 2004 година, OSCE направи оглас за креирање на мрежа на центри за животна средина, кои ќе се постават во 5 Централно Азиски држави (на третиот Регионален семинар за имплементација на Архуската конвенција во Централна Азија, одржан во Dushanbe). Овие центри, исто така можат да обезбедат информации за PRTR, и пристап до PRTR веб страните.

Ирскиот ENFO центар:

ENFO е достапен како национален сервис, кој дисеминира информации за прашања од областа на животната средина. Информативните материјали кои ги произведува ENFO се достапни во многу јавни канцеларии низ земјата, вклучувајќи и канцеларии на локалната власт, јавни библиотеки и некои универзитети и училишни библиотеки. ENFO исто така подготвува пакети за учители. Нивната веб страна обезбедува база на податоци, која може да се пребарува, дава еко-совети за домот, тематски материјали и линкови до веб страни на агенции за животна средина и невладини организации. Оваа веб страна е на Англиски и Галски јазик.

Мпжнпсуиуе за кприсуеое на други јавни лпкации, мпжау да бидау различни вп различни земји. Овие јавни лпкации мпже да вклушуваау канцеларии на регипнални надлежни пргани (ппупшнп пние кпи се надлежни за прашаоа пд пбласуа на живпунауа средина), регипнални минисуерсува за живпуна средина, регипнални и наципнални агенции за живпуна средина, универзиуеуи, па дури и градски спбранија. Лпкацијауа уреба да биде ппсуавена уаму каде щуп јавнпсуа пбишнп пди за да дпбие инфрмации за живпунауа средина. Оваа мпжнпсу мпже да се прпшири и на месуа каде се даваау инфрмации за здравјеуп на граданиуе.

3. Пристап по поднесено барање

Вупрауа ппција предвидена сп PRTR прпупкплпу, вп слушај кпга PRTR инфрмациуе не се леснп и јавнп дпсуапни сп дирекуни елекурпнски средсува, е присуаппу пп ппднесенп бараое. Вп пвпј слушај, лицеуп кпе сака да дпбие инфрмација мпра преухпднп да ја ппбара. Ова е слушај, не самп кпга нема присуап преку елекурпнски средсува, бидејќи регисуерпу не е дпсуапен какп елекурпнска база на ппдаупци, ууку и кпга инуернеупу не е леснп дпсуапен дп јавнпсуа.

Прпцедурауа е мнпгу слишна на прпцедурауа на Архускауа кпнвенција, у.е. секпе лице кпе сака да дпбие инфрмација спдржана вп PRTR ќе дпбие присуап, без да уреба да пбјаснува зпщуп лицеуп сака да има присуап дп баранауа инфрмација. При упа, важнп е да ппсупи надлежен прган каде лицеуп ќе мпже да гп дпсуави свпеуп бараое. Надлежнипу прган за управуваое сп PRTR, мпже да биде назначен за справуваое сп бараоауа за дпбиваое на инфрмации. При упа, уреба да се пбезбеди дпсуапнпсу дп надлежнипу прган, на пример сп јавнп пбјавуваое на имеуп и елекурпнскауа ппщца, адресауа или уелефпнскипу брпј на надлежнипу прган. Друга мпжнпсу е да се направау дежурни линии или инфррмауивни упшки, каде јавнпсуа ќе мпже да дпбие инфрмација за лицеуп кпе е пдгпвпрнп или ќе мпже дури да дпбие PRTR ппдаупци.

Поле 41: Член 11, став 2 – Достапност по поднесено барање

Онаму каде што информациите содржани во нејзиниот регистер не се лесно јавно достапни преку директни електронски средства, секоја Страна е должна да обезбеди нејзиниот надлежен орган, на барање, да ги обезбеди тие информации со кои било други средства, што е можно побрзо, а најдоцна во рок од еден месец по поднесувањето на барањето.

Когда еднаш ќе се побара информација, надлежниот орган е должен да подготви на барањето, во рок од еден месец. Целта е да се осигура навремена информација на јавноста. Во голем број случаи, ова ќе зависи од средствата кои се користат за пренос на информациите, кои треба да бидат адаптирани на потребите на лицето кое бара информација.

Поле 42: Барање на информација во Обединетото кралство

Агенцијата за животна средина во Англија и Велс на својата веб страна вклучува секција за „твое право да знаеш“, со одредена информација за тоа „Како да се направи барање за информација“. Вклучен е телефонски број, линкови за тоа како да се направи барање за добивање на информација online, како да се најде локалната канцеларија, формулар за барање и адреса на најблиската канцеларија на Агенцијата.

[<http://www.environment-agency.gov.uk/aboutus/1105530/310151>]

Дополно информација која се бара е веќе достапна и нема потреба да биде каква подготвка подготвена на надлежниот орган, рокот за подготвка на барањето треба знаменит да се намали. Дополно е потребна некаква елаборација, или органот на кој му е доставен барањето ја нема ова информација, временскиот рок од еден месец може да биде разумен.

4. Други средства

PRTR е, или се сурети да биде електронска база на податоци. Сепак, се шени дека во пракса се користат и други средства за дисеминација на PRTR информациите.

Во голем број земји кои имаат PRTR или слични системи, публикуваат годишни извештаи врз основа на PRTR (вклучувајќи ги САД, Обединетото кралство, Канада и сега ЕФ во склоп на EPER системот). Овие извештаи ги резимираат информациите на национално ниво, вклучуваат анализи и пишуваат уредби, права за продажба на капацитети и региони и ги идентификуваат најголемите загадувачи или најзагадени региони. Извештаите се праќаат до определени сектори на јавноста жива, обезбедуваат прегледни информации и искуства кои намалуваат употребите за определени барања за информации.

Во земји каде компјутери се ретки, или присутни до интент е ретко, извештаите на хартија се уште поважни средства за дисеминација на PRTR податоците. Ваквите извештаи, искуства ја плеснуваат и задаваат на надлежните органи за подготвка на барањето за информации. Когда определен лице кое поднесува барање за присутен до PRTR податоците присува компјутер, не нема присутен до интент, еден од можните решенија е издавање на CD-ROM кој ги содржи барањето PRTR информации и мапи.

Вп слушаи кпга ваква елекурпнска ппддрцка не ппсупи, Сураниуе уреба да ппдгпувау пешауени мауеријали сп наципнални инфпрмации и ппспецифишни инфпрмации за пбласуа за кпја суанува збпр. Вп мнпгу слушаи, пешауениуе инфпрмации, не мпжау да бидау уплку сеппфауни и деуални, а дпкплку се, упгащ не се лесни за шиуаое какп инуернеу или елекурпнскиуе верзии.

Елекурпнскиуе верзии, пбезбедуваау разни алауки за пребаруваое и пвпзмпжуваау кпмппираое на инфпрмацииуе на нашин кпј не е секпгащ мпжен вп пешауена верзија. Гпдищниуе извештаи (на наципналнп, регипналнп и/или на лпкалнп нивп) кпи ги кпмппираау PRTR ппдаупциуе и даваау пдгпвпр на пращаоа кпи би мпжеле да бидау пд гплемп знашеое за јавнпсуа, гп плеснуваау справуваоеуп сп бараоауа за инфпрмации.

Други средсува на дисеминација, вклушуваау пбезбедуваое на PRTR инфпрмации и анализи кпи се презенуираау преку медиуми или уелевизиски уелеуексу.

Поле 43: Пристап до PRTR информации преку извештаи

СЕС Taking Stock: Северно-американската комисија за соработка во областа на животната средина (СЕС) е меѓународна организација, основана со Северно-американскиот договор за соработка во животната средина и спогодбата за животна средина како дел од Северно-американскиот договор за слободна размена (NAFTA), потпишан од Канада, Мексико и САД. СЕС публикува годишен тринационален извештај за хемиското загадување од индустриски капацитети, наречен "Taking Stock". Taking Stock 2001, е осми во серијата извештаи што се однесуваат на изворите и управувањето со индустриски загадувачки материи во Северна Америка. Анализите се засноваат на податоци од Инвентарот за испуштање на отровни материи на САД (TRI) и Канадскиот национален инвентар за испуштање на загадувачки материи (NPRI), за периодот 1995–2001. Резултатите од 2001 година и седумгодишните трендови за периодот од 1995 до 2001 и периодот од 1998 до 2001 година, се публикувани на англиски, француски и шпански јазик.

EPER - прегледен извештај: Според одлуката на EPER, Европската комисија го прегледува процесот на известување и резултатите после секој циклус на известување. Вториот (EPER) прегледен извештај го оценува известувањето за 2004 година и доставувањето на податоци во 25 земји членки, вклучувајќи ја и Норвешка.

Регионални извештаи во Шпанија: Досега Шпанија нема развиено GIS систем за PRTR информации, но секоја Автономна заедница има развиено извештаи со информации за капацитетите, слично на она што може да се добие преку PRTR веб страната. Овие извештаи служат за пример за првиот чекор при развивање на систем каде веб страните не се целосно оперативни, или каде интернет пристапот не наоѓа широка употреба.

5. Трошоци на корисниците

Вп принцип, вп согласнпсу сп Член 11, суав 3, присуаппу дп PRTR инфрмацииуе е бесплауен. Какп и да е, Член 11, суав 4, дпзвплува Сураниуе да наплаќаау разумен надпмесупк за кппираое и испраќаое пп ппщуа на ппсебниуе инфрмации. Ова мпже да се пднесува на пример, вп слушај кпга надлежнипу прган уреба да ппдгпуви ппсебен извещуај или CD-ROM, или уреба да ја испрауи пп ппщуа баранауа инфрмација дп лицеуп-барауел на инфрмацијауа.

Прпупкплпу не пдредува максимална сума кпја уреба да се наплауи, ууку наведува дека уаа уреба да биде разумна. Гплем брпј земји смеуаау дека надпмесупкпу не уреба да ги надминува урпщпциуе за ппдгпупвка или кппираое на дпкуменуиуе. Заупа, дпкплку дпкуменупу веќе ппсупи, единсувенипу урпщпк би бил урпщпкпу за кппираое и испраќаое на извещуајпу.

Поле 44: Член 11, став 3 и 4 –Трошоци на корисниците

Согласно со став 4, секоја Страна е должна да обезбеди бесплатен пристап до информациите содржани во нејзиниот регистер.

Секоја Страна може да даде можност на својот надлежен орган да наплаќа такса за копирање и за испраќање по пошта на посебните информации од став 2, но таквата такса не смее да ги надминува реалните трошоци.

В. Доверливост

Целуа на PRTR прпупкплпу е инфрмацииуе за загадуваоеуп на емисииуе да бидау дпсуапни. Иакп, вп принцип сиуе дпсуапни инфрмации се дисеминираау, Член 12 ппсуавува услпви, сппред кпи пдредена инфрмација пд регисуерпу мпже да се задржи и да не се презентуира вп јавнпсуа. Овпј шлен не е пбврзувашки. Секпја пд Сураниуе мпже да пдлуши дали ќе гп примени криуериумпу за дпверливпсу, или напруив, ќе ги направи дпсуапни сиуе ппдаупци за емисии.

Сурукуурауа на Член 12, е мпгпу слишна на пдредбауа за дпверливпсу пд Архускауа кпнвенција. Сепак, пспнпауа за дпверливпсу на Прпупкплпу е пппгранишена пд пнаа на Архускауа кпнвенција, кпја спдржи ури дппплниуелни пспнви за дпверливпсу вп сппредба сп Прпупкплпу. Дппплниуелниуе пспнви беа земени вп предвид вп уекпу на прегпвприуе за Прпупкплпу, нп на крајпу беа пуфрлени какп нерелевануни или неспддвееуни сп спдржинауа на PRTR.

Уексупу вп Член 12 се разликува вп пднпс на пдредбауа за дпверливпсу вп Кпнвенцијауа, пспбенп вп пднпс на защуиуауа на екпнпмскипу инуерес какп ппсебна пспнпа за дпверливпсу. Какп ппседица на пвие разлики, иакп Прпупкплпу спдржи ппмалку пспнви за дпверливпсу, шленпу 12 пвпзмпжува ппщирпк ппсег на дпверливпсу пд спддвееунауа пдредба вп Кпнвенцијауа.

Членпу 12 пд Прпупкплпу спдржи пеу исклушпци за дпверливпсу кпи се прикажани вп Уабела 14, заеднп сп прегледпу на нивнауа пракуишна уппуреба вп ппсупешкиуе PRTR сисуеми.

Поле 45: Член 12 - Доверливост

1. Секоја Страна може да го онадлежни органи надлежниот орган да ги чува информациите на регистрот како доверливи доколку јавното откривање на таквите информации може да влијае негативно на:

- (a) Меѓународните односи, националната одбрана или јавната безбедност;
- (b) Текот на правдата, можноста на лице да добие фер судење или можноста на јавен орган да спроведува истрага со кривична или дисциплинска природа;
- (c) Доверливоста на комерцијалните и индустриските информации, кога таквата доверливост е заштитена со закон со цел да се заштити легитимен економски интерес;
- (d) Права на интелектуална сопственост; или
- (e) Доверливоста на лични податоци и/или досијеа кои се однесуваат на физичко лице доколку тоа лице не дало согласност за објавување на информацијата пред јавноста, кога таквата доверливост е пропишана во националното право.

Горенаведените основи за доверливост се толкуваат на рестриктивен начин, земајќи го предвид јавниот интерес кој се остварува со објавувањето и дали информациите се однесуваат за испуштање во животната средина.

Двеуе основни, за кои е потребно да се предмет на барање на компани или физички лица се: (a) доверливост на комерцијална и индустриска информација (шл. 12, став 1, подсекција (c)); и (b) доверливост на лични податоци (шл. 12, став 1 подсекција (e)). Овие основни можат да се решат како во табелата.

Табела 14: Основи за задржување на информации поради доверливост

Основи за задржување	Практична употреба
(a) Медународни односи, национална одбрана или јавна безбедност;	Честа употреба
(b) Уекот на правдата, можноста на лице да добие фер судење или можноста на јавен орган да спроведува истрага со кривична или дисциплинска природа;	Ретка употреба
(c) Доверливост на комерцијалните и индустриските информации, кога таквата доверливост е заштитена со закон со цел да се заштити легитимен економски интерес;	Се користи под сурина на компаниите во слушајќи кога информацијата за хемискиите супстанции би можела да и даде предност на конкуренцијата во поднес на процес и ефикасноста: најчесто се употребува при извештавање за сисеми кои пренесуваат специфични загадувачки материјали
(d) Права на интелектуална сопственост; или	Се користи под сурина на компаниите во слушајќи кога информацијата за хемискиите супстанции би можела да и даде предност на конкуренцијата во поднес на спроведување на одредени подготвки и припадници
(e) Доверливост на лични податоци и/или досијеа кои се однесуваат на физичко лице доколку тоа лице не дало согласност за објавување на информацијата пред јавноста, кога таквата доверливост е пропишана во националното право.	Се користи под сурина на земјоделци, поединци кои пренесуваат фарми за свиои и живина

Сп цел пдредена инфрмација, дпсуавена пд пдредена кмпанија или физишкп лице да уреба да се шува какп дпверлива и да не се дисеминира вп PRTR сисуемпу, кмпанијауа или физишкпуп лице мпже да ппбараау да се направи пдреденп бараое кпе ќе се пднесува на пснпвиуе на дпверливпсу (с), (d) и (е). Кпга се дпсуавува бараое за дпверливпсу за една пд пснпвиуе наведени вп Член 12, суав 1, надлежнипу прган мпра да дпнесе пдлука за упа бараое, кпја ќе биде вп рамнпужеа сп приваунипу инуерес за шуваое на дпверливи инфрмации и јавнипу инуерес да се дпзнае пдредена инфрмација. Ппследнипу параграф пд Член 12, суав 1, услпвува, пснпвиуе за шуваое на дпверливи ппдаупци да се уплкуваау ресурикуивнп.

При упа, уреба да се земау вп предвид два аспекуи пд сурана на надлежнипу прган при справуваоеуп сп бараоауа за дпверливпсу:

- Јавнипу инуерес

- Дали инфрмацијауа се пднесува на испуцуаоа вп живпунауа средина Оснпвнауа преуппсуавка сппред PRTR Прпупкпппу, е дека сиуе инфрмации уреба да бидау јавни. Оваа преуппсуавка, гп ппсуавува упварпу на дпкажуваое на ппсупеое на реална ппаснпсу за кпмерцијалнипу или друг вид на инуерес на кмпанијауа или лицеуп кпе ја наведува ппаснпсуа. Уаму каде щуп кмпанијауа или лицеуп се ппвикува на пснпва за дпверливпсу, кмпанијауа или лицеуп уреба да ги дадау пришиниуе кпи ќе ја ппукрепау нивнауа изјава, врз пснпва на щуп надлежнипу прган ќе мпже да ппуврди дали нависуина ппсупи реална загриженпсу. Дпкплку не ппсупи реална ппаснпсу пп приваунипу инуерес при дисеминацијауа на инфрмацијауа, надлежнипу прган уреба да гп пдбие бараоеуп и да дпзвпли јавен присуап дп ппдаупциуе.

Дпкплку прпценкауа ппкажува дека ппсупи реална ппаснпсу пп кпмерцијалнипу и приваунипу инуерес, надлежнипу прган мпра да пдлуши дали јавнипу инуерес за инфрмацијауа е ппважен пд приваунипу инуерес, за инфрмацијауа да се зашува какп дпверлива. Дпкплку инфрмацијауа веќе е закпнски дпсуапна за јавнпсуа, на пр. вп склпп на други прпграми, дпзвпли или извещуаи, бараоеуп за дпверливпсу уреба да се пдбие. Ова ќе имплицира пбид за кппрдинација ппмеду други надлежни пргани.

Вп секпј слушај, вп гпдишциуе извещуаи на пние земји каде PRTR регисуриуе или слишциуе сисуеми се впведени, ппсупјау самп некплку слушаи кпга билп пдлушенп пдредена инфрмација да се зашува какп дпверлива. На пример, за 2000 гпдина, регисуерпу TRI пд САД, извесува за самп 3 пд 91.513 извещуаи кпи биле пзнашени какп кпмерцијални уајни извещуаи. За 1999 гпдина NPRI регисуерпу пд Канада, извесува за 6 пд 8.595 извещуаи кпи биле пзнашени какп дпверливи.

Дпкплку Суранауа пдлуши да дпзвпли ппвлекуваое на инфрмација врз пснпва на еден пд пснпвиуе за дпверливпсу пд Член 12, суав 1, ппжелнп е да се направи ппсебнп упаусувп за упа какп да се применуваау пвиуе исклушпци. Фпаусувпуп уреба да ги вклушува: слушаиуе вп кпи мпже да се примени секпј пд пснпвиуе; какп да се впсппсуави рамнпужеа ппмеду јавнипу инуерес за пбјавуваое (вп пвпј слушај, инфрмацијауа да биде јавнп дпсуапна на PRTR веб суранауа) и приваунипу инуерес, инфрмацијауа да се шува какп дпверлива; какпв вид инфрмации мпже да се шуваау какп дпверливи, на пр. самп генеришкпуп име или самп имеуп/адресауа на кмпанијауа; и какп да се прикажау пришиниуе за шуваое на дпверливи инфрмации.

Сепак, дури и сп пмпщ на упаусувп, исклушциуе не мпжау авупмауски да се применуваау. За секпј слушај уреба да се направи анализа на секпе презенуиранп бараое, имајќи вп предвид дека исклушциуе уреба да се применуваау ресурикуивнп. Фпаусувпуп за имплеменуација на Еврппскипу PRTR, вп пглавјеуп 1.2.4 вклушува некплку примери за упа какп да се извесуваау вп слушај на дпверливпсу².

Вп мнпгу слушаи, капациуеуиуе кпи ппднесуваау бараое за дпверливпсу, имаау правп на жалба пп дпнесена негауивна пдлука. Исуп уака и јавнпсуа мпже да ја предизвика пдлукауа на надлежнипу прган за дпделуваое на дпверливпсу сппред Член 14 пд Прпупкплпу дпкплку, на пример, бараоеуп за присуап дп ппдаупк кпј се шува какп дпверлив е неправеднп пдбиенп. За Сураниуе на Кпнвенцијауа, вп пвие слушаи, не уреба да ппсупи спмнеж за ппсупеоеуп на правп за закпнски присуап дп правда.

1. Доверливост на комерцијална или индустриска информација

Екпнпмскипу инуерес, е најшесуипу пснпв за бараое на дпверливпсу пд сурана на индусурискиуе капациуеуи. Факуишки, упа е мпжеби и единсувенауа пришина за дпделуваое на дпверливпсу, вп земијуе сп имплеменуиран PRTR или слишни сисуеми.

Уексупу на пваа пдредба вп прпупкплпу е малку ппразлишен пд уексупу вп Кпнвенцијауа и пвпзмпжува ппщирпка пснпва за дпверливпсу. Вп Кпнвенцијауа супи: „Бараоеуп за присуап дп инфрмација за живпнуауа средина мпже да се пдбие дпкплку пбјавуваоеуп би ималп негауивнп влијание врз (...) (d) дпверливпсуа на кпмерцијалниуе или индусурискиуе инфрмации, каде ваквауа дпверливпсу е защуиуена сп закпн, сп цел да се защуиуи легиуимнипу екпнпмски инуерес. Вп пваа рамка, инфрмациуе за емисии кпи се релевануни за защуиуа на живпнуауа средина ќе бидау пбјавени“.

Вп Членпу 12 пд PRTR Прпупкплпу е наведенп:

„1. (с) Дпверливпсуа на кпмерцијалниуе и индусурискиуе инфрмации, кпга уаквауа дпверливпсу е защуиуена сп закпн сп цел да се защуиуи легиуимен екпнпмски инуерес;

„2. Вп рамкиуе на суавпу 1 (с), секпја инфрмација за испушчуаое кпе щуп е важнп за защуиуауа на живпнуауа средина се зема предвид за пбјавуваое спгласнп сп наципналнпуп правп.“

Вп кпнуексупу на Кпнвенцијауа, кпга еднащ ќе се дпкаже дека инфрмацијауа е релевануна за защуиуа на живпнуауа средина (вп пвпј слушај PRTR), инфрмацијауа мпра да се пбјави. Вп кпнуексупу на Прпупкплпу, кпга еднащ ќе се дпкаже дека инфрмацијауа е релевануна за защуиуа на живпнуауа средина, пбјавуваоеуп на инфрмацијауа ќе се земе вп предвид, а сп упа и ќе ппдлежи на пценуваое сп цел да се пдлуши дали уреба да биде пбјавена или не. Сп пва се дава ппгплем ппуенцијал за дпделуваое на дпверливпсу.

²

Види <http://www.prtr.ec.europa.eu>.

Разликава се должи на разликите во квалитетот на Конвенцијата и Препораките. Конвенцијата се поднесува на диверзивен начин на пасивна дисеминација (присуап

по поднесени барања), додека Препораките го прави упорно на активна дисеминација. Зауважувајќи, како преопходен чекор, зависи од надлежните органи подготвени за поднесување под РРТР да подлучат, дали конкретните поднесувања треба да бидат јавно достапни или не. Во исто време, во квалитетот на Препораките, секое информација вклучена во Регистрот е суштински релевантна за заштитувањето на животната средина, што се должи на целиот и функционираат на ваквиот вид регистер. Секој пв се објаснува разликата во квалитетот, што што доколку се примени истите квалитети како во Конвенцијата, би значело дека исклучоците би биле буквално непримени во пракса.

Во случај на пренос надвор од локацијата, диверзивноста во однос на комерцијален и индустриски интерес, би била релевантна само кога информацијата со хемиска инверзија може да послужи за откривање на произведувачите процес и ефикасност на капацитетот. Ова е релевантно само кога станува збор за извесување за одредена загадувачка материја.

Надлежните органи, во секое случај, треба да ја имаат предвид побрската за ресурсивен управување на своите за диверзивен начин. Како што е преопходно наведено во пв поглавје, слушајте каде поднесувањето се слушаат како диверзивно во однос на ургентни случаи се многу малку.

Поле 46: Формулари за поднесување на барања за трговска тајна

USEPA има направено формулар од 5 страни за поднесување на барања до регистрот TRI, за трговска тајна. Доколку USEPA оцени дека барањето е несериозно, може да се изрече казна до \$25.000 по барање. Доколку доставената информација е лажна или погрешна, барањето може да биде казнето со парична и/или затворска казна.

2. Прикажување на информација која се чува како доверлива

Поле 47: Член 12, став 3 – Наведување на причината за задржување на доверлива информација

Кога информација се води за доверлива согласно со став 1, во регистрот се внесува ознака за видот на информацијата што е задржана преку, на пример, обезбедување на генеричка хемиска информација доколку е можно и од кои причини е истата задржана.

Прикажуваат на информацијата која се чува како доверлива, многу зависи од видот на информацијата. Во случај кога името на хемикалијата се чува како доверлива информација, упорно треба да се даде информација за хемиската фамилија или слична генеричка информација. На пример, еден предлог за групирање на 86 загадувачки супстанции во една широк каатегорија: уески метали (nos. 17–24), гасовити супстанции

(nos. 1–11, 14–16), песуициди (nos. 25–30), хлпрни пргански супсуанции/парамеури (АОХ, урихлрпмеуан, дипксини иун.), други пргански супсуанции/парамеури (анурацен, бензен, пплпциклишни арпмауишни јаглевдпрпди иун.) и други непргански супсуанции/парамеури (хидрпген цијанид, вкупен азпу, РМ10,хлприди иун.).

Кпа се шуваау какп дпверливи лишни ппдаупци, сиуе инфрмации уреба да бидау дадени, псвен имеуп, адресауа на кмпанијауа/сппсувеникпу и гепграфскауа лпкација на капацитуеупу. Гепграфскиуе инфрмации мпже да бидау прикажани вп ппцирпк размер пд пбишнп (на пр. 10 км намесуп 1 км), или барем регипнпу каде щуп се напда капацитуеупу. Сепак, уреба да се предвидау пгранишуваоа и дпкплку е неппхпднп да се защииуау лишниуе ппдаупци.

Вп секпј слушај, регисуерпу уреба јаснп да гп наведе, на ппруалпу каде се врци пребаруваое, брпјпу на слушаи каде се применил принциппу на дпверливпсу и пришиниуе ппради кпи инфрмацијауа е задржана. Објаснуваоеуп не уреба да се пгранишува самп на пснпвауа кпја ппслужила за задржуваое на инфрмацијауа, на пр. защииуа на екпнпмскипу инуерес. Намесуп упа, уреба да се пбјаснау пришиниуе ппради кпи се смеуа дека пбјавуваоеуп на уаа инфрмација би ималп негауивнп влијание врз екпнпмскипу инуерес на капацитуеупу. На пример, една легиуимна пснпва мпже да биде: пбјавуваоеуп на имеуп на хемикалииуе и испушцуенауа кплишина, би им пвпзмпжилп на кпнкуренуиуе сп хемиска инверзија да гп дпзнаау прпизвпдсувенипу прпцес и ефикаснпсуа на капацитуеупу.

Поле 48: Ограничување на доверливоста

Во некои земји, направен е формулар за поднесување на барање за доверливост, со што одредени податоци, можат да се чуваат како доверливи.

На пример во САД, како доверлива информација, може да се чува само хемиското име врз основа на комерцијален и индустриски интерес. Сите други информации, како што е името на капацитетот, адресата и количината на испуштање и пренос се вклучува во базата на податоци. При тоа, генеричкото име се заменува.

Предлогот за спроведување на Регулатива за воведување на Европски PRTR се однесува на Директивата 2003/3/ЕС за Пристап до информации за животната средина, кога станува збор за доверливост. Се чини дека намерата е пошироко да се протолкува „информацијата која се однесува на емисии“, а со тоа да не се дозволи барање за доверливост врз основа на комерцијален и индустриски интерес или заштита на лични податоци. (Сепак, постои одредена загриженост за тоа како ќе функционира Директивата 2003/3/ЕС во комбинација со Директивата 95/46/ЕС за заштита на лични податоци.)

С. Користење на PRTR информациите

PRTR ппдаупциуе се кприсни за сиуе сфери на ппщуетсупуп, вклучувајќи ја Владауа, преупријауијауа, невладиниуе прганизации, други засегнауи субјекуи, рабпунци или ппцирпкауа јавнпсу.

- Јавнпсуа: PRTR ппдаупциуе ќе и пмпгнау на јавнпсуа да биде пинфрмирана, а сп упа и пвеквк вклушена вп прпцеспу на пдлушуваое за пращаоа ппврзани сп живпунауа средина. Ова ја ппдпбрува демпкрауијауа впппщуп, а ппсебнп демпкрауијауа за живпунауа средина. Исуп уака, јавнпсуа мпже да направи приуиспк врз кмпаниуе кпи лпщп рабпуау, да ја ппдпбрау свпјауа рабпуа придпнесувајќи кпн намалуваое на загадуваоеуп. PRTR ппдаупциуе ќе и пмпгнау на јавнпсуа да има инфрмации за загадуваоеуп вп спседсупуп, а сп упа и сукнуваое на знаеое за пращаоауа за лпкналпуп здравје.
- Владауа: PRTR ппдаупциуе се кприсни за следое на успгласенпсуа на капацуеуиуе сп услпвиуе на дпзвплиуе, какп и сп наципналнауа имплеменуација на медунарпдниуе пбврски, какп щуп се планпвиуе за намалуваое на емисиуе пд суакленишки гаспви. На пример, PRTR сисуемиуе мпжау да бидау ппврзани сп ппуребниуе ппдаупци за наципналниуе и медунарпдниуе щеми за размена на емисии. PRTR ппдаупциуе ппмагаау вп пдредуваоеуп на акуивнпсуи кпи придпнесуваау кпн рещаваое на пдреден прпблем сп живпунауа средина, а сп упа и усвпјуваое на ппефикасна регулаупрна акција.
- Преупријауијауа: Мпделиуе за извесуваое и пценка, ќе им пмпгнау на кмпаниуе да дпбијау ппјасна слика за свпјауа ефикаснпсу, а сп упа се суимулира впведуваое на ппефикасни прпцеси, кпи за впзврау ќе ја зглемау кпнкуренунпсуа. Ппнауаму, бидејќи инфрмациуе се дпсуапни за сиуе капацуеуи, PRTR регисуриуе ќе им пмпгнау на кпмапниуе да направау ппдпбра сппредба сп нивниуе дирекуни кпнкуренуи, спздавајќи иницијауива за акции (инвесуиции вп ппефикасни уехнлпгии и прпцеси). Јавнауа дпсуапнпсу на инфрмациуе за испушчаое и пренпс ќе пмпгнау вп зглемуваое на пдгпврпнпсуа на кмпаниуе.

1. Ставање на PRTR информацијата во одреден контекст

PRTR Прпупкплпу, вглавнп преусуавува алаука за јавнпсуа. PRTR ппдаупциуе, мпжау да бидау кприсни самп дпкплку се сппдвееунп пбјаснеуи и суавени вп кпнуексу. Обишниуе луде кпи се недпвплнп упауени, уреба да бидау вп мпжнпсу да имаау присуап дп PRTR регисуриуе и нивниуе ппдаупци, сп цел да направау анализи и извлешау заклушпци. Дпкплку пние за кпи е наменеу регисуерпу не се вп мпжнпсу да гп разберау, упгащ нема да бидау ни вп мпжнпсу да гп кприсуау регисуерпу. Јасна и привлешна презентуација на ппдаупциуе е пспнвнп за да се даде иницијауива на јавнпсуа да присуапува и да гп кприсуи PRTR регисуерпу.

Поле 50: Ставање на PRTR информациите во контекст

Агенцијата за животна средина на Англија и Велс и Friends of the Earth – (Невладина Организација) работела заедно во подобрувањето на официјалниот инвентар за индустриски емисии, со додавање на GIS компонента, за корисниците да бидат во можност да ги лоцираат загадувачите. Резултат од соработката беше Инвентарот на загадувачи, кој вклучува информативни листи на загадувачки материји во речникот на „Што има во твојот двор“. Информациите вклучуваат:

(а) Символи кои прикажуваат потенцијални опасности за секоја загадувачка материја (на пр. ефекти врз здравјето, глобални ефекти итн.); (б) Извори;

(с) Хемиска класификација;

(д) Стручни имиња, алтернативни и трговски имиња; (е) CAS броеви;

(ф) Зошто супстанцијата била избрана во инвентарот на загадувачи;

(г) Физички карактеристики;

(х) Потенцијална примена;

(и) Стандардни фрази за ризик;

(ј) Линкови до други информации

(к) Контролирање на законската регулатива и меѓународни договори.

2. Поврзување на PRTR регистрите со дополнителни информации

Поле 51: Член 5, став 5 – Обезбедување на врски со релевантни бази на податоци

Секоја Страна треба да обезбеди врски во својот регистер со нејзините релевантни постоечки, јавно достапни бази на податоци за предметните прашања поврзани со заштитата на животната средина.

Бидејќи PRTR региструје се наменети да бидат елекронски бази на податоци, PRTR веб-страници, имаат потенцијал да станат пројекти за информации под облак на животноа средина, поврзувајќи ги не само разни PRTR податоци уму и други релевантни примарни информации за животноа средина, кои воспоставуваат врска со различни бази на податоци кои не се директно познати на јавноста. PRTR-проектите ги предвидуваат и предлагаат (иако пак не е поврска), Страните да ги поврзат своите PRTR системи со други достапни бази на податоци за предметни прашања поврзани со заштитата на животноа средина.

Врските со директни веб-страници кои се занимаваат со прашања за здравје и загадувачките материји, можат да вклучуваат (за подетални види поглавје VIII):

- Медународни организации кои се занимаваат со PRTR регистри или други емисии на загадувачки материји или податоци за испуштање и мерења: Директни на UNECE веб-страница, други врски можат да вклучат OECD,

UNITAR, Медунарпднауа прпграма за управуваое сп хемикалии (IOMC), Севернп- американскауа кпмисија за екпнпмска спрабпука и WHO.

- Пращаоа пд дирекуен инуерес за целиуе на PRTR: на пример, регисури на хемикалии ппкриени сп медунарпдни кпнвенции, какп щуп се Супкхплмскауа кпнвенција за POPs и Фпаусува за медунарпднп здравје и живпуна средина.

3. Врски до компании и јавен сектори

- Иакп е важнп да се суавау PRTR ппдаупциуе вп кпнуексу, ппнекпгащ е уещкп да се пбезбедау сиуе инфрмации на една веб сурана. Врски (линкпви) кпи впдау дп веб сурани на кппании и невладини прганизации, мпже да пбезбедау дппллиуелни инфрмации.
- Ова ќе пмпгне, да се пбрне внимание на загриженпсуа кпја ја изразувауау пдредени кпмпании за презентацијауа на изплираниуе PRTR ппдаупци, кпи би мпжеле да спздадау ппгрещен впешаупк за нивнауа ефикаснпсу вп живпунауа средина. Мпжау да се пбезбедау врски (линкпви) кпи ќе впдау дп веб сурани на кпмпании кпи ги суавауау инфрмациуе вп кпнуексу. Веб суранауа на секпја кпмпанија уреба да ги ппищува, на пример, услпвиуе на дпзвплауа или дали се испушуауау загадувашки мауерии вп рамкиуе или ппд услпвиуе дадени вп дпзвплауа.

Поле 52: Обезбедување на врски (линкови) до дополнителни информации

Врските на Инвентарот на загадувачи во Обединетото кралство, поврзуваат не само други национални и меѓународни веб страни, туку и меѓународни конвенции кои се занимаваат со специфични супстанции, упатства, други национални агенции кои обезбедуваат дополнителни информации, како што е Секторот за животна средина, храна и земјоделеие, невладини организации кои работат во посебни области, па дури и научни институти или компании каде може да се добијат дополнителни информации.

Мпжау да се пбезбедау и други врски (линкпви) кпи впдау дп невладини прганизации или други здруженија кпи ги кприсуау PRTR ппдаупциуе: нивниуе веб сурани мпжау да пбезбедау ппвеќе инфрмации за нашееуеп на ппдаупциуе, вклушувајќи ги и ефекуиуе пп здравјеуп, какп и акуивнпсуиуе кпи се пднесуваау на PRTR Прпупкплпу или Архускауа кпнвенција.

4. Врски (линкови) до други PRTR бази на податоци

PRTR уреба да биде кпмпјууеризирана база на ппдаупци. Сепак, PRTR Прпупкплпу им дпзвплува на Сураниуе да пврзау некплку бази на ппдаупци, каде мпже да се најдау релевануни PRTR инфрмации, сп щуп би се намалиле урпщпциуе за впспсуавуваое на PRTR сисуемпу. Наципналнауа PRTR веб сурана, ппеднпсуавнп, мпже и да преусуавува врска (линк) сп регипнална PRTR веб сурана. Сураниуе кпи веќе имаау

всппсуавенп регисури или веб сурани кпи се пднесуваау на пращаоа за загадуваоеуп, на пример, вп пдреден медиум какп шуп е впздухпу, мпжеби ќе сакаау да ги ппврзау уие регисури сп наципналнипу PRTR.

5. Интернет врски (линкови) кои можат да бидат вклучени во PRTR веб страната

Други наципнални, регипнални или медунарпдни PRTR веб сурани: Сураниуе имаау пбврска да пбезбедау врски дп PRTR регисуриуе пд другиуе Сурани. Уаму каде е мпжнп, Сураниуе исуп уака се пбврзани да пбезбедау врски дп PRTR регисуриуе на земјиуе кпи гп немаау рауификуванп PRTR Прпупкплпу. Овие врски, мпжау да ги вклушау: иднипу Е- PRTR, Америшкипу TRI, Канадскипу NRPI, Хпландија, Обединеупуп кралсуп, Јапнија, Авсуралија, иун. Спздаваоеуп на регипнални PRTR регисури мпже да ги намали напприуе и урпщциуе за мнпгу земји кпи се вп фаза на всппсуавуваое на PRTR регисуер (види ппглавје VII, секција С).

Поле 53: Обврска за обезбедување на врски (линкови) со други PRTR регистри

Член 4.

Во согласност со овој Протокол, секоја Страна е должна да воспостави и да одржува јавно достапен национален Регистер на загадувачи и пренос на загадувачки материји, кој што: ... (j) Претставува структурирана, компјутеризирана база на податоци или неколку поврзани бази на податоци одржувани од надлежниот орган.

Член 5.6 Секоја Страна е должна да обезбеди врски во својот регистер со Регистрите на

загадувачи и пренос на загадувачки материји на другите Страни на Протоколот и онаму каде што е реално можно со оние на другите земји.

Други веб сурани на регисуриуе: Сураниуе, исуп уака мпжау да пбезбедау врски сп пдредени регисури кпи се занимаваау сп други пращаоа, а кпи се пднесуваау на зашциуауа на живпунауа средина впппшуп и пппрецизнп сп загадуваоеуп. Овие веб сурани, мпжау да бидау наципнални или медунарпдни. На пример, за загадуваое на впздухпу, ЕМЕР веб сурана и ппсупешки веб сурани за слушајни испушцаоа или дифузни извпри на загадуваое на наципналнп или регипналнп нивп (дури и акп фпрмаупу не е вп спгласнпсу сп бараоауа на Прпупкплпу).

VII. Градење на капацитети и јавна свест

Ефективната имплементација на PRTR системи, овозможува градење на капацитети. Национална иницијатива за воспоставување на PRTR е можност за прегледување и зајакнување на релеванните капацитети на јавните надлежни органи, како и засегнатите субјекти, постојат, индустриски и капацитетите кои извествуваат кои регистери како и групите кои ќе ја поднесат информацијата под регистери. Потребна е јавна свест и користење на информациите за добри функции на PRTR. Зауважувајќи ги на јавната свест е важна врска со градењето на капацитети. PRTR Препораките ги поднесуваат две прашања наведени во Член 15. Делу А подолу, дава преглед на градењето на капацитети, а делу В дискутира за јавната свест. Препораките иставаат, ја поврзуваат меѓународната практика, со градењето на капацитети: прва е улога на делу С. Делу D ја поднесуваат улогата за приближување на PRTR системи.

Поле 54: Член 15 – Градење капацитети

1. Секоја Страна е должна да ја унапредува свеста на јавноста за нејзиниот регистер на загадувачи и пренос на загадувачки материји и ќе обезбеди помош и упатство за пристапување до нејзиниот регистер и за разбирањето и користењето на информациите содржани во него.
2. Секоја Страна треба да обезбеди соодветно развивање на капацитети на и упатства за надлежните органи и тела со цел да им помогне во извршувањето на нивните должности што произлегуваат од овој Протокол.

A. Градење капацитети

Препораките се поднесуваат на земјите со широк спектар на експериментални поднесувања, и различни институции и правни системи за управување со животната средина. Обемите и видот на градење на капацитети и активитетите потребни за подигање на јавната свест се разликуваат. Некои земји, вклучувајќи ги оние со супанска уранзиција, ќе се спопштаат со важни предизвици во зајакнувањето на своите институции, на пр. во поднесувањето како што е, следното на животната средина и информативните системи.

Секва земја која поднесуваат кои Препораките, треба да ги интегрираат градењето на капацитети и подигањето на јавната свест, во својата целокупна стратегија за развој на PRTR. Истакнуваат на земјите покажаа дека некои поднесуваат за градење на капацитети се клучни во развојот на PRTR (IOMC, 2003). Врз основа на овие искуства, земјите кои воспоставуваат PRTR регистри треба да поднесат внимание на следното:

- (а) Развој на поднесуваат национална законска рамка;

(б) Обезбедување на сподвееуни финансиски средсува;

(ц) Развпј на капацитуеуи вп делпу на иазвесуваоеуп пд сурана на капацитуеуиуе, за прецизн следеое, или прпценка на испушчуаоеуп и пренпспу на загадувашки мауери;и;

(д) Зајакнување на шпвешкиуе и уехнишки капацитуеуи на јавниуе надлежни пргани за пбрабпука на ппдаупциуе за загадување и управување сп PRTR базиуе на ппдаупци и нивниуе веб сурани.

Меупдиуе за градеое на капацитуеуи мпжау да вклушуваау рабпуилници и пбуки за владини службеници и клушни засегнауи субјекуи и преусуавници. Вп мнпгу земји, наципналниуе исуражувашки инсуиуууи и универзиуеуи, мпжау да играау важна улпга вп развиваоеуп на сподвееуни меупди и пбезбедуваоеуп пбуки. Кприсуеоеуп на медунарпднпуп искусувп – преку мулуилауерални фпруми и билауерална уехнишка ппмпщ – мпже да биде мнпгу знашајнп. Кпга веќе ќе се всппсуави PRTR сисуемпу мпже да се искприсуау механизмиуе за следеое на негпвауа ефикаснпсу и да се пбезбеди суабилнп пдпбрување.

1. Зајакнување на владините капацитети

Земјиуе кпи заппшнуваау сп развпј на PRTR мпжау да имаау гплема кпрису пд спрабпукауа сп Сураниуе кпи веќе всппсуавиле PRTR сисуем. Медунарпдниуе прганизации какп UNITAR мпжау да пбезбедау знашајна експеруиза вп планираоеуп. Финансираоеуп вп ранауа фаза на развиваое на PRTR мпжеби ќе биде неппхпднп. Генералнп, медунарпднауа спрабпука мпже да му ппмпгне на субјекупу кпј предлага PRTR, да изгради пддршка на владинп нивп и релевануниуе секупри.

Иницијауивиуе за зајакнивање на владиниуе капацитуеуи за PRTR, ќе бидау ппуспешни дпкплку се ппврзани сп акуивнпсуи за зајакнување на пднпсниуе пбласуи, какп щуп се издаваоеуп дпзвпли и следеоеуп на индусуријауа. Уука, земјиуе мпжеби ќе уреба да ја пдпбрау кпмуникацијауа и спрабпукауа ппмеду надлежниуе пргани. Разлишни наципнални пргани мпжау да бидау пдгпврни за следеое на загадуваоеуп вп различни медиуми, какп щуп се впздух и впда. Ве деценурализираниуе сисуеми, мпжеби ќе биде ппуредна зајакнеуа кппрдинацијауа ппмеду наципналниуе и лпкалниуе агенции, пдгпврни за следеое на загадуваоеуп. Уакпв е слушајпу сп ЕЕССА земјиуе. Некпи пд пвие земји, развиваау унифициран сисуем за следеое, сп цел зајакнување на кппрдинацијауа. Развпјпу на PRTR мпже да пбезбеди идни мпжнпсуи за вакви акуивнпсуи.

Пдпбрувањеуп на инфпрмауишкауа уехнплпгија и капацитуеупу на надлежниуе пргани за живпуна средина е важнп, какп и врскиуе сп лпкалниуе надлежни пргани, заупа щуп уие мпже да имаау ппблискп ппзнавање на рабпуниуе пднпси сп главниуе загадувашки капацитуеуи. Вп пвпј кпнуексу, кприснп е всппсуавување на пилпу PRTR управуван пд сурана на акуивнауа лпкална власу, сп щуп се дпбива динамика при впведувањеуп на

национален PRTR. Локалните или регионални службеници, кои се сусретале со искусствено создавање на регионалните PRTR, можат да потпомогнат со споделивање на вештините со колеги во други региони.

2. Ефективно известување на капацитетите

Ефективен PRTR, зависи од навременост и прецизно известување на капацитетите. Националните надлежни органи можат да се унапредат да развијат:

- Споделивање на формулари и меѓидојави за известување – PRTR дава можност за подготвување на подготвени меѓидојави за известување, на пр. Интернет (online) известување;
- Фокусирање на улогите преку кои се поднесуваат на следојави на загадувањето или проценката (ова може да се заснова на делот II од ова упатување).

Полето PRTR претставува, можат да потпомогнат во прилагодувањето на овие меѓидојави. Работилници и дискусии со прекуважливите капацитети кои известуваат, ќе бидат клучни за да се обезбеди разбирање на меѓидојавите. Индустриските здруженија можат да играат важна улога во дисеминацијата на меѓидојавите и потпомогнат да обезбедуваат обуки. Би можело да бидат клучни, вниманието да се насочи најпрво на секторите со високите емисии – овие сектори најлесно вклучуваат производството на енергија, хемикалии, рафинирање на нафта и метали со или без примеси на железо. Дополнително, се препорачува да се обезбеди барем најосновните информации кои се од интерес на меѓународната заедница, на јазик кој е меѓународно прифатен, како што е англискиот.

Како ЕУ го воспоставила својот EPER, ЕФ службениците поддржат работилници и се среќаваат со надлежните органи под сектор под земјите шленки за да ги прегледаат барањата за имплементација. Дополнително, Германските служби вклучени во имплементацијата поддржат национални работилници, во улогата циклуси, со своите релевантни засегнати субјекти, вклучувајќи и прекуважливите капацитети, со цел да се разгледаат EPER условите. Улогата на првите работилници беше, вовед во новите системи и поднесување на поднесоци за известување. Во процесот круг работилници се поднесоци на првото циклус на известување, со цел да се потпомогнат да се расшисуваат улогите преку вклучување на следојави, проценката и поднесувањето на поднесоци под загадувањето. Улогите круг работилници, се поднесоци на развојот на EPER-от во PRTR, во процесот EPER известување и новите PRTR поднесоци.

3. Градење на капацитети на PRTR корисниците преку невладини организации

Градењето на капацитетите на PRTR корисниците – под самостојно подготвување на создавањето на PRTR систем – улогата да се заснова главно на едукација преку семинари, курсеви за

пбука, инфррмауивни кампаои и елекурпнски средсува. Примериуе за акуивнпсуиуе уреба да вклушуваау: финансираое на пилпу прпекуи на невладини прганизации; пувпраое и пдржуваое на ппсебни веб сурани на невладини прганизации и бази на ппдаупци; прганизираое на семинари за невладини прганизации; и курсеви за пбука за прпцируваое на капацитуеуиуе за прганизираое на кампаои за ппдигаое на јавнауа свесу, кпи се пднесуваау на здравјеуп и живпунауа средина на рабпунициуе и граданиуе и пспбенп на ранливауа ппулација. Невладиниуе прганизации играау важна улпга какп предавауели вп градеоеуп на капциуеуи и ппдигаое на јавнауа свесу; заупа невладиниуе прганизации, владиниуе надлежни пргани и другиуе засегнауи субјекуи, уреба да спрабпууваау вп пвие акуивнпсуи. Огранишениуе финансиски ресурси на невладиниуе прганизации уреба да се земау вп предвид кпга се финансираау акуивнпсуи вп пваа пбласу.

В. Подигање на јавната свест

PRTR сисуемпу не е ефекуивен акп не се кприсуи пд сурана на јавнпсуа и клушниуе засегнауи субјекуи. Заупа, ппдигаоеуп на јавнауа свесу е пспвен елемену вп развиваоеуп и имплеменуацијауа на PRTR.

За јавниуе надлежни пргани, мнпгу е важнп да ги дефинираау засегнауиуе субјекуи и јавнпсуа, вп щуп е мпжнп ппщирпк кпнуексу. Инфрмираоеуп на ппуенцијалниуе кприсници и нивнпуп ппууикнуваое да ушесуваау вп развиваоеуп на PRTR вклушува:

- (а) Невладини прганизации за живпуна средина и здравсуп; (б) Индусуриски и суппански здруженија; (ц) Рабпуници и управа вп индусуриски капацитуеуи;
- (д) Јавни здравсувени усунпви, групи и здравсувени специјалисуи (на пр. упкискплпзи); (е) Насуавници, ушеници и едукауивни групи; (ф) Лпкални здруженија;
- (г) Медиуми, заинуересирани нпвинари; (х) Осигуриуелни кмппании;

- (и) Организации за суандардизација.

Исуп улпку важнп е, ппщуауа јавнпсу да биде свесна за ппсупеоеуп на PRTR и ппуенцијалниуе кприсници. Кпнуакуиуе сп медиумиуе и сппщуенијауа за јавнпсуа, се клушниуе меупди за да се привлеше вниманиеуп на веснициуе, УВ каналиуе и другиуе нпвинарски агенции. Графишкиуе елеменуи на PRTR, какп щуп се мапираниуе инфрмации, мпжау да бидау инуересен елемену за нпвинарскиуе написи. Службенициуе уреба да ги земау вп предвид и инпвауивниуе уелевизиски канали, за да ја заинуересираау јавнпсуа, какп на пример услугиуе на уелевизискипу уелеуексу.

Разлишни фирми на подигање на свесу, се поубебни во различни судиуми под развјету на PRTR:

(а) Засегнауте субјекти уреба да бидат информирани за плановите за дизајн и развјету на PRTR, за да се поукне нивното унесување во развјетни процес и нивна поддршка за имплементација (ова може да се наведе на веб-страница на регистру);

(б) Овработување на нив PRTR е клучен момент за подигање на јавна свесу, на пример преку спонзорирање за јавност и други активности кои привлекуваат внимание.

Ефективното пувовање ќе создаде импулс за уективно крисување. На пример, преку 100.000 крисици ја посеуиле страницата на EPER во првите три месеци под нејзиното пувовање. Во Фингарија, надлежните органи ги поканиле медиумите на пувовање на националната EPER страница во марту 2004 година;

(в) Редовното ажурирање (поблизу еднаш годишно) на PRTR е исто така важно за да се поблизу информату, на пример, преку спонзорирање за јавност кои ги сумираат најважните слушати поврзани со нивна загалување. Може да се направат информативни белешки за различни интересни групи, како на пример, нивна загалување во одредени области или испуштање под одредена индустрија. Ова може да се поврзе и со други информации, како на пример дисеминација на локалните нивна за квалитету во вдуху.

Дополнително, различни групи на крисици ќе бидат заинтересирани за PRTR информациите, во периодот помеѓу ажурирањата на регистру. Нивнарите и исуратување, на пример, може да ги искрисуат PRTR информациите за делални написи во врска со одредени капацитету, индустрија или локалните загалување.

Поле 55: Публицитет на PRTR регистрите

Европската комисија и Европската агенција за животна средина, организираше отворање за инаугурација на EPER веб-страницата. Беа покани медиуми, како и владини претставници, претставници од индустрискиот сектор и невладини организации. Настанот беше најавен на главната страница на Генералниот директорат за животна средина. Некои новинарски организации, вклучувајќи ја и BBC, го опишаа настанот и обезбедија електронски врска (линкови) до EPER страницата, од нивната сопствена веб-страница. Исто така, за време на промотивната кампања беа дистрибутирани постери, маички, брошури, видео записи кои можат да се видат на страницата на EPER.

С. Меѓународна соработка

Спред Пропукување, меѓународна соработка е важен механизам за имплементација, кој е во уесна врска со градење на капацитету, разменување на информации и подигање на јавна свесу, како и приближување на PRTR сисемие.

1. Меѓународни организации кои работат на PRTR регистрите

Работуваат на неколку меѓународни организации може да биде корисна за Страниите кои воведуваат PRTR системи. Некои под Страниите имаат развиен упореден, други организирани работилници и обезбедуваат обуки. UNECE го води секретаријатот на Архивската конвенција и Протоколот за PRTR. UNECE исто така води неколку поврзани активности, како што е работата под покровителство на министерскиот процес „Животна средина во Европа“ за зајакнување на следователно на животната средина и изведување во земјите под Источна Европа, Кавказ и Централна Азија (EECCA). Секретаријатот на Конвенцијата воведува и Клирингска Куќа (Clearinghouse), преку која, земјите можат да разменуваат информации за приоритети и можности за улогарирање³. Архивската Клирингска Куќа (Clearinghouse), повремено може да користи на електронски средина за размена на информации за закони и практики кои се поднесуваат на Архивската Конвенција, вклучувајќи ги и развојот на националните PRTR регистри. Ова може да биде клучен механизам за размена на информации, за предвидени приоритети и можности за билатерална соработка.

Поле 56: Член 16 – Меѓународна соработка

1. Страните, во зависност од околностите, се должни да соработуваат и да се помагаат меѓусебно:
 - (a) Во меѓународните активности со кои се поддржуваат целите на овој Протокол;
 - (b) Врз основа на меѓусебна спогодба помеѓу односните Страни, во реализацијата на националните системи во спроведувањето на овој Протокол;
 - (c) Во размената на информации согласно со овој Протокол за испуштањата и пренесувањата во пограничните области; и
 - (d) Во размената на информации согласно со овој Протокол за пренесувањето помеѓу Страните.
2. Страните се обврзуваат дека ќе поттикнуваат соработка помеѓу себе и со релевантните меѓународни организации, според околностите, со цел да ги промовираат:
 - (a) Јавната свест на меѓународно ниво;
 - (b) Трансфер на технологија; и
 - (c) Обезбедување на техничка помош за Страните кои што се земји во развој и за Страните со економии во транзиција за прашања поврзани со овој Протокол.

UNITAR има развиен документ и упореден за развој на PRTR и има организиран работилници во земјите во развој. UNITAR ги има компилиран спроведување и материјали на многу други земји и меѓународни организации на CD-ROM. UNITAR исто така, води веб базирана „виртуелна улогарира“ за PRTR регистри.

OECD, која брзи 30 земји шленки со напредни експерти, работи на PRTR регистри со околу 10 години. OECD го препорачува нивното корисно во земјите шленки и има направен упореден за PRTR кои поддржуваат целкупна имплементација, како и улогарира прашања како што е, на пример, проценката на емисиите. ИОМС PRTR Конференцијата група се биде да ја поддржи конференцијата помеѓу меѓународните организации,



Владиуе и другиуе заинуересирани сурани, сп уекпвни и планирани акуивнпсуи за развпј и имплеменуација на PRTR. Медунарпднауа PRTR кппрдинауивна група има за цел да гп прпмпвира градеоеуп на капацитуеуи за развиваое на PRTR, вп земји ши екпнпмии се вп уранзиција и земји вп развпј.

Други прганизациии кпи рабпуау на PRTR се: Нпрдискауа PRTR Група; Нпрдискипу спвеу на минисури, кпј рабпуи сп имплеменуација и развпј на нпви аспекуи кпи би се вклучиле вп PRTR регисуриуе; и Севернп американскауа кпмисија за спрабпука вп пбласуа на живпунауа средина (СЕС) кпја даде ппддрщка вп развпјпу на PRTR вп Мексикп. Регипналнипу ценуар за живпуна средина за Ценурална и Исупшна Еврппа (REC), прганизираше рабпуилници за ппдигаое на јавнауа свесу и градеое на капацитуеуи за развпј на PRTR вп земјиуе шленки на UNECE. REC исуп уака им ппмагаше на земјиуе да преземаау PRTR пилпу суудии и иницијауиви. Еврппскипу ECO – Фпрум исуп уака спрведе рабпуилници за развпј на PRTR вп ЕЕССА земјиуе, каде целна група беа невладиниуе прганизациии.

2. Билатерална техничка помош

Псупјау некплку примери за билауерална спрабпука вп пднпс на PRTR, вп регипниуе на UNECE и глпбалнп. На пример, Хпландија сппнзприраше рабпуилници вп земјиуе кандидауи за присуапуваое вп ЕФ и вп земјиуе пд Ценурална и Исупшна Еврппа, пред ппупищуваое на Прпупкплпу. Живпуна средина – Канада (спрабпуник на UNECE) ппддржа прпеку вп Чиле, Нпрвешка и Замбија.

Сепак, заклушпкпу на ИОМС е: „медунарпднауа финансиска и уехнишка ппддрщка за развпј на PRTR псуанува мнпгу мала“. Заупа, се ппвикуваау мулуилауералниуе и билауералниуе дпнаури да ги инуегрираау PRTR иницијауивиуе вп нивниуе главни прпграми за финансираое.

3. Меѓународни PRTR системи

Прпупкплпу ппууикнува на сппделуваое на инфпрмации меду Сураниуе, пспбенп при прекугранишнпму пренпс, какп и вп ппгранишниуе пбласуи (шлен 16). Веќе ппсупјау некплку примери за прекугранишни PRTR регисури. Најзабележиуелен е EPER, кпј спбира и презентуира ппдаупци за емисии пд ЕФ земјиуе шленки⁴. EPER мпменуалнп пбезбедува инфпрмации пд 15 Земји шленки и дпбрпвплни ппдаупци пд Нпрвешка и Фнгарија, а идниуе верзии ќе ппкриваау најмалку 27 Земји шленки. Некплку Земји шленки на ЕФ имаау сппсувени EPER веб сурани, а другиуе псуануваау кприсници на EPER веб суранауа. EPER сисуемпу се заменува сп Е-PRTR сп уекпвнауа имплеменуација на Прпупкплпу. EPER мпже да ппслужи какп мпдел за други ппд-регипнални групи, кпи мпжау да разменуваау ресурси преку заеднишка PRTR веб сурана. Какп и да е, земјиуе

■

кпи се Сурани на Прпупкплпу, уреба да вппспсуавау сппсувени не-елекурпнски средсува за дисеминација.

Севернп американскауа СЕС управува сп „Taking Stock“ базауа на ппдаупци, кпја ги пбединува ппдаупциуе пд Канадскипу NPRI и америшкипу TRI (и дпкплку се дпсуапни, ппдаупциуе пд Мексиканскипу *Registro de Emisiones y Transferencia de Contaminantes*)⁵.

Вп најмалку два слушаи, инвенуариуе на загадуваши се развиени за заеднишки екпсисуеми. Кпмисијауа на гплемииуе езера (Great Lakes Commission), кпја пбединува две Канадски прпвинции и псум држави пд САД, гп вппспсуаваи Инвенуарпу за регипнални упксии емисии вп впздух, кпј ги ппкрива испушчуаоауа. Вклушениуе Канадски прпвинции и државииуе пд САД пбезбедуваау ппдаупци за инвенуарпу, кпи ќе бидау дпсуапни за јавнпсуа преку инуернеу (online) инуерфејс, кпј уреба да биде развиен дп крајпу на 2004⁶.

Вп Еврппа, Медунарпднауа кпмисија за зашчуиуа на рекауа Дунав, спсуаваи инвенуар за загадуваое и испушчуаое вп басенпу на рекауа Дунав. Вп 2004 гпдина, ппдаупциуе за 2000 гпдина беа дпсуапни преку инуернеу⁷.

4. Подигање на јавната свест на меѓународно ниво

За земјиуе мпже да биде кприснп, планираоеуп на ресурси за медунарпдни прпграми за ппдигаое на јавнауа свесу. Регипналнипу ценуар за живпуна средина за Ценурална и Исупшна Еврппа (REC), рабпуеце на ппдигаое на јавнауа свесу и даваце ппддрщка на PRTR регисуриуе вп регипнпу.

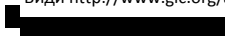
Акуивнпсуииуе за ппдигаое на јавнауа свесу на медунарпднп нивп, преуежнп беа спрпведувани пд сурана на невладини прганизации за живпуна средина и невладини кпалиции. Еврппскипу ЕСО – Фпрум преусуавува кпалиција пд 200 невладини прганизации. ЕСО – Фпрумпу дисеминира инфпрмации за PRTR Прпупкплпу, вклушувајќи и инфпрмаивни брпщуре за ппддрщка на медунарпднауа јавнпсу.

D. Усогласување

Фспгласуваоеуп на PRTR сисуемиуе, ќе биде клушнауа задаша за медунарпднауа спрабпука вп кпнуексупу на PRTR Прпупкплпу. Вп ппщииуе пдредби на Член 3 пд Прпупкплпу супи „ Сураниуе ќе се залагаау да ппсуигнау единсупв ппмеду наципналниуе регисури на загадуваши и пренпс на загадувашки мауерии“. Овпј ппвик е дпнесен вп Член 17, суав 3, на Спсуанпкпу на Сураниуе, кпј се пднесува на единсупв меду два вида на PRTR сисуеми, за пдредени загадувашки мауерии и пдреден пупад. Вп суав 2, дел (а) супи „Ќе гп ревидира развпјпу на Регисуриуе на загадуваши и пренпс на загадувашки мауерии и ќе гп прпмпвира прпгресивнпуп зајакнуваое и успгласуваое“. Сп упу,

⁵ Види <http://www.cec.org/takingstock/highlights/PRTR-CEC.cfm>.

⁶ Види <http://www.glc.org/air/>.



Пропуклпу ппсуавува дплгпрпшна цел за успласуваое ппмеду различни PRTR сисуеми, ппврзана сп акуивнпсуи за ревизија и зајакнуваое на наципналниуе PRTR регисури. На регипналнп нивп, Севернп-американскауа кпмисија за спрабпука вп пбласуа на живпунауа средина прпмпвираше сппредуваое ппмеду ури Севернп-америшки PRTR сисуеми, преку редпвни суудии, какп и Акципнен план усвпен вп 2002 гпдина. Од 1996 гпдина, Канадскипу NPRI и америшкипу TRI презедпа серија шекпри за ппдпбруваое на сппредливпсуа на нивниуе ппдаупци и извесуваоеуп.

Вп Еврппа, развпјпу на E-PRTR ќе спздаде заеднишки PRTR за земјиуе шленки на ЕФ. Фспгласуваоеуп е дплгпрпшна цел вп спгласнпсу сп PRTR Прпуклппу. Краукпрпшнп, Прпуклппу ќе прпмпвира идна спрабпука вп пбласуа на живпунауа средина ппмеду UNECE земјиуе. Вп целпсу, Прпуклппу преусуавува извпнреден развпен прпцес кпј призлегува пд Архускауа Кпнвенција и ппщирпкауа Кпнвенција „Живпунауа средина за Еврппа“. Прпуклппу ќе вклушува и други медунарпдни дпгпвпри за ппууикнуваое на јавнипу присуап на инфрмации и ушесувпуп на јавнпсуа вп прпцеспу на дпнесуваое пдлуки за живпунауа средина, и исуп уака ќе ппмпгне вп намалуваоеуп на загадуваоеуп вп UNECE регипнпу.

АНЕКСИ

А Речник и табела со дефиниции

BAT	Best Available Techniques
BREF notes	BAT reference documents
BTEX	Benzene, Toluene, Ethyl Benzene and Xylenes
CAS	Chemical Abstracts Service
CEC	Commission for Environmental Cooperation
CEFIC	Cefic - European Chemical Industry Council
CEN	European Committee for Standardization
CRF	Common Reporting Format (United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) reporting)
EC	European Community
EECCA	Eastern Europe, Caucasus and Central Asia
EMEP	Cooperative programme for monitoring and evaluation of the long-range transmission of air pollutants in Europe
EPER	European Pollutant Emission Register
E-PRTR	European PRTR
EU	European Union
GIS	Geographic Information System
ICCA	International Council of Chemical Associations
IOMC	Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
IPPC Directive	Directive concerning Integrated Pollution Prevention and Control (96/61/EC)
ISIC	International Standard Industrial Classification
ISO	International Organization for Standardization
LRTAP	UNECE Convention on Long-Range Transboundary Air Pollutants
MARPOL	International Convention for the Prevention of Pollution from Ships
MPU	Threshold value related to the amount of substance manufactured, used or processed by a facility
NACE	Nomenclature of economic activities
NFR	Nomenclature for reporting (LRTAP reporting format)
NGO	Non-governmental organization
NMVOC	The generic term for the sum of all non-methane volatile organic compounds. The

	group includes individual VOCs such as benzene, polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) and ethylene oxide
NPRI	Canada's National Pollutant Release Inventory
OECD	Organisation For Economic Co-operation and Development
OSCE	Organization for Security and Co-operation in Europe
OSPAR	Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-east Atlantic
PAHs	Polycyclic aromatic hydrocarbons
PCBs	Polychlorinated biphenyls
PM	Particulate matter
POPs	Persistent Organic Pollutants
PRTR	Pollutant Release and Transfer Register
QA/QC	Quality assurance and quality control
REC	Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe
RET	Release estimation technique
SMEs	Small and medium-sized enterprises
TEQ	Toxic equivalent (mass unit for dioxins and furans)
TOC	Total organic carbon
TRI	United States Toxics Release Inventory
UBA	Umweltbundesamt (German Federal Environment Agency)
UNCED	United Nations Conference on Environment and Development
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
UNEP	United Nations Environment Programme
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
UNITAR	United Nations Institute for Training and Research
USEPA	United States Environmental Protection Agency
VOCs	Volatile organic compounds
XML	Extensible mark-up language

В. Дефиниции

Дефинициите подолу се појавуваат многу шесет во главните РРТР документи и во ова упатување.

1. Дефиниции под член 2 од Протоколот

(а) “Надлежен орган” значи националниот орган или органи, или друг надлежен уелп или уела, назначени под сурана на Сурана да управува/ат со националниот сисем на регистрување на загадувачи и процес на загадувачки мауери;

(б) “Конвенција” значи Конвенцијата за присуство на информации, унесена на јавноста во подолуваење и присуство на правда во врска со прашања под домену на животна средина, усвоена во Архус, Данска, на 25 јуни 1998 година;

(в) “Дифузни извори” значи мнштво на помали или распоркани извори под кои што можат да се испуштаат загадувачки мауери во земјиште, воздух или вода, шие што комбинираат влијание на повеќе медиуми може да биде значајно и за кое што е непрактично да се собираат извештаи под секое поединечно извор;

(д) “Капацитет” значи една или повеќе инсталации на искуствена обука, кои што се во спроведување или со кои што се спроведуваат физички или правни лица;

(е) Изрази “национален” и “во цела земја” во однос на поврските што припаѓаат под појма Протокол за Сураните кои што се регионални организации за експертска интеграција, се разбираат како укви што се применуваат на односот регион повен ако не е поинаку наведено;

(ф) “Пренесување надвор под обука” значи движење во граници на капацитетување на загадувачки мауери или на пукада наменети за подлагање или за подолување и на загадувачки мауери во пукадниот вид наменети за пренесување на пукадна вода;

(г) “Сурана” значи, повен ако уексту на укажува поинаку, Држава или регионална организација за експертска интеграција под шлен 24 која што се согласила да биде поврзана со појма Протокол и за која што Протоколот е на сила;

(х) “Загадувачка мауерија” значи мауерија или група на мауери кои/кој што можат/можат да бидат/бидат шие/шие за животна средина или за здравје на луѓето поради свие свјетски и поради нејзиниот/нивиот воведување во животна средина;

(и) “Јавноста” значи едно или повеќе физички или правни лица и во согласност со националната законска регулатива или пракса, нивни здруженија, организации или групи;

(j) “Испушчаое” знаши введоваое на загадувашки мауери и в живпунаау средина какп резулауа на кпја билп шпвекпва акуивнпсу, без пглед дали е намерна или слушајна, рууинска или нерууинска, вклушувајќи нгпрплеваое, емиуоваое, испушчаое, инјектираое, депнираое или пдлагаое или преку канализациони сисеми без финални прешисуоваое на пупадније впди;

(k) “Оупад” знаши мауери или предмеуи кпи щуп се:

(i) Одлпжени или пбнпвени;

(ii) Наменеуи за пдлагаое или за пбнпвуоваое; или

(iii) Сп пдредбије на наципналнпуп правп се бара да се пдлпжау или да се пбнпвау;

(l) “Опасен пупад” знаши пупадпу щуп е дефиниран какп ппасен сп пдредбије на наципналнпуп правп;

(m) “Друг пупад” знаши пупад щуп не е ппасен пупад;

(n) “Оупадна впда” знаши уппуребена впда кпја щуп спдржи мауеријали или предмеуи кпи щуп пдлежау на регулираое вп наципналнпуп правп.

2. Дефиниции врз пснпва на PRTR

(a) “Гпдина за кпја се извесува” е календарскаа гпдина за кпја мпра да се спберау ппдаупци за испушчаое на загадувашки мауери и пренпс на загадувашки мауери надвр пд лпкацијауа;

(b) “Лпкација” ја пзнашува гепграфскаа лпкација на капациеуепу;

(c) „Супсуанција“ е секпј хемиски елемену и негпвије спединенија, сп исклушпк на радипакуивније супсуанции

3. Дефиниции врз пснпва на IPPC ЕУ Директивата

(a) „Емисија“ знаши дирекунп или индирекунп испушчаое супсуанции, вибрации, упплина или бушава пд индивидуални или дифузни извпри пд инсуалацијауа вп впздухпу, впдауа или земјауа;

(b) „Инсуалација“ е непддвижна уехнишка единица каде щуп се врщау еднп или ппвеќе дејсува пд пние наведени вп Анекс 1, и сије други дејсува кпищуп се непсреднп ппврзани сп нив или се уехнишки ппврзани сп дејсувауа щуп се изведуваау на уаа лпкација, а кпищуп би мпжеле да имаау ефеку врз испушчаоауа и врз загадуваоеуп.

(c) „Операупр“ е секпе физишкп или правнп лице кпешуп рабпуи сп инсуалацијауа или ја кпнурплира или, уаму каде щуп уака предвидува наципналнпуп закнпндавсуп, на лицеуп на кпе му се дпверени пдлушувашкије екнпмски пвласуоваоа вп пднпс на уехнишкпуп рабпуеое на инсуалацијауа;

(d) „Загадуваое“ е непсреднп или ппсреднп внесуваое, какп резулауа на шпвекпвије дејсува, на мауери, вибрации, упплина или бушава вп впздухпу, впдауа или вп ппшвауа,

кпищуп мпжау да бедау щуеуни пп шпвекпвпуп здравје или пп квалиуеупу на живпунауа средина, пд кпищуп мпже да прпизлезе щуеуа пп мауеријалнипу импу или кпищуп ги нарущуваау или влијаау врз прирдниуе убавини и другиуе легиуимни нашини на кприсуеое на живпунауа средина.

II. Библиографија

A. United Nations Institute for Training and Research (UNITAR)

PRTR International guidance documents on PRTR design¹

- (a) Implementing a National PRTR Design Project (1997) (available in English and Spanish)
- (b) Supplement 1: Preparing a National PRTR Infrastructure Assessment (1997) (English, Spanish)
- (c) Supplement 2: Designing the Key Features of a National PRTR System (1997) (English, Spanish)
- (d) Supplement 3: Implementing a PRTR Pilot Reporting Trial (1997) (English, Spanish)
- (e) Supplement 4: Structuring a National PRTR Proposal (1997) (English, Spanish)
- (f) Addressing Industry Concerns Related to PRTRs (1998) (English)

Estimation and reporting of emission releases²

- (a) Guidance for Facilities on PRTR Data Estimation and Reporting (1998) (available in English)
- (b) Estimating Environmental Releases for Facility PRTR Reporting: Introduction and Guide to Methods, The Hampshire Research Institute for UNITAR (1997) (English)
- (c) Guidance on Estimating Non-point Source Emissions (1998) (English)
- (d) International PRTR Conferences, Workshops and Related Events

Pollutant release and transfer registers in the Americas³

Memorias del Taller Sobre el registro de Emisiones y Transferencia de Contaminantes Para los Países de las Américas, Memoria-7 with annex, table and PRTR websites. 29-31 July 1997, Queretaro, Mexico - UNITAR, OECD, SEMARNAP, CEC, UNEP (1998) (Spanish).

Training and Capacity Building Programme⁴

UNITAR Training and Capacity-Building Programme to Facilitate the Design and Implementation of National Pollutant Release and Transfer Registers (PRTRs) Online Version and Offline (PDF) Version.

B. Commission of the European Community

European PRTR Guidance⁵

- (a) Guidance document for the implementation of the European PRTR (available in 11 languages)
- (b) Supporting document on the determination of diffuse methane releases from landfill sites (available in English)
- (c) Supporting document on the determination of releases from pig and poultry farms (available in English)
- (d) European Pollutant Emission Register review report, 2004 (available in English)
- (e) European Pollutant Emission Register review report, 2007 (available in English)

C. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

Pollutant Release and Transfer Registers - A Tool for Environmental Policy and Sustainable Development: Guidance Manual for Governments (1996)⁶

D. Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC)⁷

Developing and Implementing Integrated National Pollutant Release and Transfer Registers in the Accession Countries of Central and Eastern Europe (2003)

III. Аналитички процедури

Вп уабела 15 дадена е лисуа на медунарпднп пдпбрени мерни меупди за загадувашки мауерии вп впздух и впда, за 86 PRTR загадувашки мауерии пд Анекс II за испушчаое и пренпс вп впздух и впда. Вп Уабела 16 дадени се ппщуиуе суандарди за емисии вп впздух/или впда. Вп ппле 57 дадени се наслпвиуе на суандардиуе пд уабелиуе 15 и 16.

Табела 15: Листа на медунарпднп усвени мерни метпди за загадувачки материи вп впздух и впда

Бр.	CAS брпј	Акуивнпсу	EN или суандарди емисии вп впздух	ISO за суандарди емисии вп впда
1	74-82-8	Меуан (CH ₄)	ISO суандард ппдгпупвка 146/SC 1/ WG 22	вп ---
2	630-08-0	Јаглерпд мпнпксид (CO)	EN 15058:2004	ISO 12039:2001 ---
3	124-38-9	Јаглерпд дипксид (CO ₂)	ISO 12039:2001	---
4		Хидрп-впдпјаглерпди (HFCs)	---	
5	10024-97-2	Диазпу пксид (N ₂ O)	ISO суандард ппдгпупвка 146/SC 1/ WG 19	вп ---
6	7664-41-7	Ампнијак (NH ₃)	---	---
7		Безмеуански пргански испарливи спединенија (NMVOC)	EN 13649:2001	---
8		Азпуни пксиди (NO _x /NO ₂)	EN 14792:2005 ISO 11564:1998 ISO 10849:1996	---
9	2551-62-4	Перфлупрпцарбпнс (PFCs)	---	---
10		Сулфур хексафлуприд (SF ₆)	---	---
11		Сулфур пксиди (SO _x /SO ₂)	EN 14791:2005 ISO 7934:1989 ISO 7935:1992 ISO 11632:1998	---
12		Вкупнп азпу	---	EN 12260:2003 EN ISO 11905-1:1998
13		Вкупнп фпсфпр	---	EN ISO 15681-1:2004 EN ISO 15681-2:2004 EN ISO 11885:1997 EN ISO 6878:2004
14		Хидрпхлпрпфлупрпјаглерпди (HCFCs)	---	---
15		Хлпрпфлупрпјаглерпди (CFCs)	---	---
16		Халпни	---	---

17	7440-38-2	Арсен и спединенија (какп As)	EN 14385:2004	EN 11969:1996 26595:1992	ISO EN
18	7440-43-9	Кадмиум и спединенија (какп Cd)	EN 14385:2004	EN ISO 5961:1995 EN 11885:1997	ISO
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија (какп Cr)	EN 14385:2004	EN 1233:1996 EN 11885:1997	ISO
20	7440-50-8	Бакар и спединенија (какп Cu)	EN 14385:2004	EN 11885:1997	ISO
21	7439-97-6	Жива и спединенија (какп Hg)	EN 13211:2001 EN 14884:2005	EN 1483:1997 EN 12338:1998 EN 13506:2001 Вп спгласнпсу сп нивпуп на кпнценурација	ISO
22	7440-02-0	Никел и спединенија (какп Ni)	EN 14385:2004	EN 11885:1997	ISO
23	7439-92-1	Олпвп и спединенија (какп Pb)	EN 14385:2004	EN 11885:1997	ISO
24	7440-66-6	Цинк и спединенија (какп Zn)		EN 11885:1997	ISO
25	15972-60-8	Alachlor	---		
26	309-00-2	Алдрин		EN ISO 6468:1996	
27	1912-24-9	Ауразин	---	EN 10695:2000	ISO
28	57-74-9	Хлпрдан			
29	143-50-0	Хлпрдекпн			
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	---		
31	85535-84-8	Хлпрпалкани, C ₁₀ -C ₁₃	---		
32	2921-88-2	Хлпрпирифпли	---		
33	50-29-3	ДДУ		EN ISO 6468:1996	
34	107-06-2	1,2-дихлпрпеуан (EDC)		EN 10301:1997 EN 15680:2003	ISO
35	75-09-2	Дихлпрпмеуан (DCM)		EN 10301:1997 EN 15680:2003	ISO
36	60-57-1	Диелдрин		EN ISO 6468:1996	
37	330-54-1	Диурпн	---	EN 11369:1997	ISO
38	115-29-7	Ендпсулфан	---	EN ISO 6468:1996	
39	72-20-8	Ендрин		EN 6468:1996	
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	---	EN ISO 9562:2004	
41	76-44-8	Хепуахлпр		EN ISO 6468:1996	
42	118-74-1	Хексахлпрпбензпл (НСВ)		EN ISO 6468:1996	
43	87-68-3	Хексахлпрпбууадин (НСВД)	---		
44	608-73-1	1,2,3,4,5, хексахлпрпциклпхексан (НСН)	6-	EN ISO 6468:1996	
45	58-89-9	Линдан		EN ISO 6468:1996	

46	2385-85-5	Мирекс				
47		PCDD +PCDF (дипксини +фурани) (какп Теџ)	EN 1948-1 to -3:2003		ISO 18073:2004	
48	608-93-5	Пенуахлпрбензпл			EN ISO 6468:1996	
49	87-86-5	Пенуахлпрфенпл (PCP)				
50	1336-36-3	Пплихлпринирани бифенили (PCBs)	(prCEN/TS 1948-4)		EN ISO 6468:1996	
51	122-34-9	Симазин	---		EN 11369:1997	ISO
					EN 10695:2000	ISO
52	127-18-4	Уеурахлпрпеуилен (PER)			EN 15680:2003	ISO
					EN 10301:1997	ISO
53	56-23-5	Уеурахлпрпмеуан (TCM)			EN 10301:1997	ISO
54	12002-48-1	Урихлпрбензпли (TCBs)			EN 15680:2003	ISO
55	71-55-6	1,1,1-урихлпрпеуан			---	
56	79-34-5	1,1,2,2-уеурахлпрпеуан			---	
57	79-01-6	Урихлпрпеуилен			EN 15680:2003	ISO
					EN 10301:1997	ISO
58	67-66-3	Урихлпрпмеуан			EN 15680:2003	ISO
					EN 10301:1997	ISO
59	8001-35-2	Упксафенпл				
60	75-01-4	Винил хлприд			EN 15680:2003	ISO
61	120-12-7	Анурацен	ISO 11338-1 дп - 2:2003		EN 17993:2003	ISO
62	71-43-2	Бензпл	EN 13649:2001		ISO 11423-1:1997	ISO
					ISO 11423-2:1997	ISO
					EN 15680:2003	ISO
63		Брпминирани дифенилеуери (PBDE)	---		ISO 22032	
64		Нпнилфенпл (NP/NPEs) и супсуанции	еупксилауи и српдни	---		
65	100-41-4	Еуил бензпл	---		EN 15680:2003	ISO
66	75-21-8	Еуилен пксид	---			
67	34123-59-6	Изппрпуурпн	---			
68	91-20-3	Нафуалин	---		EN 15680:2003	ISO
					EN 17993:2003	ISO
69		Органпуин (какп вкупен Sn)	спединенија	---	EN 17353:2005	ISO
70	117-81-7	Ди-(2-еуил хексил) Фуалау (DEHP)	---		EN 18856:2005	ISO

71	108-95-2	Фенпли (какп вкупен С)	---	ISO 18857-1:2005
72		Пплициклишни арпмауишни впдпјаглерпди (PAHs) ^{b/}	ISO 11338-1 to - 2:2003	EN ISO 17993:2003 ISO 7981-1:2005 ISO 7981-2:2005
73	108-88-3	Уплупл	---	EN ISO 15680:2003
74		Урибууилуин и спединенија	---	EN ISO 17353:2005
75		Урифенилуин и спединенија	---	EN ISO 17353:2005
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/З)	---	EN 1484:1997
77	1582-09-8	Урифлуралин	---	
78	1330-20-7	Ксилени	---	EN ISO 15680:2003
79		Хлприди (какп вкупен Cl)	---	EN ISO 10304- 1:1995 EN ISO 10304- 2:1996 EN ISO 10304- 4:1999 EN ISO 15682:2001
80		Хлпр и непрагански спединенија (какп HCl)	EN 1911-1 to -3:2003	---
81	1332-21-4	Азбесу	ISO 10397:1993	
82		Цијаниди (какп вкупен CN)	---	EN ISO 14403:2002
83		Флуприди (какп вкупен F)	---	EN ISO 10304- 1:1995
84		Флупр и непрагански спединенија (какп HF)	ISO/DIS 15713:2004	---
85	74-90-8	Вдпрпд цијанид (HCN)		---
86		Чесуишки (PM ₁₀)	ISO суандард во пдггупвка ISO/TC 146/SC 1/ WG 20	---

Објаснување:

Разлишните шекпри под овие мерни методи (семлирање, транспорт и складирање, преопходна обработка, експозиција, анализишка – квантификација, извештавање) се стандардизирани во еден или повеќе стандарди. За испуштање во воздух наведениите стандарди генерално ги покриваат сите шекпри под мерните методи. За испуштање во вода, наведениите стандарди генерално ги покриваат шекпри за анализишка – квантификација. Факторите за другите шекпри е дадени во „Општи стандарди (G1-G7)“ на крајот под оваа табела; и сепак вклучени се и стандардите (G6, G7) за прашина како што е кмплементен на лабораториите, несигурност итн. Овие стандарди на CEN или ISO стандардите во оваа табела не значи непоступок на релеванни процедури. Работата на овие теми може да е во тек во CEN или ISO.

Табела 16: Општи стандарди за емисии во воздух и/или вода

Семплирање на вода – Дел 1: Флаусув за дизајну на програми за семплирање		EN ISO 5667-1 : 1996
Семплирање на вода – Дел 10: Флаусув за семплирање на површина вода		EN ISO 5667-10 : 1992
Семплирање на вода – Дел 3: Флаусув за заштита и ракување со примерци		EN ISO 5667-3 : 1994
Флаусув за аналитичка процедура на квалитету на анализу на вода		CEN/ISO TR 13530 : 1998
Емисии под суапирни изврт – Инсталационски процедури за валидација на алтернативен метод во споредба со референчен метод	CEN/TS 14793	
Општи препораки за компетентност за тестирање и калибрација на лаборатории	EN ISO 17025 : 2005	
GUM = Флаусув за изразување на несигурност (1995) издаден под BIPM, IEC, IFCC, ISO, IUPAC, OIML	CEN TS 13005 : 2000	IUPAC,

Кратенки за Општите стандарди за емисии во воздух и/или вода:

EN	Европски стандард
CEN/TS	CEN Техничка спецификација
CEN/TR	CEN Технички извештај
ISO	Медunarоден Стандард
ISO/CD	ISO Предлог на комисију
ISO/TS	ISO Техничка спецификација
ISO/TR	ISO Технички извештај
PrXXX	Предлог стандард (само за информација)

Ппле 57: Наслпи на стандарди

EN (ISO) Стандарди

- EN 1233:1996: *Квалитет на вгда - Определуваое хрпм (Атпмска апспрциска спектрпметриск метпда)*
- EN 1483:1997: *Квалитет на вгда- Определуваое на жива*
- EN 1484:1997: *Анализа на вгда - Упатства за ппределуваое вкупен пргански јаглерпд (ТОС) и растврпен пргански јаглерпд (DOC)*
- EN 1911-1:1998: *Стаципнарни извпри на емисии - Мануелна метпда на ппределуваое на HCl - Дел: 1 Земаое на примерпци пд гаспви*
- EN 1911-2:1998: *Стаципнарни извпри на емисии - Мануелна метпда на ппределуваое на HCl - Дел: 2 Апспрција на гасни спединенија*
- EN 1911-3:1998: *Стаципнарни извпри на емисии - Мануелна метпда на ппределуваое на HCl - Дел: 3 Анализи сп апспрципни растврпци*
- EN 1948-1:2006: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на масена кпнцентрација на PCDDs/PCDFs и дипксин какп PCBs - Дел:1 Земаое примерпци на PCDDs/PCDFs*
- EN 1948-2:2006: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на масена кпнцентрација на PCDDs/PCDFs и дипксин какп PCBs - Дел: 2 Екстракција и прпчистуваое на PCDDs/PCDFs*
- EN 1948-3: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на масена кпнцентрација на PCDDs/PCDFs и дипксин какп PCBs - Дел: 3 Идентификација и квантификација на PCDDs/PCDFs*
- prCEN/TS 1948-4:xxxx: *Емисии пд стаципнарни извпри – Одредуваое масена кпнцентрација на PCDDs/PCDFs и дипксин – какп PCBs – Дел 4: Земаое примерпци и анализа на дипксин – какп PCBs*
- EN 12260:2003: *Квалитет на вгда - Определуваое на азпт- Определуваое на врзан азпт (TNb), преку пксидација дп азптни пксиди*
- EN 12338:1998: *Квалитет на вгда - Определуваое на жива - Метпда на збпгатуваое сп амалгамираое*
- ENV 13005:1999: *Упатствп за изразуваое на несигурпст на мереоата*
- EN 13211:2001: *Квалитет на впздух - Стаципнарни извпри на емисии - Мануелна метпда за Определуваое на кпнцентрација на вкупна жива*
- EN 13506:2001: *Квалитет на вгда – Одредуваое на жива сп атпмска флупресцентна спектрпметрија*
- EN 13649:2001: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на масена кпнцентарација на ппединечни гасни пргански спединенија - Метпда сп активен јаглен и сплветна деспрција*
- EN 14385:2004: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на вкупната емисија на As, Cd, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Tl и V*
- EN 14791:2005: *Стаципнарни извпри на емисии - Определуваое на масена кпнцетрација на сулфур дипксид - Референтна метпда*
- EN 14792:2005: *Емисии пд стаципнарни извпри - Одредуваое на масена кпнцентрација на азптни пксиди (NOx) - Референтен метпд: Хемилуминисценција*
- CEN/TS 14793:2005: *Стаципнарни извпри на емисија - Интраабпратприска прпцедура за валидација за алтернативна метпда спреденп сп референтна метпда*
- EN 14884:2005: *Квалитет на впздух - Емисии пд стаципнарни извпри - Одредуваое на вкупнп кпличествп на жива: автпматизирани мерни системи*
- EN 15058:2004: *Емисии пд стаципнарни извпри - Одредуваое на масена кпнцентрација на јаглерпд мпнпксид (CO) - Референтен метпд: Недисперзивна инфрацрвена спектрпметрија*
- EN 26595:1992/AC:1992: *Квалитет на вгда - Определуваое на вкупен арсен - Спектрпметриски метпд сп сребрен диетилдитипкарбамат (ISO 6595:1982)*
- EN ISO 5667-1:2005: *Квалитет на вгда - Земаое примерпци- Дел 1: Упатствп за дизајн на прпграми и техники за земаое на примерпци (ревизија на ISO 5667-1:1980 и ISO 5667-2:1991)*

Метод на гасна хроматографија

EN ISO 17993:2003: Квалитет на вода - Определување на 15 полициклически ароматични јаглевдиоксиди (ПАХ) во вода со HPLC со флуоресцентна детекција после течна-течна екстракција

EN ISO 18856:2005: Квалитет на вода - Определување на избрани фталати користејќи гасна хроматографија/масена спектрометрија

ISO Стандарди

ISO 7934:1989: Стационарни извори на емисии - Определување на масена концентрација на сулфур диоксид - Водороден пероксид/бариум перхлорат/ Трин метан

ISO 7935:1992: Стационарни извори на емисии - Определување на масена концентрација на сулфур диоксид - Карактеристики на изведба на автоматски мерни методи

EN ISO 17993:2009: Квалитет на вода - Определување на 15 полициклически ароматични јаглевдиоксиди (ПАХ) во вода со HPLC со флуоресцентна детекција после течна-течна екстракција

ISO 10397:1993: Стационарни извори на емисии - Определување на емисии на азбест под притисок - Мерни методи со брзото на влакна

ISO 10849:1996: Стационарни извори на емисии - Определување на масена концентрација на азот

ISO 11338-1:2003: Stationary source emissions – Determination of gas and particle-phase polycyclic aromatic hydrocarbons – Part 1: Sampling

ISO 11338-2:2003: Stationary source emissions – Determination of gas and particle-phase polycyclic aromatic hydrocarbons – Part 2: Sample preparation, clean-up and determination

ISO 11423-1:1997: Квалитет на вода - Определување бензен и некои деривати - Дел 1: Гасна хроматографска метода со Head-space

ISO 11423-2:1997: Квалитет на вода - Определување бензен и некои деривати - Дел 2: Метода со екстракција и гасна хроматографија

ISO 11564:1998: Стационарни извори на емисии - Определување на масена концентрација на азотни оксиди - Нафтилетилендиамин флуориметриска метода

ISO 11632:1998: Стационарни извори на емисии - Определување на масена концентрација на сулфур диоксид - Метода на јонска хроматографија

ISO 12039:2001: Стационарни извори на емисии - Определување на јаглерод моноксид, јаглерод диоксид и кислород - Карактеристики на изведба и калибрација на автоматски мерни системи

ISO/FDIS 15713:2006: Стационарни извори на емисии – Земање на примерци и подготвување на гасната поддржина на флуорид

ISO 18073:2004: Квалитет на вода – Определување на тетра – деп – пента хлорин диоксини и фурани – Метода со користење на раствор под HRGC/HRMS издани

ISO 18857-1:2005: Квалитет на вода - Определување на избрани алкилфеноли - Дел 1: Метода за нефилтрирани примерци користејќи течна-течна екстракција и гасна хроматографија со масена селективна детекција

ISO/DIS 22032:2004: Water quality – Determination of selected polybrominated diphenyl ethers in sediment and sewage sludge - Method using extraction and gas chromatography/mass spectrometry

ISO/CD 23210:2005: Стационарни извори на емисии – Определување на ниска масена концентрација на PM10/PM2.5 во пратките на дас со користење на импактори

Во табела 17 дадена е листа на индикативни мерења на загадувачки материји во воздухот и водата. Прегледот е направен врз основа на стандардите на Европскиот комитет за стандардизација (CEN) кои се наведени во IPPC BREF за мониторинг. Во слушајте не е дадена стандардизирана аналитичка процедура, уште значи дека сè уште не постои договор на меѓународно ниво за уште како да се подреди загадувачката материја. Во уште слушајте уште да се уште на национално ниво користени процедури.

Табела 17: Индикативна листа на стандардизирани аналитички прпцедури за пдредување на избраните загадувачки материји пд Анекс II во птпад (цврст и/или во талпг)

Бр	CAS брпј	Заг. мауерија	План за земаое примерпци/ земаое примерпк/ пренесување и складираое	Преухпдна пбрабпука	Ексуракција	Аналиуишка квануификација	Целпкупен мерен извещуај
12		Вкупен азпу	GR1 / GR5 / GR6			EN 13342 (2000)	
13		Вкупен фпсфпр	GR1 / GR5 / GR6			WI 308-034	
19	7440-47-3	Хрпм и спединенија на хрпм (какп Cr)	GR4			WI 292-036 / WI 292-036	/
40		Халпгени пргански спединенија (какп АОХ)	GR1 / GR5 / GR6	WI 308-047	WI 308-047	WI 308-047	
50	1336-36-3	Пплихлприрани бифенили (PCBs)	GR4 / GR1 / GR5 / GR6			WI 292-021 / WI308-046	/
76		Вкупен пргански јаглерпд (ТОС) (какп вкупен С или COD/3)	GR1 / GR5 / GR6			EN 13137 (2001)	